

obrtnik podjetnik

ozs.si/obrtnik
podjetnik.si

**OZS kritična
do zakona
o pomoči
gospodarstvu
za omilitev
posledic
energetske krize**

Aktualne informacije o ukrepih, vezanih na trg energentov, spremljajte na spletnih straneh

www.ozs.si/energetska-draginja in www.svetovanje.si

Brezskrbno po Evropi.

S TREMI PAMETNIMI REŠITVAMI.

Prihranite čas in denar z največjo evropsko mrežo bencinskih črpalk. Približno **67.000** **SERVISOV ZA OSKRBO Z GORIVOM** v Evropi zagotavlja, da se lahko vedno zanesete na nas, kjer koli že ste.

Z **DKV BOX EUROPE** uživajte v vožnji brez ustavljanja skozi številne cestninske postaje v Evropi. Prihranite čas in si odprite vrata do 11 držav EU z eno samo enoto v vozilu.

Z našim digitalnim asistentom **DKV LIVE** lahko znatno povečate učinkovitost svojega voznega parka. Med drugim vas v realnem času podpira pri upravljanju točenja goriva in iskanju tovora, da bi se izognili praznim vožnjam.

dkv-mobility.com

YOU DRIVE, WE CARE.

Srečno 2023!

Gospodarstvo se še vedno spopada z negotovostjo zaradi energetske draginje. Vlada je sicer konec novembra predstavila predlog zakona o pomoči gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize, ki med drugim podjetjem prinaša subvencijo za strošek elektrike za leto 2023 in subvencioniranje skrajšanega delovnika in začasnega čakanja na delo ter ugodna posojila za zagotavljanje likvidnosti podjetij v sodelovanju s SID banko. Gospodarski minister Matjaž Han je skupno vrednost ukrepov ocenil na 1,2 milijarde evrov. V času tiska revije vsebina končnega zakona še ni znana, saj bo zakon predvidoma sprejet 4. decembra.

Še pred sprejetjem zakona v Državnem zboru smo v OZS opozarjali, da bi morali sprejeti takšne ukrepe, kot jih sprejela Nemčija, ki je naša najpomembnejša gospodarska partnerica. Da bi ohranili konkurenčnost, moramo imeti podobne, če ne enakih pogojev. Če gre verjeti nemškim medijem, da bodo nemška podjetja plačevala 130 evrov za megavat, pri nas pa bomo po izračunih plačevali okoli 320 evrov za megavat, to za naše podjetnike pomeni izgubo konkurenčne prednosti na evropskem trgu. Člani, ki delajo na nemškem trgu, nas že sedaj opozarjajo, da tega stroška ne bo mogoče prevaliti v ceno produkta.

Je pa Vlada 1. decembra potrdila predlog interventnega zakona o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije. Skladno z dogovorom na evropski ravni je predvideno zmanjšanje porabe elektrike v konicah za vsaj pet odstotkov, kar bi spodbujali prek nižje omrežnine.

In če smo bili kritični do ukrepov za pomoč gospodarstvu pri spopadanju z energijsko draginjo, pa smo bolj zadovoljni z nedavno sprejetim zakonom o dohodnini. Kot veste, smo si v OZS prizadevali za ugodnejšo obdavčitev t. i. normirancev. Finančni minister Klemen Boštjančič je sprva predlagal, da bi se normiranim espejem priznali 80-odstotni normirani odhodki samo do meje 35 tisoč evrov letnih prihodkov. Našim predlogom so prisluhnili in nato to mejo zvišali na 50 tisoč evrov. Po naših ocenah namreč prihodki obrtnikov, večinoma so to izumirajoči poklici, ne presegajo tega zneska. Do 50 tisoč evrov prihodkov se torej ne spreminja nič. Normiranemu s. p. se prizna 80 odstotkov normiranih odhodkov ne glede na dejanske stroške. Spreminja pa se nad to mejo. Tistim, ki bodo imeli več kot 50 tisoč evrov prihodkov, bo priznanih 40 odstotkov normiranih odhodkov. Za dvig tega praga na 50 tisoč evrov je zaslužna predvsem naša zbornica.

Kljub negotovim časom pa smo vstopili v najbolj prazničen čas v letu – veseli december. Tudi naša zbornica ga bo slovesno zaključila s podelitvijo prestižnih priznanj. 8. decembra bomo namreč na Brdu pri Kranju nagradili obrtnika in podjetnika leta 2022 ter najstarejšega obrtnika ali obrtnico leta. Iskreno pa mislim, da si v teh časih prav vsi obrtniki in podjetniki zaslužijo priznanje, da vztrajate na tej poti in se nikoli ne predate. Hvaležen sem vam za podporo, ki nam jo izkazujete s članstvom. Ker se naslednjič beremo šele januarja 2023, vam že sedaj iz srca voščim obilno zdravja in uspehov v letu, ki je pred nami. Srečno!

Blaž Cvar, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

**obrtnik
podjetnik**

Kolofon

Letnik LI, številka 12, december 2022
Izdaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,
tel. 01 58 30 500

Naslov uredništva: Celovška cesta 71, Ljubljana
Stiki z uredništvom: 01 58 30 507, faks: 01 50 54 373;
e-pošta: revija.obrtnik@ozs.si; spletna stran:
www.ozs.si/obrtnik

Odgovorna urednica: Eva Mihelič, tel. 01 58 30 559
Novinar, koordinator: Anton Šijanec, tel. 01 58 30 533

Vodja skupine za komuniciranje, novinarka:
Mira Črešnar, tel. 01 58 30 823

Naročnina, mali oglasi – tajnica redakcije:
Barbara Peteros, tel. 01 58 30 507

Naklada: 31.000 izvodov

Cena: 6 evrov v prosti prodaji, celoletna naročnina
60 evrov (5-odstotni DDV je vključen v ceni).

Transakcijski račun pri NLB d. d. Ljubljana:
02013-0253606416

**Oblikovanje, prelom revije, obdelava fotografij in
priprava za tisk:** Žiga Okorn in Barbara Sirk,
www.uvid.si

Tisk: Salomon, d.o.o., Vevška 52, 1260 Ljubljana-Polje
ISSN 2385-9849

Najboljši servis

za obrt in podjetništvo!

Vse na enem mestu

zastopamo • informiramo • povezujemo • svetujemo • izobražujemo • promoviramo
na krovni organizaciji v Ljubljani in na 62 območnih zbornicah po vsej Sloveniji!

**OBRNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

Že od leta 1969

AKTUALNO

4-9

IZ OZS

10-22

PODJETNO

24-32

OBRTNIKOV SVETOVALEC

33

SEKCIJE

50-60

00Z

62-71

IZOBRAŽEVANJE IN PRENOS ZNANJ

72-73

NAŠI ČLANI

74-76

OBRTNIKOVA BORZA

78-80

NASLOVNICA
Žiga Okorn

Prenos družinskih podjetij

Uspešen prenos lastništva na naslednike je bistven za obstoj in rast podjetij. Država želi v tem procesu pomagati, je bilo slišati konec minulega meseca v Rogaški Slatini na srečanju lastnikov podjetij in zunanjih izvajalcev, vključenih v nacionalno točko za prenos lastništva.

stran 12

OBRTNIKOV SVETOVALEC

33

Strokovno srečanje optikov

Osrednja tema strokovnega srečanja optikov je bila regulativa na področju medicinskih pripomočkov, med katere sodijo tudi očala in leče, poleg tega pa so optiki spoznavali še večšine prepoznavanja, branja in uporabe telesne govorice ter se učijo, kako jih uporabiti pri prodaji izdelkov.

stran 58

Upravni odbor OZS

Na novembrski seji Upravnega odbora OZS so bili obrtniki in podjetniki kritični do osnutka zakona o pomoči gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize, pozdravili pa so sprejeti zakon o dohodnini, in sicer v delu, ki se nanaša na spremembe pri obdavčitvi normirancev. stran 4

Strokovno srečanje gostincev

Na okrogli mizi na temo (r)evolucije gostinstva, ki se je odvila v sklopu 14. strokovnega srečanja gostincev v organizaciji Sekcije za gostinstvo in turizem pri OZS, so gostinci in deležniki v gostinski panogi iskali odgovore na to, kako dvigniti dodano vrednost v panogi. Ugotovili so, da lahko k temu pripomorejo digitalizacija, dobra komunikacija z gosti in tudi ustrezno plačilo zaposlenih. stran 52

UPRAVNI ODBOR OZS

Člani upravnega odbora kritični

do osnutka zakona o pomoči gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize

Že od leta 1969

OBRNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE

Na novembrski seji Upravnega odbora OZS so bili obrtniki in podjetniki kritični do osnutka zakona o pomoči gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize, pozdravili pa so sprejeti zakon o dohodnini, in sicer v delu, ki se nanaša na spremembe pri obdavčitvi t.i. normirancev.

Predsednik OZS Blaž Cvar je uvodoma predstavil stališča zbornice glede zakona o pomoči gospodarstvu in zakona o dohodnini. »V četrtek se bo potrjeval osnutek zakona za pomoč gospodarstvu v energetske krizi. Trenutno ocenjujemo, da je osnutek nesprejemljiv. Uredba, ki velja od meseca septembra in določa subvencijo za male poslovne odjemalce, bi morala zajeti večje število podjetij, njena veljavnost pa bi se morala podaljšati,« je stališče zbornice predstavil Cvar. Glede zakona o dohodnini pa je Cvar dejal: »Vlada je prvotni predlog, ki določa mejo pri 35 tisoč evrih prometa, zvišala na 50 tisoč evrov, tako da se lahko z zadnjimi spremembami v zakonu o dohodnini strinjamo. To je namreč ustrezna rešitev za obrtnike, ki jih mi zastopamo in ki se večinoma nanašajo na izumirajoče poklice.« Z njim so soglašali tudi ostali člani UO OZS.

Burno debato med člani UO OZS je spodbudil osnutek zakona o pomoči gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize. Do ukrepov za pomoč gospodarstvu je bil kritičen Marko Gorjak, predsednik OOO Maribor: »Nemški mediji navajajo, da bodo nemška podjetja plačevala 130 evrov na megavat. Pri nas smo pri sedanjih preračunih na približno 320 evrov za megavat. To pa pomeni neposredno izgubo konkurenčne prednosti na evropskem trgu. Ko nimamo zagotovljenih zakupov, ko niti dobavitelji nimajo zagotovljenih zakupov, ne poznamo referenčne cene, o kateri se pogovarjamo. Če se lahko vsak sindikat postavi za svoje, bomo morali tudi mi zavzeti trdno stališče in se ostro postaviti glede tega. Ne samo elektrika, podražili so se tudi drugi energenti. Če tega ne bomo storili,

bo do februarja prihodnje leto ogromno podjetij nelikvidnih. Poleg tega ne vemo, kako nas bo prizadel dvig plač prihodnje leto. Likvidnost podjetij bo v vsakem primeru veliko slabša. Če pa podjetje ne bo likvidno, ne bo moglo priti do subvencije.«

Aleš Pulko, predsednik Nadzornega odbora OZS, je prav tako izrazil bojazen, da ukrepi ne bodo zadostni. »Vsi smo nezadovoljni. Še vedno zagovarjamo regulacijo po vzoru Nemčije. Žal za to ni posluha. Ministrstvo za infrastrukturo ima povsem drugačno stališče. Ločiti moramo majhne odjemalce in velika podjetja. Pomembna je višina referenčne cene, kajti samo do te cene bo podjetje dobilo subvencijo. Zakon bo ustrezen takrat, ko se bo upoštevalo tržno ceno za referenčno ceno. Druga pomembna stvar pa je sorazmernost glede na rast. V tem primeru bi bil zakon vsaj užiten,« je pojasnil Pulko.

Da ne bomo konkurenčni na tujih trgih, pa je opozoril Peter Pišek, podpredsednik OZS in predsednik sekcije za promet pri OZS. »Če ima lahko Nemčija, imamo lahko tudi mi. Predlagam, da zaostriamo zadeve. Povedati moramo, da naše gospodarstvo ne more več, ker mora deliti usodo sosednjih držav in trgov, na katerih delamo. S takimi cenami enostavno ne bomo konkurenčni in ne bomo preživeli. Zakaj bi bili mi unikum in imeli dražjo električno energijo kot Nemčija,« je menil Pišek.

Tudi Cvar je v razpravi poudaril, da druge države, denimo Hrvaška, ne sprejemajo shem, ki jih določa Evropa.

MIRA ČREŠNAR

SAZOR

OZS proti plačevanju nadomestil za fotokopiranje

O plačevanju nadomestil za fotokopiranje avtorskih del, ki izhajajo iz Skupnega sporazuma o fotokopiranju avtorskih del preko obsega iz 50. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah pri opravljanju gospodarske dejavnosti (ZASP), smo pisali že pred časom. V zadnjem obdobju pa v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije ponovno opažamo povečan obseg vprašanj, ki se nanašajo na poziv SAZOR k sklenitvi licenčne pogodbe.

Kot rečeno na začetku letošnjega leta OZS obveznosti plačevanja nadomestila za fotokopiranje avtorskih del ostro nasprotuje. Skupni sporazum kot zavezanca določa podjetje, ki ima v posesti multifunkcijsko napravo (in je ustanovljeno kot družba ali s. p. ter ima vsaj enega zaposlenega). Ob tem dejstvo, da podjetje avtorskih del ne fotokopira, ni relevantno, relevantno je zgolj dejstvo posedovanja multifunkcijske naprave.

Skladnost predpisa z zakonskimi določbami je po mnenju OZS vprašljiva, dejstvo pa je, da Slovenija v tem pogledu ni popoln unikum. Že samo v neposredni bližini Slovenije je moč najti v bistvenem enak sporazum. Namen takega predpisa je seveda zaščita avtorja in domneva, da podjetja pri sporočanju podatkov niso

poštena in ne sporočajo, ali fotokopirajo avtorska dela ali ne. Zato je predpis zajel vse, ki posedujejo multifunkcijsko napravo, ne glede na vsebino fotokopiranja, hkrati pa je določil relativno nizko nadomestilo.

Izjava za podjetja

Glede na navedeno in glede na dejstvo, da smo s strani MGRT prejeli potrditev našega razmišljanja, smo pripravili izjavo, ki jo podjetja lahko naslovijo na SAZOR. Ob tem pa se je seveda treba zavedati, da ni nujno, da bo SAZOR takšno izjavo upošteval oz. kolikor nam je znano, je v praksi ne upošteva. Ne glede na vse zapisano pa vam zagotovo ne svetujemo, da poziv SAZOR ignorirate oz. da zavrnete podpis pogodbe, če avtorska

dela v podjetju dejansko fotokopirate. Omenjena izjava torej pride v poštev zgolj za podjetja, ki avtorskih del, ki izhajajo iz Skupnega sporazuma o fotokopiranju avtorskih del, ne fotokopirajo preko obsega iz 50. člena ZASP.

Na OZS se še vedno aktivno trudimo in si prizadevamo za to, da se skupni sporazum spremeni, in sicer tako, da bi se izjava, ki smo jo pripravili, upoštevala, in da se podjetij, ki avtorskih del ne fotokopirajo, ne bi obremenjevalo s plačilom tega nadomestila SAZOR. Ta zaenkrat zavrača spremembo skupnega sporazuma, zato predlagamo, da pozorno spremljate naše nadaljnje objave na to temo, ker bomo vsakršno spremembo oz. zaznano sodno prakso objavili oz. članke o tem obvestili.

JURE DERMATJA

Bigstock

Vlada o pomoči gospodarstvu v prihodnjem letu

Predsednik Vlade RS dr. Robert Golob, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Matjaž Han in minister za infrastrukturo mag. Bojan Kumer so novembra na srečanju s predstavniki gospodarstva predstavili osnutek ukrepov pomoči gospodarstvu za prihodnje leto. Srečanja sta se udeležila tudi predsednik OZS Blaž Cvar in direktor OZS Danijel Lamperger.

Gospodarski minister **Matjaž Han** je pojasnil, da na gospodarskem ministrstvu pripravljajo nov interventni zakon za pomoč gospodarstvu za prihodnje leto: »Ta bo vključeval tri področja pomoči: i) ukrep subvencioniranja cen električne energije in zemeljskega plina ter ogrevanja in hlajenja z elektriko in plinom, ii) ugodna posojila Slovenskega podjetniškega sklada in Slovenskega regionalnega razvojnega sklada za zagotavljanje likvidnosti podjetij ter iii) oba ukrepa za ohranjanje delovnih mest, in sicer subvencioniranje čakanja na delo na domu in skrajšanega delovnega časa.« Slednja ukrepa pripravlja Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Omenjeni ukrepi bodo začeli veljati predvidoma s 1. januarjem 2023.

Ukrep subvencioniranja cen energentov za 2023 bo pripravljen skladno z novim začasnim kriznim okvirom EU za pomoč gospodarstvu, v katerem je Evropska komisija upoštevala predloge Slovenije. Sistem bo podoben, kot ga poznajo podjetja za letos, vendar z nekaterimi spremembami v korist podjetij in gospodarstva. Tako bodo med drugim predvidoma razširjeni upravičeni stroški, kjer bodo poleg stroškov električne energije in zemeljskega plina do subvencioniranja upravičeni tudi stroški ogrevanja in hlajenja neposredno iz plina in elektrike. Po novem bo vstopni pogoj za sofinanciranje nižji, in sicer bo pomoč mogoča že nad 1,5-kratnikom dviga cene elektrike in plina glede na leto 2021, namesto nad 2-kratnikom dviga, kot je bilo to v letošnjem letu. Ukrep bo ohranil tri vr-

foto: STA

ste pomoči kot v letošnjem ukrepu (enostavna pomoč, posebna pomoč in pomoč energetske intenzivnim podjetjem), vendar z višjimi stopnjami pomoči, skladno z novim kriznim okvirjem EU za pomoč gospodarstvu. Upravičenci bodo predvidoma enaki kot v letošnjem ukrepu. Mali poslovni odjemalci, ki bodo imeli tudi v letu 2023 regulirano ceno elektrike in zemeljskega plina, ne bodo upravičeni do subvencije. Ministrstvo predvideva redna izplačila pomoči podjetjem tekom leta.

Minister Han je ob tem povzel informacije o zaproseni pomoči gospodarstvu za letošnje leto, ko je država zagotovila 80 milijonov evrov pomoči v obliki nepovratnih sredstev za sofinanciranje stroška nakupa električne energije in zemeljskega plina od junija do decembra letos. Preko digitalne aplikacije javne agencije

SPIRIT Slovenija je bilo od 1. do 15. novembra oddanih 1130 vlog v skupni višini dobrih 74 milijonov evrov zaprosene pomoči; od tega 1060 vlog za enostavno pomoč v višini zaprosenih slabih 55 milijonov evrov, 65 vlog za posebno pomoč v višini dobrih 12 milijonov evrov ter 5 vlog za pomoč za energetske intenzivna podjetja v višini zaprosenih dobrih 7 milijonov evrov.

Minister Han je ob tem poudaril, da »si bomo prizadevali za čimprejšnje izplačilo letošnje pomoči podjetjem, in sicer za upravičene stroške od junija do septembra 2022 predvidoma že v prvi polovici decembra, ko bo izplačanih 40 milijonov evrov. Izplačila pomoči za stroške od oktobra do decembra 2022 pa najkasneje v sredini marca prihodnje leto.«

MIRA ČREŠNAR

Zakoni, pomembni za obrt in malo podjetništvo

1. V javni razpravi:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestah (do 19. 12. 2022)
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (do 23.12.2022)

2. Končane javne razprave:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu
- Predlog Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o izvajanju Uredbe (ES) o kozmetičnih izdelkih
- Predlog zakona o infrastrukturi za alternativna goriva in spodbujanju prehoda na alternativna goriva v prometu
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju
- Predlog Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o odpadkih
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozi v cestnem prometu
- Predlog Pravilnika o dokumentaciji in obrazcih pri graditvi objektov
- Predlog Zakona o optimizaciji izdaje in uporabe identifikacijskih dokumentov
- Predlog Zakona o gostinstvu
- Predlog Uredbe o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih

3. V pripravi na ministrstvih:

- Predlog Zakona o pomoči gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize
- Predlog Zakona o čezmejnem izvajanju storitev
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti
- Predlog Zakona o ohranjanju in razvoju rokodelstva
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah
- Predlog pravilnika o registraciji motornih in priklopnih vozil

4. Obravnava v državnem zboru:

- Predlog Zakona o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trgovini
- Predlog Zakona o zaščiti prijaviteljev
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančni upravi
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov
- Predlog Zakona o varstvu osebnih podatkov

5. Objava v Uradnem listu RS

- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini

ZIMSKO SREČANJE OBRTHNIKOV IN PODJETNIKOV Z DRUŽINAMI 2023

Vabljeni na Kope

Tradicionalno Zimsko srečanje obrtnikov in podjetnikov z družinami bo v soboto, 21. januarja 2023, na Kopah.

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije v sodelovanju z območnimi zbornicami pripravlja dogodek, na kate-

rem bo v ospredju seveda veleslalomski tekma, poskrbljeno pa bo tudi za zabavo, hrano in pijačo. Vabimo obrtnike in pod-

jetnike z družinskimi člani ter njihove zaposlene, da se nam pridružijo in preživijo prijeten dan v naravi.

Več informacij o dogodku sledi v prihodnjih tednih, zato spremljajte e-novice OZS in objave na spletni strani **sport.ozs.si**.

E. M.

Enterprise Europe Network

Mreža z brezplačnimi podjetniškimi podpornimi storitvami podpira mikro, mala in srednje velika podjetja pri širjenju poslovanja na tuje trge, trženju tehnoloških inovacij in projekte EU.

S **600 centri** v več kot **60 državah**

in približno **4.000 izkušenimi**

strokovnjaki, povezanimi v enotno mrežo, je Enterprise Europe Network največja mreža v Evropski uniji na področju nujenja strokovnega znanja in storitev podjetjem, univerzam, raziskovalnim organizacijam, tehnološkim centrom in drugim poslovnim in inovacijskim institucijam.

Obrnite se na eno od kontaktnih točk mreže Enterprise Europe Network, kjer vas bo svetovalec usmeril k najprimernejši podporni storitvi.

Strokovna področja, na katerih lahko pomagamo vašemu podjetju:

- **Zakonodaja in standardi EU.**

Pomagamo vam pri vpeljavi predpisov EU in izpolnjevanju standardov.

- **Dostop do mednarodnih trgov.**

Zagotavljamo vam tržne informacije in storitve za krepitev zmogljivosti, prepoznavamo primerne trge za rast in svetujemo o lokalnih poslovnih pogojih.

- **Financiranje.**

Pomagamo vam poiskati ustrezne vire financiranja in pripraviti vaše podjetje za potencialne vlagatelje.

- **Mednarodni razpisi in podpora pri prijavi.**

Predstavimo vam možnosti financiranja EU, ki ustrezajo potrebam vašega podjetja. Pomagamo vam tudi pri prijavi.

- **Pravice intelektualne lastnine (IPR).**

Pomagamo vam pri razumevanju in pomenu pravic intelektualne lastnine ter vam pri internacionalizaciji vašega poslovnega in/ali tehnološkega sodelovanja nudimo podporo mednarodnih strokovnjakov s področja IPR.

- **Učinkovita raba energije in virov.**

Približamo vam razumevanje in izbor najboljših tehnologij za vaše podjetje. Prepoznajte finančne priložnosti za ekološke inovacije in zeleno podjetništvo.

- **Trajnostni razvoj.**

Pomagamo vam razviti trajnostne poslovne modele ter obvladovati okoljske in družbene vidike trajnosti.

- **Digitalizacija.**

Svetujemo vam, kako vključiti digitalne tehnologije v vaše poslovne procese.

- **Izboljšave upravljanja.**

V skladu z vašimi potrebami sodelujemo pri izbiri in implementaciji ustreznega modela upravljanja za vaše podjetje.

www.een.si
#EENCanHelp

VOLITVE DRŽAVNEGA SVETNIKA

Predstavnik obrtnikov v Državnem svetu RS bo Aleš Pulko

V obrtno-podjetniškem zborničnem sistemu so 24. novembra potekale volitve člana Državnega sveta RS, ki bo v prihodnjem petletnem mandatu zastopal interese obrtnikov. 37 elektorjev je za novega državnega svetnika izvolilo Aleša Pulka.

Med osmimi kandidati za državnega svetnika je bil najbolj prepričljiv Aleš Pulko, ki je prejel 16 glasov.

»Verjamem, da lahko odgovorno speljem in prevzamem funkcijo državnega svetnika. Vse svoje funkcije opravljam vestno in srčno. Verjamem, da lahko pomagam tudi vodstvu OZS, da bo lažje vplivalo na zakonodajne procese. Če mi boste namenili vaš glas, vam bom na voljo, tako OZS kot območnim zbornicam,« je v svoji predstavitvi elektorjem med drugim poudaril Pulko.

Aleš Pulko je lastnik izvoznega podjetja s 30 zaposlenimi in predstavlja tretjo generacijo družine, ki svoje preživetje zagotavlja izključno z lastnim ustvarjanjem in delom. Od zaključka študija gospodarskega inženiringa na Univerzi v Mariboru in vse do danes Aleš Pulko skupaj s soprogo ustvarja podjetniško zgodbo v razvojni usmerjenem proizvodnem podjetju, ki se dnevno srečuje s priložnostmi

in izzivi mednarodnega poslovnega trga.

Kombinacija poznavanja podjetništva, večletno uspešno vodenje mariborske območne obrtno-podjetniške zbornice ter vodenje nadzornega odbora Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije ga je pripeljalo do prepričanja, da bi lahko do sedaj pridobljene izkušnje koristno uporabil pri delu v Državnem svetu.

Bolj aktivna vključitev v širše podporo okolje obrti in podjetništva, za katero ve, da je ključen segment slovenskega gospodarstva in bi mu država morala nameniti več posluha, razumevanja ter upoštevanja, je zanj izziv in motivacija za delo v prihodnje. Želi si stopiti v čas in okolje, ki se vsakodnevno sooča z državo, z zakoni, z uredbami, z vladnimi predlogi, saj je prepričan, da bi lahko v tem okolju dobro deloval oziroma k temu sistemu prispeval še nekaj več.

Poleg Pulka so se za mesto v DS RS potegovali še **Alojz Kovšca, Branko Meh, Anja Sever, Aleksander Bizjak, Branko Goričan, Franc Meža in Peter Dobravc.**

MIRA ČREŠNAR

Aleš Pulko

”KARTICO
UPORABLJAM
PRI VSAJ DESETIH
PARTNERJIH.”

Tudi na Hrvaškem v ospredju cene energije, davčne obremenitve in pomanjkanje kadra

V Dubrovniku je konec novembra potekal 34. Kongres gostincev in turističnih delavcev v organizaciji Hrvaške obrtne zbornice (HOK). Kongresa se je udeležil tudi predsednik OZS Blaž Cvar, ki je sodeloval tudi na eni od razprav na temo poslovanja gostincev danes in jutri.

Predsednik OZS Blaž Cvar je v na kongresu hrvaških gostincev sodeloval v razpravi na temo poslovanja gostincev danes in jutri.

vljali o ključnih problemih te panoge, pa tudi o prihodnosti hrvaške gastronomije in nadaljnji razvoj eno-gastro ponudbe.

Kongresa se je udeležil tudi predsednik OZS **Blaž Cvar**, ki je bil obenem tudi

govorec v razpravi na temo poslovanja gostincev danes in jutri. Cvar je predstavil aktualno problematiko in dobre prakse slovenskih gostincev ter se seznanil z izzivi in rešitvami hrvaških gostincev. Srečanje pa je izkoristil tudi za poglobitev odnosov s partnersko zbornico.

E. M.

OBRTNIK LETA 2022 IN PODJETNIK LETA 2022

Slavnostna podelitev prestižnih priznanj

Že čez nekaj dni bo znano, kdo sta prejemnika letošnjih priznanj obrtnik leta in podjetnik leta. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije bo priznanji podelila na slovesnosti v četrtek, 8. decembra, na Brdu pri Kranju, ko bo znano tudi, kdo je najstarejši obrtnik leta 2022.

Na kongresu gostincev in turističnih delavcev so se zbrali predstavniki stroke in državnih institucij, ki so največ pozornosti namenili problematiki poslovanja v turizmu in gostinstvu skozi vpliv rasti vhodnih stroškov in cen energije, davčnih obremenitev in pomanjkanja kvalificirane delovne sile. »To leto nam je pokazalo, da se ne moremo sprostiti, da si ne moremo oddahneti, ampak da moramo biti pripravljeni na nove izzive. Soočamo se z rastjo cen energije, vhodnih stroškov in rekordno inflacijo. Če želimo povečati konkurenčnost in zagotoviti rast gostinsko-turističnega sektorja, je treba spoštovati dostojanstvo hrvaških gostincev in turističnih delavcev, rešiti je treba davek in čim prej urediti vprašanje napitnin,« je med drugim dejal predsednik HOK **Dalibor Kratochvil**.

Na kongresu sta potekali tudi dve panelni razpravi, v okviru katerih so stroka, predstavniki državnih institucij ter gostinci in turistični delavci sami razpra-

Strokovna komisija za izbor obrtnika in podjetnika leta je po obisku vseh prijavljenih na razpis izbrala tri nominirance za priznanje obrtnik leta in štiri za priznanje podjetnik leta. Za priznanje obrtnik leta 2022 se tokrat potegujejo **Leon Kranjc** (Klin d. o. o., Logatec), **Vinko Petkovšek** (Kovinska galanterija, orodjarstvo, svečarstvo in trgovina Petkovšek Vinko s. p., Ig) in **Andrej Rožmanc** (Levček, trgovina po pošti in storitve d. o. o., Logatec). Podjetnik leta 2022 pa bo eden izmed nominiranih: **Ivan Cajzek** (GIC GRADNJE, gradbeništvo, izvajanje in inženiring d. o. o., Rogaška Slatina), **Marko Femc** (Plan-net Solar projektiranje in inženiring d. o. o., Preseerje), **Miha Lavtar** (Optiweb d. o. o., Škofja Loka) ali **Alojz Selišnik** (Melu d. o. o., Luče ob Savinji). Vse nominirance smo podrobneje predstavili v prejšnji številki Obrtnika podjetnika. Vabljeni na Brdo pri Kranju!

EVA MIHELIČ

PRENOS DRUŽINSKIH PODJETIJ NA MLAJŠO GENERACIJO

Za uspešen prenos nujna pravočasna in skrbna priprava

V Sloveniji je 83 odstotkov podjetij v družinski lasti, zato je uspešen prenos lastništva na naslednike v teh podjetjih bistvenega pomena za obstoj in rast. Država želi v tem procesu pomagati, je bilo slišati konec minulega meseca v Rogaški Slatini na srečanju lastnikov podjetij in zunanjih izvajalcev, vključenih v nacionalno točko za prenos lastništva. Skoraj 100 udeležencev je imelo priložnost spoznati primere uspešnih prenosov lastništva v podjetjih, si izmenjati mnenja in izkušnje, stkati nova poznanstva ter predlagati izboljšave pri podpori s strani države.

Prenos lastništva je dolgotrajen in zahteven proces tako s finančnega, pravnega, organizacijskega kot tudi psihološkega vidika, zato se je treba tega procesa lotiti preudarno in načrtno, saj je nenazadnje družinsko podjetje kot oblika lastništva pomemben element trajnostnega gospodarskega razvoja, h kateremu se je v svoji razvojni strategiji zavezala tudi Slovenija. »Pred osmimi leti smo se na SPIRIT Slovenija ob podpori Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo začeli podrobneje ukvarjati z identifikacijo in iskanjem ustrezne podpore družinskim podjetjem. Tudi na

pobudo partnerskih deležnikov v okolju smo na agenciji v letu 2019 vzpostavili Nacionalno točko za prenos lastništva, ki predstavlja celovit ekosistem podpornih institucij, ki z agencijo sodelujejo pri ozaveščanju in strokovni podpori podjetjem na tem področju. Ugotavljamo, da se tudi zaradi celovitih aktivnosti te točke vse več podjetij odloča, da bo proces prenosa začelo pravočasno, kar nas navdaja z zadovoljstvom, saj s tem dosegamo svoj namen,« je povedala **Irena Meterc**, vodja Sektorja za spodbujanje podjetništva in tehnološkega razvoja na SPIRIT Slovenija.

Namen Nacionalne točke za prenos lastništva je ozaveščanje o pomenu pravočasnega postavljanja nasledstva v podjetjih in spodbujanje podjetnikov, da se na prenos lastništva skrbno pripravijo. Točka v sodelovanju s podpornimi institucijami ponuja predavanja in izmenjavo dobrih praks, ki so dopolnjena z diagnostičnimi svetovanji in nepovratnimi sredstvi za izpeljavo postopka prenosa lastništva. Od 2019 je bilo v okviru točke izvedenih 261 uvodnih diagnostičnih svetovalnih intervjujev, 146 podjetij se je vključilo v vavčer za prenos lastništva, izvedlo pa se je tudi več kot 90 predavanj in delavnic, v katere je bilo vključenih več kot 3000 podjetnikov.

Udeležence srečanja je pozdravil tudi **Blaž Cvar**, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, in izpostavil, da prenos lastništva ni samoumeven in

Blaž Cvar, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

je precej zapleten proces. O tem priča tudi podatek, da samo tretjina družinskih podjetij uspešno preda lastništvo na svoje naslednike. Zato je program, ki ga spodbujata OZS in država, po njegovih besedah zelo pomemben. Ob tem je poudaril, da bi bilo primerno, če bi tudi mladi nasledniki podjetniki tako kot mladi kmetje dobili nepovratna sredstva za ta proces.

Da družinska podjetja predstavljajo temelj slovenskega gospodarstva in prispevajo pomemben del k njegovi stabilnosti in rasti se je strinjala tudi **Marlen Skarlovnik**, vodja Sektorja za podjetništvo na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo. »Zato bomo na MGRT in SPIRIT Slovenija skupaj s par-

Irena Meterc, vodja Sektorja za spodbujanje podjetništva in tehnološkega razvoja na SPIRIT Slovenija.

tnerji tudi v prihodnje vsem podjetjem nudili podporo pri prenosu lastništva. Z našimi aktivnostmi želimo podjetjem olajšati prenos lastništva, predvsem pa jih spodbuditi, da se nanj pravočasno pripravijo,« je poudarila.

Sledila so moderirana omizja, na katerih so udeleženci razpravljali o svojih vidikih prenosa lastništva, si izmenjali menja in izkušnje ter podali svoje predloge. Izkazalo se je, da se številna podjetja pri prenosu lastništva soočajo z različnimi izzivi, kot so denimo neustrezna postavitev finančne in lastniške strukture, pa tudi pomanjkanje pravil, ki bi bila jasna in redno komunicirana med člani družine. Izziv predstavljajo tudi spremenjena družinska razmerja ob prenosu lastništva na mlajšo generacijo, pa tudi načrtovanje nasledstva, učinkovito davčno upravljanje in vzpostavitev nove poslovne strukture. Izzivi so tudi pri upravljanju s kapitalom, zagotavljanju rasti in trajnostnega razvoja podjetja, vodenju in ohranjanju odličnih kadrov, ohranjanju ali vzpostavitvi poslovne kulture in odgovornemu upravljanju s tveganji.

Udeleženci so se strinjali, da so za uspešen prenos lastništva najpomembnejši pravočasna priprava, izbira ustreznega načina prenosa ter strokovna podpora v tem procesu. Mnenja, pobude in predlogi bodo SPIRIT Slovenija in Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo v pomoč pri nadgradnji storitev Nacionalne točke za prenos lastništva, da bodo te podjetjem še bolj pisane na kožo ter bodo pripomogle k uspešnemu prenosu lastništva.

Mnenja udeležencev

Tanja Bernjak, Bernjak gradbeništvo, d. o. o. (prevzemnica) »Pri prenosu lastništva podjetja na mlajše generacije je potrebno, da se starši že prej pogovorijo o tem, kakšna so njihova pričakovanja glede prenosa, ob tem pa upoštevajo tudi želje otrok. Vse to pa potem zapišejo v družinsko ustavo, ki je dogovor družinskih članov o načinih upravljanja odnosov med njimi in družinskim podjetjem, zato da kasneje ni nejasnosti.«

Helena Krevh Zorec, Neonart, d. o. o. (lastnica): »Pri prenosu lastništva je pomembno, da se družina odkrito pogovori o tem, brez kakršnega koli pritiska na morebitne prevzemnike. Prav je, da imajo slednji čas, da razmislijo, če želijo sprejeti tak način življenja. Seveda je pomemben tudi pravi čas. Naše podjetje ima 55-letno tradicijo, želimo ga predati tretji generaciji lastnikov. Naslednikom smo pustili možnost razmisleka in ne pritiskamo preveč nanje, si pa želimo, da bi se odločili za prevzem.«

Tadej Šprah, TDS Vulkanizerstvo, s. p. (prevzemnik): »Prenos lastništva podjetja je zapleten postopek, gre za veliko korakov, ki jih moraš pravilno izpeljati, od prenosa lastništva podjetja, nepremičnin in celotnega poslovanja podjetja. Sam se tega gotovo ne bi lotil, s strokovno pomočjo pa je prenos potekal zelo gladko.«

Ana Dragičević, OZS, svetovalka na Nacionalni točki za prenos lastništva: »Dogodek je povezal vse ključne akterje in inštitucije, ki nudijo podporo pri prenosu lastništva, inštitucije, ki financirajo spodbude, ter nenazadnje podjetnike, ki

svoja podjetja prenašajo na naslednjo generacijo. Dogodek je odličen primer dobre prakse in upamo, da bo takih dogodkov v prihodnje še več.«

Leonida Polajnar, direktorica OOO Maribor in svetovalka na Nacionalni točki za prenos lastništva: »Ob vodenju okroglih miz na dogodku ugotavljam, da so odzivi udeležencev na najboljši način pokazali, kako pomembna je Nacionalna točka za prenos lastništva. Podjetje, ki se pripravlja na prenos lastništva potrebuje podporo, pravilno usmeritev ter razširjen pogled na situacijo. Povezovanje podjetnikov in zunanjih izvajalcev je ključno pri delovanju te točke, kar se je pokazalo tudi na dogodku. Kot svetovalka z vsakim novim svetovalnim intervjujem nadgradim seznam situacij in primerov iz prakse, ki mi okrepi znanje in pogled na to, kako pomembna je individualna podpora. To nam vedno znova potrjuje tudi ministrstvo in SPIRIT Slovenija.«

EVA MIHELICH

Uvodna seja odbora za gospodarstvo

Z letošnjim letom novo mandatno obdobje začenja tudi Odbor za gospodarstvo pri OZS, ki se je v začetku novembra sestal na svoji prvi seji. Poslanstvo odbora ostaja nespremenjeno s ciljem, da upravnemu odboru in vodstvu krovne stanovske organizacije pomaga pri analizah poslovnega okolja in predlogih za odzive zbornice na izzive, ki jih spreminjajoče se gospodarske razmere prinašajo obrtnikom in podjetnikom.

Franc Meža, novi predsednik Odbora za gospodarstvo pri OZS, poudarja, da se bo zavzemal za napredek in razvoj obrti in podjetništva, saj se zaveda, da imamo številne dobre ideje, znanje in željo po ustvarjanju, zato za doseg ciljev nujno potrebujemo še spodbudno delovno okolje. Prepričan je, da bo ob sodelovanju s kolegi iz odbora ter vodstvom zbornice in strokovnih služb odbor svoje poslanstvo dobro izvajal in čim več prispeval k izboljšanju našega poslovnega okolja.

Odbor v novi zasedbi

Konec septembra je Upravni odbor OZS imenoval tudi novi Odbor za gospodarstvo pri OZS, ki bo deloval v aktualnem novem mandatnem obdobju. Sestavljajo ga **Franc Meža**, predsednik odbora, ter člani **David Pizzoni**, **Franc Seršen**, **Stanislav Malerič** in **Matija Brodar**. Kot zunanji član bo pri delu odbora sodeloval tudi **Franc Vesel**, član kolegija predsednika OZS, za koordinacijo dela odbora pa bo tudi v novem mandatnem obdobju skrbela **mag. Maja Rigač**, svetovalka OZS za zastopanje gospodarskih interesov.

Nova zasedba se je na ustanovni seji zbrala v začetku novembra, v svojo družbo pa so k razpravi povabili še **Blaža Cvara**, predsednika OZS in **Danijela Lampergerja**, generalnega direktorja OZS. V uvodnem delu so se zbrani najprej medsebojno predstavili in izmenjali poglede na aktualne gospodarske izzive poslovnega okolja.

Pomen in delo odbora

Predsednik Cvar je v nadaljevanju predstavil pomen odbora in njegove naloge; kot je poudaril, je odbor za gospodarstvo potreben za soodločanje, podajanje smernic in kot pomoč vodstvu zbornice, komunikacija in podpora pa mora teči tudi v nasprotni smeri, zato je kot pomoč pri delu v odbor za gospodarstvo vključil tudi Franca Vesela, člana svojega kolegija.

Direktor Lamperger je odboru podal informacije glede gradnje nove poslovne stavbe in spremembe višine članarine za leto 2023 ter ob tem predstavil tudi sis-

Člani Odbora za gospodarstvo pri OZS so na svoji prvi seji gostili tudi najožje vodstvo krovne stanovske organizacije.

tem izračuna različnih višin članarine in stopenj razredov.

Odbor vodstvu nalaga, da pripravi vse potrebne izračune glede sprememb članarine in hkrati podpira vse nadaljnje aktivnosti glede gradnje nove poslovne stavbe krovne stanovske organizacije.

Prihajajoče aktivnosti

Člani odbora so izpostavili tudi mnenja glede prihajajočih aktivnosti. Ob tem vidijo potrebo po uvedbi prispevka za zastopanje, zagovarjajo, da bi moralo biti vsako podjetje član v eni reprezentativni zbornici, podpirajo ukrepe za njihovo sofinanciranje, poudarjajo nujno vključevanje mladih članov in posodabljanje spletnih strani, izpostavljajo problematiko kadrov in izobraževalnega sistema ter ob tem predlagajo sodelovanje z odborom za izobraževanje, zavzemajo pa se tudi za nujno skrajšanje dolgotrajnega pridobivanja delovnih dovoljenj.

ANTON ŠIJANEC

Ključna je vključenost delodajalcev v oblikovanje izobraževalnega sistema

Prvič v novem mandatu se je novembra sestal tudi Odbor za izobraževanje pri OZS, ki ga je imenoval upravni odbor zbornice. Njegova naloga bo predvsem zaznavanje izzivov na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja, iskanje rešitev ter sodelovanje s strokovnimi inštitucijami glede kadrovskega potreb in ciljev delodajalcev na tem področju.

V novem mandatnem obdobju bo Odbor za izobraževanje pri OZS vodil **Simon Ogrizek**, poleg njega pa odbor sestavljajo še člani **Sergej Pinter**, **Jernej Bortolato** in **Simon Dovrtel**, kot zunanji član bo pri delu odbora sodeloval **Drago Ladinik**, član kolegija predsednika OZS, za koordinacijo dela odbora pa bo skrbela **Božena Germelj Drstvenšek**, vodja Službe za izvajanje javnih pooblastil, kamor na OZS sodi tudi področje izobraževanja.

Uvodoma je člane odbora pozdravil predsednik OZS **Blaž Cvar**. Odboru je zaželel kakovostno, učinkovito in operativno delo, ki naj doseže zahteve in cilje vseh svojih članov. Poleg tega je poudaril še pomen promocije poklicev po celotni vertikali. »Že v vrtcih je potrebno spodbujati ustvarjalnost in tudi ročno spretnost otrok,« je dodal Cvar.

Generalni direktor OZS **Danijel Lamperger** je delu odbora zaželel vse dobro. Izrazil je pričakovanje, da se bo odbor povezal s sekcijami in skupaj z njimi izvajal aktivnosti na področju izobraževanja ter izpostavil nujnost pridobitve strateškega vira, ki bo omogočil več promocijskih aktivnosti in vzpostavitev tako imenovane talent centra.

Predsednik odbora za izobraževanje **Simon Ogrizek** je spregovoril o vlogi odbora. Poudaril je pomen vključenosti delodajalcev, strokovnih sekcij in OZS v

Člani Odbora za izobraževanje pri OZS z vodstvom zbornice.

oblikovanje sistema izobraževanja ter sodelovanje s strokovnimi inštitucijami glede kadrovskega potreb in ciljev delodajalcev na tem področju. Poleg tega je po njegovem mnenju nujno načrtovanje karijerne politike, pri čemer bi imel ključno vlogo talent center.

Člani odbora so se strinjali, da kakovostnega kadra s primernimi izkušnjami vedno bolj primanjkuje in ob tem opozorili na potrebo po izvajanju kakovostne promocije obrtnih poklicev v celotnem obr-

tno-podjetniškem zborničnem sistemu.

V sklepnem delu seje je odbor gostil Urško Slapšak, vodjo področja za poklicno in strokovno izobraževanje Centra RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS), ki je predstavila delovanje centra, razpis Erasmus+ za leto 2023 in priložnosti za delodajalce.

EVA MIHELIČ

Odbor bo deloval izrazito povezovalno

Na svoji prvi seji se je 22. novembra v novi sestavi sestel tudi Odbor za znanost in tehnologijo pri OZS. Člani so začrtali smernice za delo v prihodnje, pri čemer bodo veliko pozornost namenili povezovanju gospodarstva z izobraževalnimi in razvojno-raziskovalnimi institucijami ter prenosu dobrih praks.

Odbor za znanost in tehnologijo pri OZS bo v novem mandatu vodil **Joško Rozina**, poleg njega odbor sestavljajo še **dr. Miha Čekada**, **mag. Andrej Papež** in **dr. Tine Tomažič**, tokrat pa se jim je na seji pridružil še **Drago Ladinik**, član kolegija predsednika OZS.

Odbor je povzel dosedanje aktivnosti in si začrtal dodatne smernice za delo v prihodnje. Izpostavljenih je bilo kar nekaj predlogov, kako ohraniti in predvsem nadgraditi dosedanje dobre prakse delovanja odbora ter obrtnikom in podjetnikom intenzivneje približati nove

tehnologije (na primer digitalizacijo) ter prispevati ideje za bolj razdelane in enostavnejše mehanizme pridobivanja ter črpanja finančnih sredstev. Poleg tega se bo odbor preko kanalov obveščanja trudil zbuditi širše zanimanje predstavnikov malega gospodarstva za delo razvojno-raziskovalnih institucij ter iskal možnosti za obojestransko enostavnejše, predvsem pa obrtnikom in podjetnikom dostopnejše načine sodelovanja na tej relaciji. Odbor za znanost in tehnologijo si bo prizadeval s svojim doprinosom ne samo omogočiti ustrezen stik s šolami,

fakultetami in razvojno-raziskovalnimi ustanovami, temveč dati večji poudarek tudi obiskom podjetij, ki so primer dobre prakse in kot taka omogočajo deljenje uporabnih izkušenj na posameznih področjih.

Vizija odbora je še naprej delovati povezovalno – tako v odnosu do drugih odborov OZS in strokovnih sekcij, s ciljem, da bi čim večje število podjetnikov, ki začenjajo svojo poslovno pot, pri svojem vstopu v poslovno okolje zbornico še intenzivneje prepoznalo kot institucijo z dodano vrednostjo.

V. M.

USTANOVA ZA HUMANITARNO POMOČ OBRNIKOM

Pomoč družini preminulega obrtnika

Minuli mesec je obrtniške kroge pretresla novica, da je umrl član upravnega odbora Sekcije kleparjev krovcev pri OZS in izredno aktiven član OOO Cerknica Franc Turšič. Eden najbolj znanih krovcev v tem delu Slovenije je zapustil ženo, dva mladoletna otroka in podjetje, ki je ostalo brez gonilne sile.

Franc Turšič je bil zadnja dva mandata poslanec skupščine Sekcije kleparjev krovcev pri OZS in član upravnega odbora sekcije, aktivno vlogo pa je imel tudi v skupščini in upravnem odboru OOO Cerknica. Vsako delo, tudi delo funkcionarja v stanovski organizaciji, je opravljal s polno odgovornostjo in vedno prispeval konstruktivne predloge in ideje.

Zbiramo pomoč za dva člana OZZ Mozirje

Novembra je kar dvakrat zagorelo na območju OZZ Mozirje. Najprej je kratek stik povzročil požar na hladilniku v gostinskem lokalu v Mozirju, le nekaj dni kasneje pa je zagorelo v mizarskem podjetju v Poljanah pri Rečici ob Savinji.

Vsredo, 9. novembra, ponoči so bili gasilci obveščeni, da se iz gostinskega lokala v pritličju poslovne ceste na Šmihelski cesti v Mozirju širi dim. Požar v gostinskem lokalu Petrus bar, ki ga vodi Valerija Janič, so hitro omejili in pogasili ter prezračili objekt, kljub temu pa je v požaru nastala večja materialna škoda. Policisti so ugotovili, da je požar povzročil kratek stik na hladilniku, ki ga je ogenj v celoti uničil, in izključili tujo krivdo za požar.

Le nekaj dni kasneje pa je požar sedmič zjel proizvodni objekt v Poljanah pri Račici ob Savinji, v katerem je v nekaj trenutkih izginilo 30 let dela družine Potočnik. Zagorelo je več hal v skupni površini 5.000 kvadratnih metrov. Objekti, stroji in izdelki so v celoti uničeni.

Po navedbah gasilcev, ki so sodelovali pri gašenju požara, je bilo gašenje zelo zahtevno, saj se je požar v objektu, kjer je bila mizarska delavnica, veliko suhega lesa in izdelkov, zelo hitro širil. Vzrok požara, v katerem se k sreči ni nihče poškodoval, še ni znan, materialna škoda pa je velika.

Kot je običajno v takih primerih, je obema oškodovanima članoma na pomoč

Valeriji Janič, Petrus bar d.o.o., lahko pomagate z nakazilom na račun (lahko tudi poskenirate QR kodo):

Ustanova za humanitarno pomoč obrtnikom
Celovška cesta 71

1000 Ljubljana

Poslovni račun pri NLB d. d. št.: SI56 0201 3025 7684 878

BIC banke: LJBAS12X

Namen: Požar v Petrus baru v Mozirju

Koda namena: CHAR

Sklic: 00 10-1060

Mizarstvu Potočnik Janez s. p. lahko pomagate z nakazilom na račun (lahko tudi poskenirate QR kodo):

Ustanova za humanitarno pomoč obrtnikom
Celovška cesta 71

1000 Ljubljana

Poslovni račun pri NLB d.d. št.: SI56 0201 3025 7684 878

BIC banke: LJBAS12X

Namen: Požar pri mizarju Potočnik iz Poljan

Koda namena: CHAR

Sklic: 00 10-1061

priskočila Ustanova za humanitarno pomoč obrtnikom, ki je za namen zbiranja pomoči odprla svoj račun, akcijo zbira-

nja pomoči pa podpira tudi upravni odbor OZZ.

EVA MIHELIC

Bil je mojster svoje stroke, tesar, krovec in klepar, izredno cenjen, spoštovan in iskan. Poleg odgovorno in dobro opravljenega dela in predanosti svoji družini – brez moža in očeta so ostali žena Jana ter sinova Žiga in Žan – je bil vedno pripravljen delati za dobro vasi, gasilcev, župnije, zbornice in posameznikov.

EVA MIHELIC

Zbiranju pomoči **družini Turšič** se je pridružila tudi Ustanova za humanitarno pomoč obrtnikom, ki je za ta namen odprla poseben sklic:

Ustanova za humanitarno pomoč obrtnikom
Celovška cesta 71

1000 Ljubljana

Poslovni račun pri NLB d. d. št.: SI56 0201 3025 7684 878

BIC banke: LJBAS12X

Namen: Pomoč družini Turšič

Koda namena: CHAR

Sklic: 00 10-1062

V prihodnjem letu se obeta nadgradnja letošnjih finančnih produktov

Slovenski regionalno razvojni sklad, ki ga zaradi njegove lokacije pogosto imenujemo kar »ribniški sklad«, je javna finančna institucija Republike Slovenije, ki oblikuje spodbude preko petih programov, ki se razlikujejo glede na upravičene vlagatelje oziroma namen spodbude. Eden teh je tudi program podjetništvo, ki je namenjen izvedbi podjetniških projektov za subjekte različnih pravno-organizacijskih oblik. Trenutno so podjetnikom na voljo štirje produkti, v prihodnjem letu pa jim bo v okviru sklada na voljo 16 milijonov evrov sredstev.

Slovenski regionalno razvojni sklad (SRRS) ima trenutno odprte štiri finančne produkte, ki so bili objavljeni preko javnih razpisov, in sicer BIZI LES, ki je namenjen spodbujanju trajnostne naložbe in dvigu konkurenčnosti lesno-predelovalne industrije, BIZI ZADRUGE, ki je namenjen naložbam za razvoj in dvigu konkurenčnosti zadružništva, ENERGETIKA MSVP, ki je namenjen učinkoviti rabi virov in varstva okolja, in BIZI PF, ki je namenjen premostitvenemu financiranju projektov, za katere imajo vlagatelji odobrena evropska in/ali nepovratna sredstva.

Vsi finančni produkti imajo odprte razpisne roke, kar pomeni, da so vloge obravnave sproti in vlagatelj tako hitreje pridobi sredstva.

Kakšne so značilnosti trenutno objavljenih finančnih produktov?

Finančni produkt BIZI LES je namenjen gospodarskim družbam, zadrugam in s. p.-jem s projekti na področju obdelave in predelave lesa ali proizvodnje pohištva. Cilji projektov so usmerjeni v izboljšanje konkurenčnosti, produktivnosti, v digitalizacijo poslovanja in v spodbujanje učinkovite rabe virov.

Finančni produkt BIZI ZADRUGE je namenjen zadrugam in gospodarskim družbam, ki so v najmanj 85-% lasti

zadruge in delujejo na področju živilsko-predelovalne, lesno-predelovalne ali posredniško-trgovinske dejavnosti. Poleg predhodno omenjenih ciljev projektov bo SRRS pri tem finančnem produktu financiral tudi naložbe v razvoj lokalne ekonomije.

SRRS pri obeh finančnih produktih financira do 85 % upravičenih stroškov projekta, do 1 milijona evrov (BIZI LES) oz. do 1,5 milijona evrov (BIZI ZADRUGE), s fiksno (od 2,95 % letno naprej) ali spremenljivo obrestno mero (6-mesečni EURIBOR s pribitkom od 1,98 % letno naprej). Finančni produkt v primeru investicije omogoča tudi financiranje operativnih stroškov, ki nastajajo z izvedbo projekta, kot so npr. stroški energije, vode, komunale ipd., v višini do 20 % upravičene vrednosti projekta.

Finančni produkt ENERGETIKA MSVP je namenjen gospodarskim družbam, zadrugam in zasebnikom, ki samostojno opravljajo poklicno dejavnost, ki investirajo v projekte s ciljem energetske in emisijske učinkovitosti. V okviru:

- **Učinkovite rabe energije** so upravičeni stroški: naprave za soproizvodnjo električne energije in toplote, izkoriščanja odvečne toplote iz procesov in/ali naprav, vgradnje energijsko učinkovitih elektromotorjev in/ali vgradnje frekvenčnih pretvornikov, uvedbe sistema upravljanja z energijo in energetske

učinkovitosti v tehnološkem procesu.

- **Varstva okolja in prilagajanja podnebnim spremembam** so upravičeni stroški: toplotne izolacije, zamenjave zunanjega stavbnega pohištva v stavbi, vgradnje/zamenjave/optimizacije ogrevalnih naprav, zamenjave sistema razsvetljave v stavbi in naprav za samoskrbo ali proizvodnjo električne energije, ogrevanje oz. hlajenje ter za pripravo sanitarne tople vode oz. toplote iz obnovljivih virov energije, vključno z gradbenimi deli na objektu za postavitve naprav.

SRRS financira do 85 % upravičenih stroškov projekta, do 1 milijona evrov, s spremenljivo obrestno mero (6-mesečni EBORIBOR s pribitkom od 0,66 % letno naprej).

Prihodnje leto 16 milijonov za podjetništvo

SRRS bo v letu 2023 razpisal 55 milijonov evrov sredstev, in sicer v okviru štirih programov: Kmetijstvo in gozdarstvo (A), Podjetništvo (B), Lokalna infrastruktura (C) in Neprofitne organizacije (D), znotraj katerih SRRS oblikuje različne finančne produkte, ki so objavljeni preko javnih razpisov.

Pri oblikovanju finančnih produktov SRRS zasleduje regionalna in trajnostna načela, kot so okoljska, družbena, upravljalna (t. i. ESG) načela in načelo, da se ne škoduje bistveno (t. i. DNSH), s ciljem

zmanjševanja razvojnih razlik med regijami. SRRS razpisana sredstva prednostno usmerja v spodbujanje projektov, ki so družbeno odgovorni, prispevajo k zelenemu prehodu in digitalni preobrazbi, kar se pri finančnih produktih izrazi v obliki pogojev, meril ali višini obrestne mere. Prav tako pa lahko vlagatelji s sredstvi zapirajo finančne konstrukcije za naložbe, ki so bile podprte v okviru načrta za okrevanje in odpornost ali večletnega finančnega okvira.

V prihodnjem letu bo SRRS nadgradil vsebine finančnih produktov iz leta 2022. Za program Podjetništva (B) bo SRRS namenil 16 milijonov evrov. Sredstva bodo na voljo vse leto kontinuirano, bodisi preko že objavljenih finančnih produktov bodisi preko novo objavljenih.

Aktualne informacije o finančnih produktih, vključno z javnim razpisom in razpisno dokumentacijo, so na voljo na spletni strani SRRS (www.srrs.si), ob tem pa velja dodati, da je sklad poenostavil postopek oddaje vloge, ki jo vlagatelj

elektronsko oddajo preko Aplikacije e-Rsklad, ki je dostopna na www.r-sklad.si.

Dober plan, nadzorovana izvedba projekta in spremljanje doseganja ciljev

Elementi uspešne oddaje vloge in izvedbe projekta so dober plan, nadzorovana izvedba projekta in spremljanje doseganja ciljev ter kazalnikov.

Zato strokovnjaki SRRS svetujejo, da prijavitelji že v fazi načrtovanja projekta tega zastavijo tako, da je izvedljiv, vključno s skrbno načrtovanim terminskim in finančnim planom ter zastavljenimi cilji. Projektna dokumentacija mora biti pripravljena kakovostno in mora odražati tako podjetniško vizijo, strategijo,

trg kot tudi podrobno opisan projekt in finančne izkaze s projekcijami. V fazi izvajanja projekta je potrebno poznati pravila črpanja in upravičenosti stroškov, spremljati izvedbo in z dajalcem spodbude komunicirati o morebitnih spremembah, saj je potrebno zagotoviti, da so spremembe izvedene v okviru dovoljenih sprememb (lahko so omejene v javnem razpisu ali v pravnih podlagah). Prav tako je pomembno pravočasno poročanje, skladno z razpisnimi pogoji. Če je projekt ciljno zasnovan, je v fazi spremljanja doseganja ciljev in kazalnikov potrebno le še ovrednotiti cilje projekta, ki jih je vlagatelj opredelil v vlogi.

EVA MIHELIČ

Sklad v številkah

25

let stularij

5736 +

št. podprtih projektov

359 + mio EUR

Znesek vsem darim spodbud

Slovenski
regionalno
razvojni
sklad

Za uresničevanje vašega prebojnega projekta z
UGODNIMI FINANČNIMI SPODBUDAMI

Hitro. Enostavno. Ugodno. SRRS.

Naše prednosti

- Ugodna obrestna mera
- Odlični posojilni pogoji
- Svetovanje in podpora
- Nizki stroški odobritve

Nudimo najboljše

- Za: podjetja, občine, zadrage, NVO, kmetije
- Spodbude za investicije, pred-financiranje
- Za projekte, ki so trajnostni, zeleni, digitalni

Več info

- E: info@srrs.si
- T: 01 836 19 53
- W: www.srrs.si
- W oddaja vloge: www.r-sklad.si

DUPOS, TRINAJST LET DELOVANJA

Smernice društvenega delovanja za prihodnje leto

Prišel je čas, ko ljudje pregledamo celoletne aktivnosti na vseh področjih, da ugotovimo, kaj smo uresničili, kaj nam ni uspelo, pa tudi, kaj si želimo ali celo moramo narediti v prihodnjem letu.

Društvo DUPOS v prihodnjem letu načrtuje aktivnosti, ki bodo pomembne tudi za starejše, še poslovno aktivne člane OZS ter druge obrtnike in male podjetnike v Sloveniji. Za uresničitev ali poskus uresnitve naših načrtov zares računamo na operativno pomoč strokovnega kadra OZS, predvsem pri aktivnostih, ki so nam v tem trenutku najbolj pomembne, in sicer:

– **Pri oblikovanju Območnih odborov društva DUPOS** ob nekaterih – za začetek ob večjih – območnih obrtno-podjetniških zbornicah. Brez terenskega sodelovanja zborničnih organizacij pri lokalnem formiranju društva DUPOS to ne bo imelo možnosti zaživeti kot množična in zato pomembna upokojenska institucija v državi.

– **Pri projektu brezplačnega računalniškega opismenjevanja starejših**, ki so že člani društva DUPOS ali kandidati zanje, a imajo pomanjkljivo ali celo nikakršno znanje s področja uporabe osebnega računalnika in mobilnih telefonov no-

vih generacij. Tudi tu bomo potrebovali strokovno pomoč OZS, da bomo projekt prijavili ustrezni državni instituciji, ki bo zanj odobrila in pridobila potrebna finančna sredstva ter podelila koncesijo za izvajanje programa izobraževanja iz tega naslova v vsem slovenskem prostoru.

– **Pri oblikovanju Protokola za dostojno slovo od preminulega malega podjetnika oziroma obrtnika**, kar je doslej bilo in je še prepuščeno le svojcem pokojnika/ce, čeprav je bil/a vrsto let član/ica OZS, po upokojitvi pa od javnosti povsem pozabljen/na.

– **Pri oblikovanju dolgoročnega projekta za sodelovanje na mednarodni ravni**, s čemer se bomo vsebinsko in organizacijsko približali sodelovanju z obrtništvom in malim gospodarstvom v vseh sosednjih in drugih državah EU, kjer takšno sodelovanje med aktivnimi in upokojenimi obrtniki deluje že od nekdaj.

Prepričani smo, da je iz zgornjih štirih točk mogoče prepoznati pomembnost

delovanja našega društva za sedanjost in bodočo upokojensko strukturo med obrtniki in malimi podjetniki v Sloveniji. Želimo si, da bi tisti, ki imajo možnost in položaj, lahko pomagali društvu pri doseganju zastavljenih ciljev v letu 2023, obstoječi člani pa bi še naprej sodelovali pri pridobivanju novih članic in članov, kar bo omogočilo oblikovanje območnih odborov društva, ki so temelj njegovega delovanja. Vsem se za vsakršno aktivnost in pomoč vnaprej zahvaljujemo.

Vsem v imenu društva upokojenih obrtnikov in malih podjetnikov Slovenije DUPOS iskreno voščim srečen božič in vesele božične praznike ter predvsem srečno, zdravo in zadovoljstva polno leto 2023, ki je nezadržno pred nami!

JOŽE ELSERIČ, PREDSEDNIK DUPOS

DUPOS
DRUŠTVO UPKOJENIH OBRITNIKOV
IN PODJETNIKOV SLOVENIJE

Vse upokojene obrtnike in male podjetnike vabimo, da se včlanijo v društvo DUPOS. Željo za včlanitev nam posredujte po e-pošti: **dupos.je@siol.net** in sporočite svoje kontaktne podatke (naslov, telefon, e-naslov), da vam pošljemo potrebno dokumentacijo. **Letna članarina ostaja enaka tudi za leto 2022, in sicer 10 evrov.**

Vljudno vabljeni v čim večjem številu! V članstvo vabimo tudi upokojene nekdanje funkcionarje zbornic, ki jim nudimo priložnost, da svoje obsežno znanje in izkušnje pri vodenju zborničnih enot uporabijo tudi za vodenje območnega odbora DUPOS v njihovem okolju.

Nova znanja in veščine za inštruktorje in mentorje

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije skupaj s partnerji iz Avstrije, Nemčije in Italije sodeluje v novem projektu programa Erasmus+ FutureSkills4Trainers. Glavna naloga partnerjev v projektu je razvoj tečajev z ustvarjanjem novih, inovativnih, predvsem pa skupnih učnih načrtov s pomočjo digitalne vsebine, tehnologije in prakse. Projekt bo trajal dve leti, do oktobra 2024.

Dualni sistem izobraževanja, ki je kombinacija teorije in prakse, je poln živov tako v Sloveniji kot tudi v drugih evropskih državah. Pri dualnem izobraževalnem sistemu gre za srednje poklicno izobraževanje, kjer učenci med šolanjem pridobivajo izkušnje pri izbranem delodajalcu, s katerim podpišejo učno pogodbo in s tem pridobijo status vajenca. Tak način izobraževanja ima veliko koristi za mlade, saj dijaki tekom vajeništva pridobivajo dragocene delovne izkušnje, ki so še kako pomembne pri iskanju prve zaposlitve.

Zaradi pomanjkanja interesa mladih za obrtne poklice mala in srednje velika podjetja vedno težje dobijo ustrezne vajece. Kot kažejo evropski podatki, jih veliko prihaja iz marginaliziranih skupin, npr. begunci, mladi z učnimi težavami, mladi, ki so zapustili šolo, in drugi socialno izključeni, katerim je treba izobraževanje približati na drugačen način. To pa zahteve določene spretnosti in znanja izobraževalcev.

Namen projekta FutureSkills4Trainers je inštruktorjem, učiteljem poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter mentorjem v podjetjih ponuditi priložnost za pridobitev potrebnih znanj, veščin in kompetenc, s katerimi bodo tudi mladim s socialnega roba približali vajeništvo ter jim dali priložnost, da uspešno opravijo izobraževanje in si izboljšajo možnosti za zaposlitev.

Tečaj usposabljanja inštruktorjev oziroma vodij poklicnega izobraževanja in usposabljanja v dualnem izobraževanju ter tutorjev v podjetjih se bo izvajal kot kombiniran učni tečaj, njegove vsebine, ki bodo razvite v digitalni obliki, pa bodo na voljo tudi na spletu.

Začetek projekta v Sloveniji

Začetni sestanek projekta FutureSkills4Trainers je 3. in 4. novembra gostila Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije. Na njem so se projektni partnerji seznanili z vsebino projekta, njegovimi ključnimi točkami in nalogami partnerjev v projektu ter uradno začeli aktivnosti.

Ob začetku projekta je **Adriana Bär** iz Obrtne zbornice za München in Zgornjo Bavarsko, ki je prevzela vlogo vodilnega partnerja v projektu, predstavila tudi pričakovane rezultate. »Projekt obravnava spremembe na trgu dela v dualnem izobraževanju pri vseh poklicih. Dejstvo je, da so se na trgu dela zgodile korenite spremembe, predvsem glede razpoložljive delovne sile, ki se ji morajo podjetja, ki usposabljaajo dijake, prilagoditi, da bi preprečila pomanjkanje znanj in spretnosti. Lani se je končal projekt DuALPlus, v katerem smo zaznali potrebo, da se mentorje v podjetjih dodatno usposobi tudi na področju novosti na trgu dela, kot so vključevanje migrantov v dualni sistem izobraževanja, ukvarjanje z osipniki, prepoznavanje značilnosti posameznih vajecev, uporaba digital-

Začetni sestanek projekta FutureSkills4Trainers je 3. in 4. novembra gostila Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije.

nih/družbenih medijev ter drugimi spremembami, da se bodo lažje prilagajali. Pričakujemo, da bo nov projekt to vrzel zapolnil in za mentorje v podjetjih pripravil dodatna usposabljanja oziroma tečaje,« je povedala Adriana Bär. Dodala je še, da je garancija za uspešno končan projekt tudi prizadevnost projektnih partnerjev, ki se znotraj regije srečujejo z zelo podobnimi izzivi na področju dualnega izobraževanja, hkrati pa prispevajo vsak svoj pogled na določeno vprašanje. Takšno sodelovanje, meni Bär, bo zagotovo prispevalo k hitrejšemu razvoju čezmejnega učnega programa za mentorje, mala in srednje velika podjetja pa se bodo z novim znanjem lažje spoprijemala z zahtevami sodobnega trga dela in mednarodno konkurenco.

EVA MIHELIČ

Erasmus+

PROJEKT INNOBROKER

Primer uspešnega povezovanja med javnimi naročniki in inovativnimi podjetji v Franciji

Znano je, da javna naročila predstavljajo približno 14 % bruto domačega proizvoda Evropske unije (EU), kar pomeni, da imajo ogromen potencial za usmerjanje novega razvoja v številnih sektorjih, pomoč pri spodbujanju prihodnjih trgov in reševanju ključnih družbenih izzivov. Tako velika kupna moč v resnici pomembno vpliva na gospodarsko rast, ustvarjanje novih delovnih mest, konkurenčnost in splošno družbeno blaginjo.

Ta potencial je prepoznalo tudi šest partnerjev iz Slovenije, Francije, Španije, BIH, Grčije in Cipra, ki se je združilo v konzorcij evropskega projekta P5 Innobroker, katerega glavni cilj je spodbujanje javnega naročanja inovacij in s tem hkratno povezovanje javnih naročnikov z inovativnimi podjetji za iskanje inovativnih rešitev za sodobne družbene probleme. Slovenijo v konzorciju zastopa Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije.

Kako najučinkoviteje povezati in pomagati podjetjem, da se približajo javnim naročnikom iz različnih sektorjev in jim predstavijo svoje inovativne rešitve, smo partnerji lahko videli novembra v francoskem Draguignanenu. Francoski kolegi so namreč organizirali konferenco o trajnostnem javnem naročanju in zelenem prehodu, ki je bila namenjena razpravi o izzivih javnega naročanja inovacij, skupaj s kratkimi predstavitvami produktov in storitev s strani podjetij in predstavnikov javnih naročnikov v vlogi zgodnjega uporabnika oziroma prvega kupca predstavljenih rešitev.

Na okroglih mizah so bili govorniki predstavniki različnih ravni javnih naročnikov iz zdravstvenega sektorja. Zdravstveni sektor je povsod, ne zgolj v Sloveniji, prepoznan kot eden izmed sektorjev, kjer so potrebe in potenciali za spodbujanje inovacij ogromni, ob tem pa imajo inovativna podjetja tudi veliko priložnosti za zaslužek. Francoski predstavniki s strani bolnic in regionalnega ministrstva, pristojnega za zdravstveni sistem, so vsi

Predstavniki projektnih partnerjev v projektu P5 Innobroker na srečanju v Franciji.

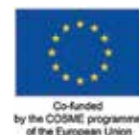
po vrsti izpostavili, kako pomembna je stalna in transparentna komunikacija s potencialnimi oblikovalci rešitev – to je s podjetji. In v en glas povedali, da uporaba mehanizma javnega naročanja inovacij dolgoročno prinese znatne tako finančne kot nefinančne prednosti za celotno družbo oziroma lokalno skupnost. Seveda pa zahteva, da vsi udeleženci – od tistih, ki načrtujejo politiko in proračun na lokalni, regionalni ali nacionalni ravni, do prvih kupcev (na primer bolnic) in podjetij kot ponudnikov rešitev – sistematično in ustrezno načrtujejo svoje aktivnosti in se že na začetku aktivno vključujejo v proces.

Po okroglih mizah so besedo prevzela številna podjetja, ki so s kratkimi predstavitvami inovativnih produktov ter programskih in know-how rešitev iz različnih sektorjev (zdravstvo, energetika, gradbeništvo, upravljanje z odpadki ...) na nek način izzvala javni sektor, da jim stopi nasproti. Sledile so tudi predstavitve

družbenih potreb, ki so jih nanizali različni predstavniki lokalnih skupnosti in s tem pozvali podjetja, da jim predstavijo svoje rešitve.

Partnerji, ki smo bili udeleženci te konference, smo se strinjali, da je šlo za odličen koncept povezovanja javnih naročnikov s podjetji. Videlo se je, da so takšna srečanja v živo zelo dobrodošla in da je potreba po osebem stiku in neposredna izkušnja neprecenljiva. Srečanje smo partnerji sklenili z obljubo, da bo vsak v svoji regiji oziroma državi poskusil organizirati podoben dogodek s ciljem, da v roku leta in pol spodbudi vsaj en konkreten primer javnega naročanja inovacij.

LARISA VODEB

S kartico Diners Club Mozaik Podjetnih do vinjete na do 12 obrokov.

PRIHAJA ČAS NAKUPA VINJETE ZA PRIHODNJE LETO.

V štirih korakih do obročnega plačila vinjete za leto 2023:

1. **Kupite vinjeto** in jo plačajte s kartico Diners Club Mozaik Podjetnih.
2. V **treh dneh** obiščite spletno stran **www.dcstore.si**.
3. **Izpolnite zahtevek** za prenos plačila na obročno odplačevanje.
4. Navedite **želeno število obrokov** in kliknite gumb **Pošlji**.

Več informacij: **www.dcstore.si**

Še nimate kartice Diners Club Mozaik Podjetnih?

Več info na **080 12 42** ali **mozaik.podjetnih@ozs.si**

ERSTE
Card

 Diners Club
INTERNATIONAL

Izdelava spletnih strani – na kaj morate biti pozorni.

Izdelava spletnih strani je vedno bolj iskana storitev. Spletna stran je ogledalo vašega podjetja, zato morate biti na to še posebej pozorni. Gre za spletno vizitko, ki v digitalni dobi v veliki meri nadomešča klasično.

Spletna stran ni sama sebi namen. Ob nasičenosti informacij v digitalnem svetu je potrebno izstopiti in natančno vedeti, katere informacije izpostaviti in na kakšen način.

V podjetju PJ Agency se zavedamo pomembnosti, zato ekipa mladih in izkušenih strokovnjakov na svojih področjih sledi smernicam, kar se tiče dizajna, podajanja informacij obiskovalcem spletnih strani, SEO optimizaciji strani in še bi lahko naštevali. Tokrat ponujamo nekaj top nasvetov za izdelavo spletnih strani.

1. Vaša stran mora biti prilagojena za mobilne telefone

Ali ste vedeli, da več kot 80 % obiskovalcev spletne strani, le-to obiskuje prek mobilnih telefonov? Obiskovalcu spletne strani morate zato zagotoviti najboljšo uporabniško izkušnjo, sicer bo stran hitro zapustil. Slaba uporabniška izkušnja vpliva tudi na Googleove prikaze, tako bo vaša stran težje najti.

2. Uporabniki morajo spletno stran hitro najti

Dobro je, da je ime vaše domene enako kot ime vašega podjetja ali opisuje vaše podjetje. Imate lahko celo več domen, ki peljejo na isto spletno mesto. To pomeni vključevanje najboljših praks tehnične SEO optimizacije, raziskav ključnih besed, vsebinskega marketinga ipd. Pri izdelavi spletne strani je zato še toliko bolj pomembno, da se povežete z agencijo za digitalni marketing, kjer vam bodo strokovnjaki z nasveti in napotki pomagali, da bo vaša stran čimprej vidna iskalcem vsebin.

3. Vaši kontaktni podatki morajo biti izpostavljeni

Pozorni bodite na to, da obiskovalec spletne strani vaše kontaktne podatke hitro najde, morda lahko razmislite celo o gumbu kontaktirajte nas. Če ste zelo dejavni na družbenih omrežjih je pomembno, da povezave do teh izpostavite v glavi ali nogi strani.

4. Omogočite enostavno navigacijo po strani

Strokovnjaki v digitalnem marketingu priporočajo, da ima vsaka stran največ 5 glavnih podkategorij. Strani na podkategorijah morajo biti jasno označene, brskanje po njih mora biti enostavno, bralcu pa morajo dati jasne informacije, ki jih želi z brskanjem najti. Na stran obvezno vključite navigacijski menu, da bodo obiskovalci spletne strani takoj našli podatke, ki jih želijo.

5. Vaša spletna stran naj bo lahko berljiva

Več informacij, besedila in slik, kot imam na strani, boljše je. To trditev lahko takoj ovržemo. Stran mora biti enostavna, z glavnimi in najpomembnejšimi informacijami. Bralec mora informacije postaviti v kontekst.

6. Stran redno posodablajte

Najhujša stvar, ki bo obiskovalca strani zagotovo odvrnila, so neposodobljene informacije, izdelki, ki niso na zalogi, ali nedelujoče podstrani. Stran večkrat preglejte in preverite vse informacije.

7. Hitrost je zelo pomembna

Ali veste, da bo kar več kot 85 % ljudi vašo spletno stran zapustilo v primeru, da se bo ta nalagala prepočasi? Čas, ki so ga ljudje pripravljeni nameniti čakanju, je med 2 in 3 sekundami.

Poskrbite, da bo vaše spletno mesto delovalo nemoteno predvsem z rednim posodabljanjem programske opreme.

8. Vaša spletna stran vsebuje CTA (call to action – poziv k dejanju)

Vsaka stran na vašem spletnem mestu bi bralca morala spodbuditi k nekemu dejanju, na primer: poziv k nakupu, k poslanemu povpraševanju, poziv k telefonskemu klicu, oddanem e-mail naslovu in še bi lahko naštevali. Dajte jim opazno povabilo k dejanju: gumb, povezavo ali jasno besedo. Če je mogoče, ga hranite v orodni vrstici, da se bralcem ne bo treba pomikati, preden najdejo poziv k dejanju.

9. Naj bo vaš dizajn preprost

Ob oblikovanju strani se držite vaše CGP (celostne grafične podobe) podjetja. Na ta način bo bralec strani lažje sledil. Prav tako se priporoča uporaba krajših stavkov in odstavkov (po nekaterih virih do največ 6 vrstic). Odstavke ločujte s slikami in infografikami, ki bodo bralcu vsebino vizualno nazorno ponazorile. Bolj bo stran odzivna, višje bo pristala v Googlovem iskalniku (seveda je od tega odvisnih še ogromno drugih dejavnikov, a eden odločilnih je tudi ta). Saj ne želite, da vas konkurent v iskalniku prehiti, ker ima boljšo odzivnost strani?

10. Bodite osebni

Poskrbite, da bo vaša stran odražala osebnost blagovne znamke, podjetja in

zaposlenih. To lahko dosežete z novičkami o vas, kjer je namesto suhoparnih blogov predstavitev vaše ekipe, novičk, ki se dogajajo v podjetju, in podobno.

11. Prepričajte se, da je vaša spletna stran ciljno usmerjena v obiskovalca strani

Potencialne stranke obiščejo vaše spletno mesto, da dobijo informacije, ki so zanje koristne. Vedno morate predstaviti ustrezne informacije, ki bodo pritegnile vaše potencialne stranke.

Ko načrtujete vsebino poskusite o njej razmišljati z vidika stranke, na ta način jih lahko dlje obdržite na svojem spletnem mestu in je bolj verjetno, da boste z njimi ustvarili dolgoročen odnos, ki bo pripeljal tudi do prodaje. Besedila so lahko informativna ali prepričevalna.

Vam pisanje tekstov ne gre preveč dobro? Tudi v podjetju PJ Agency imamo odlične copywriterje, ki znajo pisati strankam na dušo.

12. Stran mora obvezno vsebovati najboljše prakse SEO optimizacije

Morda imate najboljše spletno mesto v svoji panogi, vendar vam ne bo koristilo, če ga ljudje ne bodo našli. Čeprav lahko porabite denar za oglase, da pritegnete potencialne stranke na svoje spletno mesto, je stroškovno in dolgoročno učinkoviteje, če na vaše spletno mesto prinesete brezplačen organski iskalni promet. Tu naj poudarimo še, da se SEO optimizacija ne vidi čez noč in lahko tra-

ja več mesecev, da dosežemo rezultate, ki jih želimo.

SEO (ang. search engine optimization) se marsikomu zdi višja matematika, ki za delovanje spletne strani ni potrebna. Sama spletna stran res deluje tudi brez tega, a je težava v tem, da brez SEO ozadja vaše strani ta ne bo dovolj hitra, ne bo optimizirana na določene ključne besede, ki bi si jih želeli, ne bodo urejene notranje in zunanje povezave strani in še bi lahko naštevali.

Google in drugi iskalniki imajo lastne algoritme, ki jih uporabljajo za razvrščanje spletnih mest po iskalnih izrazih, imenovanih tudi ključne besede.

Iskalniki uporabljajo tri načine za določitev, kje se prikaže vaš seznam: iskanje po vsebini, indeksiranje in razvrščanje. Vaše spletno mesto lahko najdejo tudi prek povezav z drugih spletnih mest. Zato poskrbite, da bodo povezave do vašega spletnega mesta prikazane na čim več zunanjih spletnih mestih.

Ko "googlovi boti" odkrijejo vaše spletno mesto, se indeksira, kar pomeni, da se analizira glede vsebine, vključno s ključnimi besedami, ustreznostjo, povezavami in večpredstavnostjo. Prepričajte se, da ima vaše spletno mesto veliko nove in ustrezne vsebine v zvezi s ključnimi besedami, po katerih se želite na iskalnikih uvrstiti.

Končno, razvrstitev je način, kako iskalniki določijo najboljše rezultate za dano iskanje.

Se tudi vam zdi SEO višja matematika? Pri PJ Agency bodo naši SEO strokovnjaki poskrbeli, da bo vaša stran med zadetki iskanj priplezala po lestvi do najvišjega mesta.

Za brezplačno SEO analizo spletne strani nas lahko kontaktirate na: <https://pjagency.net/kontakt> ali prek telefona: 031 612 850.

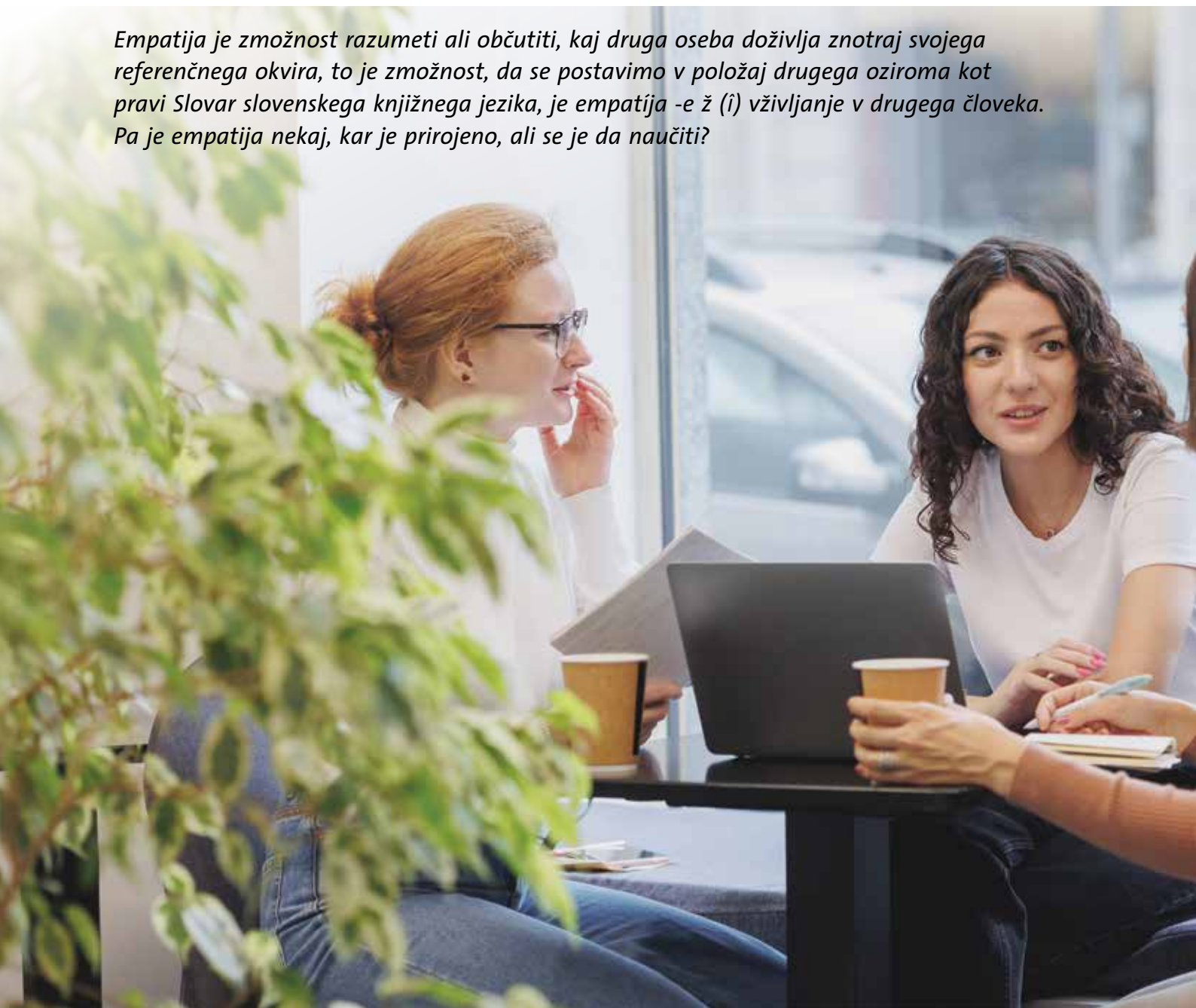
Še vedno ne veste, kako se lotiti spletne strani? Ali pa bi jo radi zgolj prenovili?

Strokovnjaki v agenciji za digitalni marketing **PJ Agency** vam bodo z veseljem priskočili na pomoč.

Dvig ravni empatije za boljše počutje na delovnem mestu

Empatija je zmožnost razumeti ali občutiti, kaj druga oseba doživlja znotraj svojega referenčnega okvira, to je zmožnost, da se postavimo v položaj drugega oziroma kot pravi Slovar slovenskega knjižnega jezika, je empatija -e ž (i) vživljanje v drugega človeka. Pa je empatija nekaj, kar je prirojeno, ali se je da naučiti?

Trenutno živimo v svetu, kjer se na delovnih mestih »mešajo« kar štiri različne generacije, če ne celo pet. Zato je na mestu razmislek o tem, koliko empatije premore vsaka od njih in ali je to sploh pomembno.

Empatija je zagotovo nekaj, kar se da naučiti. Generacijam, rojenih po letu 1996 (generacija Z oz. iGen), naj bi bila po nekaterih raziskavah empatija lažja kot preostalem generacijam. Sploh tisti generaciji, rojeni po 2. svetovni vojni (generaciji babyboomerjev). Zakaj je tako?

Za generacijo Z je značilen bistveno hitrejši pretok informacij. Rojeni so bili v to. Prav tako niso toliko vezani na idejo nacionalizmov, kot sta še generacija baby-boomersov in generacija X. Za generacijo Z je svet dejansko globalna vas. Zanje je internet nekaj, v kar so rojeni. Velika večina vidi svet skozi tehnologijo, ki jim je bila od rojstva ali mladosti »na dlani«. Tako tudi doživljajo svet. Dobesedno je na dlani oziroma v njihovih rokah in na pritisk gumba. Pustimo ob strani, koliko negativnih posledic ima tehnologija na klasične medosebne odnose in izražanje. To je področje za več knjig oziroma širših raziskav.

Hkrati ima tudi generacija Z večji občutek, da se okoli njih nekaj spreminja, ruši. Govorim o tem, da so priča globalnim vremenskim spremembam, ki vplivajo na kogarkoli, kjerkoli. In tega se zavedajo. Medtem ko so predhodne generacije, sploh tiste po 2. svetovni vojni, gradile svet in iskale stabilnost v materialni varnosti. Odločitve so se sprejemale preko odborov in komisij. Danes pa je z razvojem socialnih medijev možno opozarjati na različne problematike neposredno preko omrežij. Če se zbere dovolj velika masa ljudi, ima vpliv. Za spremembo ni potrebna »tona« odločevalcev!

In tukaj prihaja do »kresanja« vrednot. Na eni strani starejših generacij, ki vedo, koliko pomeni socialna interakcija in stalna poznanstva oziroma odnosi, na drugi pa nove generacije, ki dnevno »spoznajo« veliko novih ljudi v živo in na omrežjih. Vendar pa ti odnosi načeloma niso tako stabilni, trajni.

Kdo ima pravico reči, da premore več empatije?

Iz prakse lahko rečem, da so mlajše generacije bolj pripravljene na sklepanje kompromisov, ki so v prid vsem. Načeloma vidimo pri prenosu družinske odgovornosti (prenos podjetja z ene generacije na drugo) in iskanju ključnih

kadrov, da mlajša generacija premore več empatije. To ne pomeni, da nekateri iz generacij, rojenih pred letom 1990 ali 1980, niso empatični, daleč od tega. Ampak v povprečju ženske in predstavniki generacije Z bolj izražajo željo po razumevanju sočloveka.

Kaj je potrebno, da bi se stanje v podjetjih (ne glede na branžo) izboljšalo, da bi se ljudje bolje počutili na delovnih mestih oziroma da bi se dvignila stopnja empatičnosti:

1. Izvršni kader »mora« razumeti vrednost zdrave kulture v podjetju in kaj le-ta prinaša.
2. Vodje se morajo zavedati, kaj sploh je toksično okolje in kakšni so znaki toksičnega okolja.
3. Po »odkljukanih« prvih dveh korakih sledijo koraki za dvig klime oziroma izboljšanje empatije v podjetju.
4. Možnost rednega izražanja mnenja in idej, ne le na letnih intervjujih.
5. Delovno okolje, ki upošteva različno karakterno naravnost in se na ta način tudi združi v manjše time (balone) ljudi – s tem se dokazano zmanjša napetost in dvigne produktivnost.

6. Razvejan sistem nagrajevanja.

Seveda bi v idealnem svetu predvsem šolski sistem posvečal več pozornosti razvoju čustvene inteligence in s tem empatičnosti. Ampak trenutno je, kot je. Rešitev je zagotovo v tem, da vsak vzame odgovornost v svoje roke. Vsak delodajalec oziroma delodajalka. Vsak, ki ima notranjo moč ustvariti drugačno delovno in družbeno okolje.

NEJC IZ LIGHTA
(WWW.LIGHT.CYOU)

Bigstock

ZGODBA O VODENJU

Izhodišča vodenja

V največkrat uporabljenem internetnem brskalniku je na temo vodenja trenutno 3,6 milijona zadetkov, če uporabimo angleško besedo leadership pa skoraj 5 milijard zadetkov. Dodamo lahko še vse knjige v domačem in tujih jezikih, takšna in drugačna izobraževanja, ki so na voljo, in če vemo, da za temi zbirkami najdemo še mnogo več informacij v obliki definicij, vsebin, pristopov, modelov in razlag, si lahko le predstavljamo, kako težko je, da iz takšne količine izbir najdemo smiselni koncept vodenja.

Zgodovinski razvoj ekonomije je skozi obdobja spremljal tudi vodenje, ki je imelo v različnih obdobjih različne smernice. Nekaj različnih smernic so npr. nadzor in centralizacija v prvih treh desetletjih 20. stoletja, skupinski pristopi v štiridesetih letih, procesi sprememb v osemdesetih in kombinacija različnih v

21. stoletju. Ves čas pa je bila ena skupna točka, ki se ni spreminjala, in sicer ljudje, ki so ustvarjali rezultat. Od neposrednih delovnih aktivnostih, administrativne podpore pa vse do razmišljanja in ustvarjalnosti, ki ju premorejo le ljudje. Nekateri bolj in drugi manj. Kljub temu da so ljudje še vedno tisti, ki sodeluje-

jo pri doseganju rezultata, pa je v časih nenehnih sprememb in pritiskov na trgu človek pogosto porinjen na stran in neprimerno voden.

V svojem razmišljanju o vodenju bom po pomenu največ pozornosti namenil, kako voditi ljudi, da bodo dosegli rezultat.

Bigstock

VODENJE JE VPLIVANJE NA DRUGE, DA DOSEŽEJO CILJ NA UČINKOVIT NAČIN.

Izzivi oziroma problemi vodenja

Običajno obstoječi ali potencialni vodje iz nabora vse množice informacij o vodenju izberejo nekatere, pogosto tiste, ki so jim najbolj blizu, druge izpustijo, izjemno težko pa je teoretično znanje povezati v sistem učinkovitega vodenja. **Kupiti kuharsko knjigo je preprosto in za večino nas je dovolj, da obvladamo le nekaj receptov. Redki so tisti, ki so pripravili vse recepte iz knjige, izjemno malo pa je strokovnjakov, ki gredo korak naprej in iz sestavin, receptov in načinov priprave hrane sestavijo nove vrhunske jedi.** Vodenje je prav to, *master chef*, da iz vseh sestavin sestavimo način vodenja, ki je primeren za specifične ljudi, situacije in okolje. Nato ga ob vplivu sprememb tudi preoblikujemo in prilagajamo toliko časa, da deluje. Pomembno je tudi to, da ga ne popravljamo (spreminjamo), če ni pokvarjeno (deluje).

Druga težava, s katero se srečujejo vodje, je, da je na eni strani teorija, na podlagi katere se učimo, kaj je vodenje in kako voditi ljudi, da dosežejo rezultat. Vendar teorija še ni praksa in prenesti znanje v izkušnjo ni vedno preprosto. Upam si trditi, da je to zelo velik problem in rak rana vodenja. Kako nekaj, kar deluje na papirju, spraviti v prakso? Izobrazba, prebrane knjige, literatura, filmi na netu, podcasti, izobraževanja ipd. nas polnijo z znanjem. Vendar tega ne zmoremo vedno prenesti v prakso. Obstaja dober izraz, ki pravi: »*Knowledge without action is a waste*« ali bolj po domače: »Znanje brez uporabe v praksi je brez veze«. Vztrajno nabiranje znanja v resnici postane pasivnost, s katero vzdržujemo problem(e). **Nabiralci znanja se udeležujejo vseh mogočih oblik izobraževanj, le redko pa kaj od tega znanja uporabijo v praksi. So veliki teoretiki, v praksi pa počnejo stvari vedno na en in isti način. Ne glede na to, ali prinese želen rezultat ali ne.**

V kadrovskem razvoju se iščejo kompetentni ljudje, kompetence štejejo,

ključne so kompetence ipd. so izrazi, ki jih slišimo pri delu s kadri, od zaposlovanja, razvoja, prerazporeditev pa vse do odpuščanja. In kako bomo vedeli, ali je nekdo kompetenten ali ne? **Neprimeren način je, da osebo vprašamo in nam odgovori tisto, kar želimo slišati. Teoretično opiše točno tako, kot bi v teoriji moralo biti. Brez napak, sedi pet, odličen kandidat ali zaposleni, zadovoljen vodja.** Potem pa tega v praksi ne zmore narediti. Naučiti se recept in postopek priprave je preprosta zadeva, vse to spraviti v sistem, z upoštevanjem časa, drugih vplivov, drugih nalog, motenj, pritiskov in še in še, pa je čisto nekaj drugega. Šele tam je polje kompetenc ali (ne) kompetenc.

Zaposleni so naše bogastvo

Tretja težava je v tem, da se preveč vodij in podjetij osredotoča na procese, pozabijo pa na ljudi. Kot da bi bili ljudje vaterpolisti iz Predinove pesmi – Kam ga boš dal, tam bo ostal. Ljudi dojemamo kot robote, delovna sredstva, katerih smisel obstoja naj bi bil, da živijo in kdaj životarijo za delo, da so sami po sebi maksimalno učinkoviti. To z učinkovitostjo sicer drži in prav bi bilo, da je tako, vendar to ni samoumevno in se ne zgodi le zaradi želje podjetja. »Zaposleni so naše bogastvo« je floskula, ki se lepo sliši v vizijah, poslanstvih in komunikaciji z javnostjo, v praksi pa so ljudje največkrat tudi ali predvsem strošek. Ob prvih znakih krize so na udari najprej zaposleni, njihov razvoj, napredovanje, zaposlovanja ipd. V modernih organizacijah, kjer je VSE avtomatizirano, naj to ne bi veljalo.

Čeprav ... kdo potem usmerja avtomatiko? Kdo nadzoruje rezultat? Programira? Načrtuje? Prodaja? Obravnava plače? Aha, tudi tam so v ozadju ljudje. Zaposleni SO naše bogastvo. Pika. Konec debate. In z ljudmi je potrebno delati in zato znati delati. Ker tam, kjer so ljudje, tam so problemi. In če problemov ne rešujemo, imamo le še več problemov. Tako preprosto, a hkrati zelo težko.

Rad imam številko tri, ki v sebi nosi tudi nekaj pravičnega, magičnega navdiha in želim si, da bi ostal pri tem šte-

vilu težav, a moram dodati vsaj še eno. Tisto, kjer vodje sploh ne vedo, kaj je vodenje in kaj naj bi počeli. Po zastareli logiki je dober vodja tisti, ki dobro dela in vmes še malo vodi. Čez čas to pripelje do tega, da tak vodja vedno več dela in vedno manj vodi. Kdo pa potem vodi ljudi? Nihče, kar pomeni, da vsak dela malo po svoje. In potem se v podjetjih sprašujejo, zakaj ljudje delajo vsak po svoje? Ob navodilu »pojdit levo« gredo trije zaposleni levo, dva desno, eden naprej, dva se sprašujeta, zakaj, tretji s prekrizanimi rokami sabotira navodilo, vodja pa dela namesto njih. Naslednji dober izraz, ki ustreza četrtemu problemu, se glasi: »*Action without knowledge is stupid*« ali v kontekstu razvoja vodij: »Vodenje brez znanja je neumnost«.

Za vsako bolezen rož'ca raste

Vodenje se pogosto zdi blazno kompleksna zadeva. V resnici je bolj preprosto, kot se zdi na prvi pogled, in čeprav se sliši nasprotujoče, tudi bolj zapleteno. Preprosto zato, ker vsebinsko gledano lahko marsikatero teorijo strnemo v kratke in jedrnatne smernice, razumljive tako operativnim, taktičnim kot tudi strateškim vodjem. Kompleksno pa postane zaradi tega, ker v procesa vodenja ljudje vodijo ljudi, in kjer so ljudje, so tudi problemi. Problemi so in problemi bodo, a brez skrbi, pomembno je, da jih znamo in zmoremo reševati. Problem ni nič drugega kot razlika med točko, kjer sem, in točko, kamor želim priti. Če je ta razlika majhna, npr. 5 evrov, je problem majhen, če je razlika velika, npr. 1 milijon evrov, jer problem velik (za nekatere pa tudi ne).

Večina problemov, tudi pri vodenju, pa nastane – ker nečesa ne znamo, ne zmoremo ali nočemo. Zato skozi svoje vsebine, članke in delavnice ponujam znanje, izkušnje in pomoč pri odpravljanju problemov. V dobrem sodelovanju z vami – z bralci, s tistimi, ki ste že bili udeleženci mojih treningov, z urejevalci revije in z zaposlenimi na obrtno-podjetniški zbornici – del svojih znanj in izkušenj v obliki člankov ponujam tudi vam.

DENIS HILČER (040 933 536,
DENIS.HILCER@KADROOM.SI)

SO KRIPTOVALUTE ŠE VEDNO PRIHODNOST?

Medved

Točno leto dni nazaj so bili vlagatelji v kriptovalute še izjemno optimistični in v pričakovanju novih rasti cen kriptovalut. Ob koncu leta 2021 je namreč Bitcoin kotiral še pri dobrih 40.000 dolarjih, trenutno pa se v začetku tega meseca njena cena giblje med 15.000 in 16.000 dolarjev za 1 Bitcoin.

V tem letu so se vlagatelji v kriptovalute soočili s kar štirimi izjemno negativnimi dogodki na trgu. Najprej je v prvi polovici leta bankrotiral investicijski sklad Three Arrows Capital, zatem je propadla izposojevalnica kriptovalut Celsius, v istem mesecu pa je zatem propadel tudi projekt Luna, ko se je zlomilo njegovo omrežje Terra Network. Takrat je skupaj s tem zlomom padel tudi tako imenovani stabilni kovanec (stable coin) UST, ki je bil vezan na vrednost kriptovalute Luna in Bitcoin.

MEDVEDJI TREND – TREND, KO SE CENE ZNIŽUJEJO IN UPADAJO – NA KRIPTO TRGIH ZDAJ VLADA ŽE CELO LETO.

In da vsega hudega v tem letu še ni bilo konec, je v preteklem mesecu bankrotirala še FTX borza, ki je bila ena izmed večjih na tem trgu. To je trge še dodatno zamajalo navzdol in Bitcoin je v kratkoročnem padcu upadel vse do 15.000 dolarjev. V samo enem letu smo bili tako priče izjemnemu upadu tržne kapitalizacije vseh kriptovalut – še pred enim letom je bil namreč trg »težak« več kot tri bilijone dolarjev, danes se tržna kapitalizacija giblje blizu 800 milijard.

Propad kripto borze FTX zamajal kripto trge

Ena izmed večjih platform za trgovanje s kriptovalutami (FTX) je v preteklem mesecu razglasila stečaj, izvršni direktor pa je odstopil s položaja. Sicer je sprva kazalo, da želi največja menjalnica na svetu, Binance, z načrtno prodajo kovancev FTT (kovanci, ki jih je izdala FTX borza) znižati ceno in prevzeti menjalnico FTX.

A Binance so odstopili od prevzema po skrbnem pregledu poslovanja FTX, pri katerem so ugotovili, da je družba insolventna, da so z denarjem vlagateljev, ki so preko omenjene borze kupovali kriptovalute, investirali naprej in se zašpekulirali. Z borze Binance so sporočili, da so sicer upali, da bodo lahko pomagali strankam FTX zagotoviti prepotrebno likvidnost, a so bile luknje in težave prevelike.

Vlagatelji, ki so s sredstvi ostali na borzi (v ponedeljek, 7. novembra, se je še dalo prenesti sredstva iz borze na tako imenovano hladno hrambo, od torka, 8. novembra, dalje pa ne več) se morajo najverjetneje od svojih sredstev tudi posloviti, saj obstaja minimalna možnost, da bi sredstva dobili vrnjena nazaj.

PRI CELOTNI ZGODBI MENJALNICE FTX JE ZASKRBLJUJOČE PREDVSEM DEJSTVO, DA JE BIL LASTNIK MENJALNICE TESNO POVEZAN

S POLITIČNIMI IN FINANČNIMI MOGOTCI V ZDA – JE TOREJ ŠLO RES ZA NESREČO IN NEUSTREZNO RAVNANJE Z DENARJEM VLAGATELJEV ALI ZA SKRBN PLANIRAN DOGODEK, KI BI »ZRUŠIL« KRIPTO SVET?

FTX je s tem propadom še enkrat več dokazala, kako nevaren in tvegan je lahko trg kriptovalut. Ne smemo namreč pozabiti, da gre še vedno za povsem ne-reguliran trg, ki s seboj nosi tako znana kot tudi neznana tveganja. Med znanimi tveganji mora vsak vlagatelj na tem trgu poskrbeti za varno hrambo svojih kriptovalut in ne da jih »slepo« zaupa menjalnicam, ki, kot lahko vidimo, z denarjem vlagateljev večkrat ravna povsem ne-ustrezno. Ampak, ali to pomeni tudi, da kriptovalute nimajo več perspektive?

Vlaganje v kriptovalute je vedno povezano s tveganji

Vlaganje v sektor kriptovalut je, kot vemo, povezano z različnimi tveganji. Poleg tržnih tveganj (nihanja vrednosti in velika volatilitnost) imamo na tem trgu opravka tudi s sistemskimi tveganji (ne-reguliran trg, možnost prevar in oškodovanja vlagateljev, prihod regulacije itn.) in seveda varnostnimi tveganji (izguba gesla za dostop do borz, neupoštevanje

pustoši

po kripto trgih

priporočil za varno, hladno hrambo kriptovalut itn.).

Tržna tveganja so pri vlaganju v kriptovalute precej drugačna od omenjenih tveganj pri vlaganju na regulirane finančne trge. Tukaj je volatilnost precej večja, lahko se zgodijo izjemni porasti vrednosti in prav tako tudi zelo hitri upadi vrednosti, v nekaterih primerih celo bankrot kripto projekta, ki lahko povzroči celotno izgubo vloženih sredstev.

Tržna tveganja so namreč pri kriptu zelo tesno povezana s sistemskimi tveganji. Po domače bi lahko rekli, da na tem trgu vlagatelj popolnoma sam odgovarja za vse, kar naredi, in da se ob morebitnih izgubah svojih vloženih sredstev ne more obrniti na regulatorje, banke ipd.

**NEREGULIRAN TRG
KRYPTOVALUT NE VSEBUJE
NOBENIH JAMSTVENIH SHEM
(V PRIMERU PROPADA BORZE
ALI PODJETIJ, KI HRANIJO
KRYPTOVALUTE VLAGATELJEV)
ALI DRUGIH OBLIK ZAŠČITE
VLAGATELJEV.**

Sistemska in varnostna tveganja so se lepo pokazala v zadnjem primeru propada borze FTX. Ne le, da je borza postala insolventna (z denarjem vlagateljev so ravnali neprimerno in ga »zapravljali« zase), vlagatelji, ki so preko te borze opravljali nakupe in hrambo, so zdaj ostali brez svojih kriptovalut. Zato zares velja, da je pred vlaganjem v ta sektor najbolj pomembno področje predvsem varnosti.

Če imate pod nadzorom varnost – recimo, da imate kupljene kriptovalute, ki so trenutno sicer vredne manj, a jih niste imeli na borzi FTX ampak v hladni hrambi, jih še vedno imate. Tukaj tako še vedno obstaja potencial, da zrastejo nazaj. Če vam jih nekdo ukrade ali jih imate na borzi, ki propade, nimate nič več. Tudi če vrednosti v prihodnosti porastejo nazaj, ste vi ostali brez vsega.

**Tri največje napake
investitorjev v kriptovalute**

Največja napaka je tako vsekakor nepoznavanje varnosti pri investiranju

v kriptovalute. Kot zdaj že vemo, lahko kriptovalute kupite na več različnih načinov – bodisi preko menjalnic, preko platform za trgovanje ali direktno preko brokerjev.

Takoj po samem nakupu je nujno, da veste, da imate v primeru, da držite kriptovalute na menjalnici ali borzi, vse v rokah drugih, da ste torej v »vroči« hrambi. Zato je priporočljivo, da se podučite tudi o tako imenovani »hladni hrambi«, kjer imate kriptovalute izven sistema in hranjene izven vseh tveganj.

**NAJBOLJ PRIPOROČLJIVI
HLADNI HRAMBI STA LEDGER
IN TREZOR, KI OMOGOČATA
VLAGATELJEM, DA IMAJO
POVSEM SAMI KONTROLO NAD
KUPLJENIMI KRYPTOVALUTAMI,
S ČIMER PRECEJ ZMANJŠATE
VSA TVEGANJA, RAZEN TRŽNIH,
SEVEDA.**

Druga največja napaka investorjev v trg kriptovalut je, da ne upoštevajo razpršitve in alokacije svojih investicij. Za kripto trg mora veljati, da vanj vlagamo zneske, ki jih lahko pogrešamo ali izgubimo – torej, lahko gremo v kriptovalute zgolj z delom našega premoženja.

Osnovna razpršitev investiranja mora biti pri vsakem vlagatelju razdeljena na:

- konservativne naložbe – denar, nepremičnine, zlato;
- dinamične naložbe – delnice, ETF skladi, srebro, finančni instrumenti;
- špekulativne naložbe – kriptovalute, izvedeni finančni instrumenti.

Koliko odstotkov namenite v kakšen sektor, je vaša odločitev. A vsekakor, če niste najbolj naklonjeni tveganjem, vložek v kriptovalute ne bo predstavljal 90 % vaše razpršitve, marveč zgolj 5 ali 10 % celotne razpršitve premoženja.

Tretja največja napaka pa je povezana s tem, da vlagatelji pri vlaganju v kriptovalute še vedno ne razumejo, v kaj investirajo, in ne raziščejo vseh prednosti in slabosti določenih kripto projektov. Preden se namreč podamo v ta trg, moramo vedeti, v katero kriptovaluto bomo investirali sredstva.

**TRG LETOS ŽE CELO LETO
DOKAZUJE, DA KLJUB
PERSPEKTIVI SAME
BLOCKCHAIN TEHNOLOGIJE,
NA TRGU OBSTAJAJO DOBRE
IN POŠTENE PRAKSE TER
PRAV TAKO TUDI NEPOŠTENI
PREVARANTI, KI BI ZGOLJ RADI
ZASLUŽILI PREKO NAIVNIH
VLAGATELJEV.**

Preden se odločite za izbor kriptovalut, v katere bi vlagali, morate dobro raziskati, za kakšen projekt točno gre (je to poslovni ali investicijski projekt), katera tveganja ga spremljajo (geopolitična tveganja in tveganja regulacije) in kakšna je fundamentalna slika tega projekta (kakšen problem dejansko rešujejo, kje imajo rešitve, kje je potencial).

**Trg pred regulacijo,
tehnologija in najboljši kripto
projekti bodo ostali z nami**

Strah, da bi zaradi dogodkov v letošnjem letu kripto trg propadel in bo vse »padlo na nič«, je zelo, zelo minimalen. Večja je verjetnost, da se bo trg pobral in počistil slabe projekte (kar je vedno dobra stvar medvedjih trendov na borzi) in enkrat spet prešel nazaj v rastoči trend.

Ob takšnem razmišljanju bi bilo dobro trenutno preveriti, ali je že smiselno dodati kaj na trg, saj so cene že izjemno nizke in smo v fazi razprodanosti in fazi kapitulacije, ki sta zgodovinsko gledano, vedno predstavljali najboljši čas za dodatne vstopo na trg.

Če verjamemo, da bo tehnologija ostala z nami in bodo najboljši kripto projekti spet zelo privlačni, potem je čas za investiranje res primeren. A kot vemo – le za del premoženja in ob tem, da nujno poskrbite za 100 % varnost vaših kupljenih kriptovalut.

Ne smemo zanemariti dejstva, da se tako v EU kot tudi v ZDA pospešeno pripravlja regulacija celotnega trga, ki bi naj v prihodnosti omogočila večjo varnost vlagateljev in predvsem vstop večjih finančnih institucij na ta trg. Zakaj bi sicer nekdo reguliral trg, iz katerega ne bo nič ali pa bo jutri propadel?

MATJAŽ ŠTAMULAK,
WWW.CRESUS.SI

OBRTNIKOV SVETOVALEC

priloga Obrtnika podjetnika,
december 2022

SVETOVALNI CENTER OZS

Svetovalni center OZS:

- 👍 Telefon: 01 58 30 553
- 👍 Faks: 01 58 30 583
- 👍 Elektronska pošta: svetovanje@ozs.si
- 👍 Internet: www.svetovanje.si
- 👍 Osebni obiski na naslovu Celovška 71,
1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Vsebina decembrskega Svetovalca:

- ▶ Kako bodo obdavčeni normiranci v letu 2023?
- ▶ Uvoz iz Kazahstana
- ▶ Kako se bomo lahko upokojevali v letu 2023?
- ▶ Kako pravilno razporediti delovni čas delavca pri delodajalcu?
- ▶ Na kaj moram biti pozoren, če sem dobil pomoč po ZPGVCEP?
- ▶ Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- ▶ Prispevki za socialno varnost
- ▶ Povračilo stroškov

Jasmina Malnar Molek
davčna svetovalka - specialistka:
**Obdavčitev normirancev
v letu 2023**

Dušan Bavec
specialist za delovno pravo in
pravo socialne varnosti:

**Upokojevanje
v letu 2023**

**Jasmina
Malnar Molek,**
davčna svetovalka -
specialistka

Kako bodo obdavčeni normiranci v letu 2023?

Saga o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini bo očitno zaključena pravočasno, pred koncem leta, zato lahko pričakujemo, da bodo spremembe zakona stopile v veljavo in se začele uporabljati s 1. 1. 2023. Državni zbor je namreč na seji 28. 11. 2022 sprejel besedilo zakona in ga posredoval v nadaljnjo proceduro. Del sprememb zakona se nanaša tudi na obdavčitev normirancev, to je zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo po dejanskih prihodkih in normiranih odhodkih. Število normirancev se konstantno povečuje in je v okviru

opravljanja dejavnosti preseglo 50 % vseh zavezancev. Razlog za tako visok odstotek samostojnih podjetnikov normirancev je v manjšem administrativnem bremenu (poenostavljeno vodenje poslovnih knjig, ni potrebno voditi evidenc o poslovnih odhodkih, ni zahteve po oddajanju letnih izkazov, poenostavitve pri ugotavljanju davčne osnove ipd.). Slabost sistema pa je, da zavezanec ne more uveljavljati olajšav, ne olajšav iz dejavnosti kot tudi ne osebnih olajšav zavezanca (npr. za vzdrževane družinske člane), prav tako ne sme zniževati davčne osnove z nepokrito davčno izgubo iz preteklih let. Če zavezanec ugotavlja davčno osnovo po normiranih odhodkih, mora obračunati, plačati in odvesti davek od dohodka iz dejavnosti tudi, kadar dejanski odhodki presegajo ustvarjene prihodke, zato je sistem normiranosti primeren le za tiste vrste dejavnosti, ki ne ustvarjajo pomembnih odhodkov oziroma dejavnosti, kjer so stroški zanemarljivi. Normiranci so obdavčeni cedularno. Prihodki, ki jih je zavezanec dosegel v okviru opravljanja dejavnosti, se ne vštevajo v letno odmero dohodnine fizične osebe. Davčna stopnja za normirane samostojne podjetnike znaša 20 %.

Od 1. 1. 2023 dalje bodo normirani odhodki samostojnih podjetnikov priznani v višini:

1. Če je bila v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, pri zavezancu vključena v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, na podlagi delovnega razmerja ali samozaposlitve vsaj ena oseba za polni delovni čas neprekinjeno najmanj devet mesecev, so zavezancu priznani normirani odhodki v višini (v nadaljevanju: polni s.p.)

Če znašajo prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, za leto, za katero se ugotavlja davčna osnova v evrih		% prihodkov	
nad	do		
	50.000	80 %	
50.000	100.000	40 %	nad 50.000
100.000		0 %	nad 100.000

2. Če v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, pri zavezancu ni bila obvezno zavarovana na podlagi delovnega razmerja ali samozaposlitve vsaj ena oseba za polni delovni

čas neprekinjeno najmanj devet mesecev, so zavezancu priznani normirani odhodki v višini (v nadaljevanju: popoldanski s.p.)

Če znašajo prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, za leto, za katero se ugotavlja davčna osnova v evrih		% prihodkov	
nad	do		
	12.500	80 %	
12.500	50.000	40 %	nad 12.500
50.000		0 %	nad 50.000

Primerjava obdavčitve normirancev v letu 2022 in 2023

	polni s. p.		popoldanski s. p.	
	2022	2023	2022	2023
prihodki	100.000	100.000	50.000	50.000
normirani odhodki	80.000	60.000	40.000	25.000
davčna osnova	20.000	40.000	10.000	25.000
davek	4.000	8.000	2.000	5.000
efektivna stopnja	4 %	8 %	4 %	10 %

Zavezanci, ki v letu 2022 ugotavljajo davčno osnovo po normiranih odhodkih in želijo za leto 2023 spremeniti način ugotavljanja davčne osnove, prigrasijo spremembo v obra-

čunu davka od dohodkov iz dejavnosti za leto 2022. Davčni obračun mora biti oddan najkasneje do 31. 3. 2023.

Zdenka Bedekovič,
specialistka za poslovanje v tujini,
plače in knjigovodstvo

Uvoz iz Kazahstana

Podjetje se namerava ukvarjati s prodajo in uvozom kozmetičnih izdelkov. Zanima jih, kakšen je postopek uvoza teh izdelkov iz Kazahstana ter na kaj morajo biti pozorni.

Odgovor: Glede na to, da bodo uvažali kozmetične izdelke iz tretje države, je treba paziti na vsa zakonska določila, ki določajo tako predhodno ustrezno registracijo dejavnosti kot uvoz in prodajo tovrstnih izdelkov.

Zakonodaja, ki se nanaša na kozmetične izdelke, je urejena z EU Uredbo (ES) št. 1223/2009, Uredbo o izvajanju (Uredbe ES o kozmetičnih izdelkih) kot tudi s Pravilnikom o načinu vzorčenja in metodah za laboratorijske analize kozmetičnih proizvodov.

Predhodno je vsekakor potrebno ustrezno registrirati dejavnost, ki jo bo podjetje opravljalo, ter izbrati ustrezno statusno obliko podjetja. Če želi kozmetične izdelke uvoziti iz tretje države v Evropsko unijo, je potrebno poskrbeti, da je za blago vložena carinska vstopna deklaracija. Ta se vloži v skladu s Pravilnikom o izpolnjevanju enotne upravne listine

in računalniški izmenjavi podatkov ter o drugih obrazcih, ki se uporabljajo v carinskih postopkih. Za uvoženo blago se pri uvozu plačajo uvozne dajatve. Višina teh pa je odvisna od uvrstitve blaga pod ustrezno tarifno oznako v brskalniku TARIC, njegove vrednosti, količine in porekla.

Glede na to, da gre za kozmetične izdelke, je te, preden bodo dani na trg, potrebno s strani odgovorne osebe tudi ustrezno elektronsko prigrasiti pri Evropski komisiji.

V elektronski obliki se mora Evropski komisiji posredovati naslednje informacije o kozmetičnem izdelku:

- kategorijo kozmetičnega izdelka in njegovo ime ali imena, ki omogočajo njegovo specifično identifikacijo;
- ime in naslov odgovorne osebe, pri kateri je dokumentacija z informacijami o kozmetičnem izdelku vselej dostopna;
- državo izvora v primeru uvoza;
- državo članico, v kateri se bo kozmetični izdelek dal na trg;
- kontaktne podatke fizične osebe, s katero se po potrebi lahko stopi v stik;
- prisotnost snovi v obliki nanomaterialov;
- ime in številko CAS (Chemicals Abstracts Service) ali ES številko snovi, ki so razvrščene kot rakotvorne, mutagene ali strupene za razmnoževanje (CMR), kategorije 1A ali 1B;
- okvirno formulacijo, ki omogoča hitro in ustrezno zdravljenje v primeru težav.

Preden torej gredo kozmetični izdelki na trg, jih morate elektronsko prigrasiti. Ti se elektronsko prigrasijo prek spletnega prigrasitvenega portala za kozmetične izdelke (ang. Cosmetic Products Notification Portal, CPNP).

V ta namen je Evropska komisija na svoji spletni strani objavila tudi priročnik za uporabo CPNP in ostale informacije, ki se nanašajo na tovrstne izdelke, ki je objavljen na spletni strani <http://ec.europa.eu/growth/sectors/cosmetics/cpnp/>.

Na trgu so dostopni le kozmetični izdelki, ki so tudi ustrezno označeni. Pri uvoženih kozmetičnih izdelkih pa se mora

navesti tudi država izvora. Naj omenimo še, da je postopek priglasiitve kozmetičnega izdelka enoten v vseh državah članicah Evropske unije.

Prav tako se je priporočljivo pozanimati glede zavarovanja pošiljke, saj je treba dobiti zagotovilo, da bo pošiljka prišla do naročnika. Torej, pošiljanje vzorcev oziroma pošiljk blaga je odvisna tako od ponudnika storitev kot načina, ki ga bomo izbrali za pošiljanje. V takih primerih je zato priporočljivo preveriti ponudnike storitev in ceno storitve za pošiljanje posameznih pošiljk oziroma blaga v tujino.

Dušan Bavec,
specialist za delovno pravo
in pravo socialne varnosti

Kako se bomo lahko upokojevali v letu 2023?

Zadnje čase se vse pogosteje govori o tem, da nas v letu 2023 čaka sprejem nekaterih pomembnih strukturnih reform in med temi se bo skoraj zagotovo znašla tudi reforma pokojninskega sistema, saj nam to že več let intenzivno priporočajo tudi evropske institucije. Nikakor pa ne kaže zganjati kakršnekoli panike. Prav vsi deležniki (delodajalci, sindikati, zavod ...), ki na tak ali drugačen način sodelujemo oz. bomo sodelovali v procesu sprejemanja novega pokojninskega zakona ZPIZ-3, imamo dokaj enotno mnenje. Do sprememb je potrebno priti premišljeno, skozi celovito razpravo strokovnjakov in institucij različnih vrst, še posebej pa velja prisluhniti socialnim partnerjem, med katerimi smo v sklopu delodajalskih vrst tudi predstavniki iz OZS, zastopniki obrtnikov in podjetnikov. Bolj ali manj enotnega mnenja smo tudi pri tem, da je bolje začeti z reformo prej in pri zaostrovanju upokojitvenih pogojev določiti daljša prehodna obdobja, ki omogočajo milejše zaostrovanje. Prav tako smo podobnega stališča glede tega, da mora med sprejetjem zakona in njegovo uveljavitvijo (t. i. vacatio legis) preteči vsaj pol leta oziroma raje še kak mesec več kot manj. Le na ta način se lahko tako zavarovanci kot tudi strokovne službe in ostali deležniki pravočasno in kakovostno pripravijo na spremembe. Praksa ob sprejemanju ZPIZ-2 v letu 2010, ki je bil sicer nato na

referendumu razveljavljen, kot tudi ob sprejemanju sedaj veljavnega zakona ZPIZ-2, je pokazala številne težave, predvsem kot posledica časovne stiske, saj je bil v obeh omenjenih primerih zakon sprejet šele slab mesec pred predvidenim začetkom uporabe, ZPIZ-2 na primer v decembru 2012, veljati pa je začel januarja 2013.

Tako kot že zadnjih nekaj let je tudi letos prišlo do kar nekaj novel ZPIZ-2, ki pa na splošne upokojitvene pogoje, ki se nanašajo na zahtevano starost in zahtevano pokojninsko dobo, sicer nimajo neposrednega vpliva. Kljub temu kaže izpostaviti predvsem novelo ZPIZ-2M, ki pod določenimi pogoji omogoča tudi moškemu uveljaviti dodatne odmerne odstotke na račun otrok, v kolikor se s tem strinja žena (več o tem si lahko preberete v mojem članku v junjski številki Obrtnika). Opozicija je pred par tedni vložila predlog nove novele ZPIZ-2 R, s katero predlaga uzakonitev dvojnega statusa na način, da bi imel delavec polno pokojnino kljub polni zaposlitvi; pri tem naj bi delavcu delovno razmerje prenehalo avtomatično po samem zakonu (ex lege), delodajalec pa naj bi bil prost pri odločitvi, ali želi z njim skleniti novo pogodbo. Glede na to, da je ta predlog vložila opozicija, je seveda bolj malo možnosti, da bi bila novela sprejeta, najbrž se je pa odveč vprašati, zakaj tega niso storili takrat, ko so bili v poziciji. Kot vedno proti koncu leta, so tudi letos pogosta vprašanja, ali naj se upokojim konec letošnjega ali na začetku naslednjega leta. Za ženske je tudi ob pripravi tega prispevka težko napovedati, kaj je bolje oz. bo razlika v vsakem primeru zelo majhna, za moške pa je vsekakor bistveno bolj ugodna upokojitev v 2023, in sicer zaradi dviga odmerne odstotka za 40 let pokojninske dobe z zdajšnjih 61,5 % na 63,5 % pokojninske osnove, kar pa za ženske velja tako letos kot tudi naslednje leto.

V primeru, da ima zavarovanec upokojitvene pogoje že izpolnjene in za polno upokojitev čaka na naslednje leto, naj nikar ne pozabi oddati na ZPIZ vloge za del pokojnine v višini 40 %, pa četudi bi to bilo zgolj za nepolni mesec ali še manj. Več o tem postopku si lahko preberete v mojem članku v letošnjem novembrskem Obrtniku.

Nikakor pa na tem mestu ni odveč ponoviti že večkrat povedanega in zapisanega. Pravica do upokojitve se, ob izpolnjevanju zahtevanih pogojev starosti in pokojninske dobe, prizna naslednji dan po prenehanju zavarovanja. To pomeni, da za upokojitev po pravilih, ki bodo veljale v letu 2023, in v tem kontekstu še posebej pomembno, da bodo moški že deležni odmerne odstotka v višini 63,5 % pokojninske osnove za dopolnjenih 40 let pokojninske dobe, zadošča, če je zadnji dan delovnega razmerja ali pri s. p-ju zadnji dan opravljanja dejavnosti in s tem zavarovanja, sobota 31. 12. 2022.

Za namene tega prispevka izpuščam pogoje za vdovsko in invalidsko upokojitev in se v nadaljevanju osredotočam na opis dveh najpogostejših vrst upokojitve, in sicer starostno in predčasno upokojitev.

1. STAROSTNA UPOKOJITEV

Za pridobitev pravice do starostne pokojnine mora zavarovaneec hkrati imeti zadostno starost in tudi zadostno pokojninsko dobo brez dokupa oz. v primeru upokojitve pri starosti 65 let zadostno zavarovalno dobo.

A) Pogoja za starostno upokojitev **iz prve upokojitvene skupine** z najnižjo starostjo in najdaljšo pokojninsko dobo, ki je sicer opredeljena v 4. odst. 27. člena ZPIZ-2, znašata tako za moške kot za ženske **60 let starosti in 40 let pokojninske dobe brez dokupa**, in sicer za tiste, ki si ne bodo mogli za nobeno od osebnih okoliščin zniževati upokojitvene starosti.

Kaj sodi v pokojninsko dobo brez dokupa?

V pokojninsko dobo brez dokupa sodi obdobje obvezne vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (klasična delovna doba, opravljanje samostojne dejavnosti, lastništvo in poslovođenje, porodniška, obdobje prejemanja denarnega nadomestila, obdobje opravljanja kmetijske dejavnosti (tudi prostovoljno kmečko zavarovanje), obdobje prostovoljne vključitve v obvezno zavarovanje do 31. 12. 2012, ko so bili prispevki dejansko plačani (to je posledica novele ZPIZ-2E iz leta 2017), na podlagi novele ZPIZ-2H pa tudi kakršnakoli vrsta dokupa do konca leta 2012. Prav tako sodi v to kategorijo na podlagi novele ZPIZ-2K tudi obdobje prostovoljne vključitve v obvezno zavarovanje po 1. januarju 2013, če se je oseba prostovoljno vključila v obvezno zavarovanje pred 31. decembrom 2012, vendar zgolj do prve prekinitve zavarovanja in pod pogojem, da so bili za to obdobje plačani prispevki.

V to obdobje pa še vedno ne sodi kakršnakoli vrsta dokupa od 1. 1. 2013 dalje kot tudi ne obdobje nove prostovoljne vključitve v obvezno zavarovanje od leta 2013 dalje, odkar velja novi zakon ZPIZ-2, brez nepretrgane kontinuitete iz obdobja pred 31. 12. 2012, pa tudi t. i. »posebna doba« ne. V posebno dobo štejejo obdobja, ki se v skladu s tem zakonom štejejo v pokojninsko dobo ne glede na plačilo prispevkov, ki pa brez zakonsko določene minimalne zavarovalne dobe ne daje pravice do pokojnine. V praksi je posebna doba poznana za primere, ko so po starem zakonu ZPIZ-1 lahko ženske uveljavljale pokojninsko dobo na račun skrbi za otroka v prvem letu njegove starosti, če v tem času niso bile vključene v obvezno zavarovanje.

Znižanje starostnega pogoja pri starostni upokojitvi:

V primeru, da ima zavarovaneec (M ali Ž) izpolnjen pogoj 40 let pokojninske dobe brez dokupa, nima pa še zahtevane starosti 60 let, lahko do določene mere na svojo pobudo uveljavlja znižanje zahtevane upokojitvene starosti, sklicujoč se pri tem na zakonsko določene osebne okoliščine, in sicer otroke, delo pred 18. letom starosti, služenje vojaškega roka. Ob tem je smiselno pojasniti, da si ženske lahko upokojitveno starost znižajo v večji meri kot moški, toda ne neomejeno, ampak največ le do spodnje meje, kot to dopušča zakon, oz. do meje, ko sta hkrati izpolnjena oba pogoja (starost in

pokojninska doba). Dejstvo je, da morata biti za upokojitev hkrati izpolnjena oba pogoja, zato vedno ni možno upoštevati znižanj starosti v celoti, če zavarovaneec nima dovolj pokojninske dobe brez dokupa. V primeru, da ima zavarovaneec prej izpolnjen starostni pogoj, je kljub obstoju osebnih okoliščin brezpredmetno uveljavljati znižanje upokojitvene starosti, saj mora tako ali tako počakati do dneva, ko bo imel dopolnjene dovolj pokojninske dobe brez dokupa. Tudi zato se večkrat kak zavarovaneec po nepotrebnem počuti prikrajšanega, češ, zakaj mi pri izračunu niso hoteli upoštevati npr. obdobja služenja vojske ali pa so ga le deloma. V primeru, da bi mu ga teoretično v celoti, bi zavarovancu namreč manjkala zahtevana pokojninska doba in se seveda ne bi mogel upokojiti.

Osebne okoliščine, ki načeloma omogočajo znižanje upokojitvene starosti, ki pa jih Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v nadaljevanju ZPIZ) ne prizna po uradni dolžnosti, ampak **jih mora uveljavljati zavarovaneec sam**, so:

a) Na račun **otrok** je moč starostni pogoj 60 let znižati v obsegu 6 mesecev za enega otroka, 16 mesecev za dva, 26 za tri, 36 za štiri in 48 mesecev za 5 ali več otrok. Toda pri ženskah največ do 56. leta, pri moških pa do 58. leta. Do takega znižanja je primarno upravičena ženska, razen če je pravico do nadomestila iz naslova starševstva užival moški. To je torej kar precejšnja sprememba glede na ZPIZ-1, po katerem je bilo tovrstno zniževanje upokojitvene starosti v celoti prepuščeno dogovoru staršev.

V primeru, da ima zavarovaneec 38 let pokojninske dobe brez dokupa, se na tej podlagi lahko starost znižuje tudi od 65. leta, vendar največ do starosti 61 let.

b) Na račun **vstopa v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje pred dopolnjenim 18. letom starosti** se upokojitvena starost načeloma lahko zniža tako za ženske kot tudi za moške, in sicer do 58. leta za moške oz. do 57. leta za ženske.

c) Upokojitveno starost na račun **služenja vojaškega roka** lahko znižujejo **le moški** (ne pa tudi ženske, čeprav so nekatere tudi služile vojaški rok), in sicer za 2/3 dejanskega služenja. Znižuje se od 60. leta, vendar največ do 58. leta. To osebno okoliščino je možno uveljavljati tudi takrat, ko zavarovaneec dopolni 38 let pokojninske dobe brez dokupa, pri čemer se mu starostna meja lahko zniža tudi od 65. leta, toda največ do 63. leta.

V primeru, da je posameznik upravičen do **znižanja upokojitvene starosti po dveh ali treh okoliščinah**, obstajajo določene specifične omejitve, zaradi katerih olajšav ni možno preprosto kumulirati oz. seštevati! Če je moški upravičen do znižanja starostne meje 60 let po vseh treh okoliščinah, se mu starostna meja najprej zniža zaradi vstopa v obvezno zavarovanje pred dopolnjenim 18. letom starosti, tako znižana starost pa nato še zaradi otrok in zaradi obveznega služenja vojaškega roka, vendar največ do 58. leta. Če je ženska upravi-

čena do znižanja starostne meje 60 let zaradi otrok in vstopa v obvezno zavarovanje pred dopolnjenim 18. letom starosti, se ji starostna meja najprej zniža zaradi otrok, tako znižana starost pa nato še po drugi podlagi, vendar največ do 57. leta starosti. Morda se bo kdo začudil ob branju prejšnjega stavka, toda zakon je v tem delu pač tako nekonsistenten, da na račun 5 otrok omogoča teoretično znižanje do 56. leta, v primeru, da ima zavarovanka dva ali tri otroke in par let dela pred 18. letom, pa le do 57. leta.

B) V **drugi skupini starostne upokojitve**, opredeljeni v 1. odst. 27. člena ZPIZ-2, za katero je prehodno obdobje tudi

ŽENSKE		MOŠKI	
STAROST	POKOJNINSKA DOBA	STAROST	POKOJNINSKA DOBA
60 let	40 let pokojninske dobe brez dokupa	60 let	40 let pokojninske dobe brez dokupa
65 let	Minimalno 15 let zavarovalne dobe	65 let	Minimalno 15 let zavarovalne dobe

Kdor pa ima 40 let dopolnjene pokojninske dobe brez dokupa, pa si na podlagi osebnih okoliščin teoretično lahko zniža zahtevano upokojitveno starost 60 let do največ 58 let (moški), oziroma do največ 56 oz. 57 let (ženska). Tisti (M ali Ž), ki ima 38 let pokojninske dobe brez dokupa, pa si s pomočjo otrok lahko zniža starost 65 let do največ 61 let, na račun služenja v JLA (le M) pa do starosti 63 let.

Zavarovanec, ki ima zgolj npr. 14 let zavarovalne dobe, ni upravičen do nikakršne pokojnine in vsaj moje osebno mnenje je takšno, da bi kazalo ob naslednjem obsežnejšem prenavljanju pokojninskega zakona v ZPIZ-3 odpreti tudi to problematiko. Za zagotavljanje vsaj minimalne socialne varnosti je pomemben tudi podatek, da pri starosti 65 let ni možno več prejemati ali uveljavljati denarnega nadomestila na zavodu za zaposlovanje.

Velika prednost izpolnjevanja upokojitvenih pogojev za starostno upokojitev ene ali druge upokojitvene skupine je tudi v tem, da zavarovanec ob odlogu upokojitve in ostajanju v polnem zavarovanju (to pomeni plačevanje polnih prispevkov) lahko nadaljnja tri leta uveljavlja **del pokojnine v višini 40 %**. Če bo ostal v polnem zavarovanju še tudi po preteku treh let, pa bo upravičen do dela pokojnine v višini 20 %. Tisti zavarovanec, ki ima izpolnjene pogoje za starostno upokojitev iz prve zgornje upokojitvene skupine (60 + 40), pa je ob odlogu upokojitve in ostajanju v polnem zavarovanju upravičen za nadaljnja tri leta tudi do **ugodnejšega vrednotenja pokojninske dobe**, in sicer v višini 1,5 % za 6 mesecev oz. 3 % za eno leto, kar je občutno bolje, kot se sicer vrednoti posamezno običajno leto pokojninske dobe. Za ženske je eno leto siceršnje pokojninsko dobo ovrednoteno z 1,36 %, kar bo v naslednjem letu, ko se končuje prehodno obdobje, veljalo tudi za moške, medtem ko je letos vrednoteno z 1,32 %. Tako ena kot druga ugodnost veljata tudi v primeru polne reaktivacije upokojenca, toda le v skupnem obsegu treh let,

že končano, bo leta 2023 zavarovanec, tako moški kot ženska, lahko pridobil **pravico do starostne pokojnine pri starosti 65 let, če bo dopolnil najmanj 15 let zavarovalne dobe** in ne kakršnekoli pokojninske dobe. V zavarovalno dobo se šteje obdobje, ko je bil zavarovanec obvezno ali prostovoljno vključen v obvezno zavarovanje, ter obdobja, za katera so bili plačani prispevki. Seveda je ob zgolj 15 letih zavarovalne dobe pokojnina precej nižja, kot če jih imaš dopolnjenih npr. 25, 35 ali pa 40 let.

Če povzamemo, **kdor nima možnosti zniževanja upokojitvene starosti na račun osebnih okoliščin**, se bo v letu 2023 lahko starostno upokojeval pod naslednjimi pogoji:

upoštevajoč pri tem obdobje že morebitnega uveljavljanja bonusov pred upokojitvijo in obdobje po reaktivaciji.

2. PREDČASNA UPOKOJITEV

Za pridobitev pravice do **predčasne pokojnine** poleg zahtevane starosti 60 let zadostuje 40 let **kakršnekoli pokojninske dobe**, torej se zahtevanih 40 let lahko skombinira tudi z dokupljeno dobo ali z dobo iz naslova prostovoljnega zavarovanja, pridobljeno od leta 2013 dalje.

Negativni vidiki predčasne upokojitve:

V kolikor zavarovanec nima zahtevanih 40 let pokojninske dobe brez dokupa, ampak tudi v kombinaciji z dokupom, realiziranim od 2013 dalje, oz. z novim vstopom v prostovoljno zavarovanje od 1. 1. 2013 dalje ali posebne dobe, potem **upokojitvene starosti ne more zniževati**, kljub temu da ima npr. otroke, odslužen vojaški rok ali pa je bil vključen v obvezno zavarovanje pred 18. letom starosti. To pomeni, da se tak zavarovanec **pred starostjo 60 let nikakor ne more upokojiti**. Zaradi navedenega se marsikateri zavarovanec prej starostno upokoji, če ima možnost uveljavljati kako od zgoraj opisanih osebnih okoliščin za zniževanje upokojitvene starosti, kot se kdo drugi upokoji predčasno. Nujno potrebno je vedeti tudi to, da predčasno upokojitev pogosto spremljajo **trajni malusi**, in sicer **v višini 0,3 % za vsak manjkajoči mesec med dejansko starostjo, ki jo ima zavarovanec ob predčasni upokojitvi in t. i. »polno starostjo«**, ki tudi v letu 2023 znaša **65 let** tako za moške kot tudi za ženske. V praksi pride večkrat do nepotrebne zmote, ker zavarovanci pričakujejo maluse glede na manjkajoče mesece njihove obstoječe pokojninske dobe brez dokupa do zahtevanih 40 let, kar pa seveda ni pravilno razmišljanje. Vsak mesec odloga predčasne upokojitve pomeni 0,3 % manjši malus, zato ne kaže hiteti v pokoj ob prvem možnem datumu predčasne upokojitve, še bolje pa je po možnosti počakati do izpolnitve pogojev za starostno upokojitev.

Negativni vidik predčasne upokojitve je po noveli ZPIZ-2G, ki je začela veljati v letu 2020, tudi v tem, da tak zavarovanec, ki ima izpolnjene pogoje za predčasno upokojitve, **ne more uveljavljati del predčasne pokojnine niti v višini 40 % niti v višini 20 %**. Tisti pa, ki so v preteklih letih oz. najkasneje do konca leta 2019 uveljavili del predčasne pokojnine v višini 20 %, in še naprej ostali v polnem zavarovanju, pa ga bodo prejeli še naprej. V kolikor se ne odločijo za predčasno upokojitve in sčasoma izpolnijo pogoj za starostno upokojitve, takrat lahko uveljavijo izplačilo 40 % starostne pokojnine. Za predčasne upokojence tudi ne velja garancija za zagotovljeno pokojnino, ki ob objavi tega članka znaša 653,75 € in pride v poštev za tiste, ki imajo ob starostni upokojitvi vsaj 40 let pokojninske dobe brez dokupa in bi bila pokojnina odmerjena od njihove pokojninske osnove nižja.

O vsem tem in še marsičem se lahko podrobneje seznanite na mojem **5-urnem webinarju**, ki ga bom izvedel na daljavo **v sredo 14. decembra 2022**. Pogoji za prijavo so dostopni na spletni strani Svetovalnega centra OZS www.svetovanje.si/svetovanje/izobrazevanje. Vljudno vabljeni!

Staša Pirkmaier,
svetovalka – specialistka za
delovno pravo

Kako pravilno razporediti delovni čas delavca pri delodajalcu?

Najpogosteje se v praksi v pogodbah o zaposlitvi določi enakomerna razporeditev delovnega časa, kar pomeni, da je določeno, katere dneve v tednu bo delavec delal, in da traja dnevna delovna obveznost pet določenih dni na teden po osem ur. Pravna podlaga za razporejanje delovnega časa izhaja iz 148. člena Zakona o delovnih razmerjih (Ur. List RS, št. 21/2013 in nasl.). Ta določa, da se razporeditev in pogoji za začasno prerazporeditev delovnega časa določijo s pogodbo o zaposlitvi v skladu z zakonom in kolektivno pogodbo.

Prav tako glede urejanja delovnega časa ZDR-1 že v 31. členu določa, da je ena od obveznih sestavin pogodbe o zaposlitvi

tudi določba o dnevnem ali tedenskem rednem delovnem času in razporeditvi delovnega časa. Razporeditev delovnega časa je lahko enakomerna, neenakomerna ali začasno prerazporejena. V primeru enakomerne razporeditve polni delovni čas ne sme biti razporejen na manj kot štiri dni v tednu.

Pomembna je tudi obveznost delodajalca, da pred začetkom koledarskega leta oz. poslovnega leta določi letni raspored delovnega časa in o tem pisno obvesti delavce na pri delodajalcu običajen način (npr. na določenem oglasnem mestu v poslovnih prostorih delodajalca ali z uporabo informacijske tehnologije) in sindikate pri delodajalcu. **Nadalje je tudi dolžnost delodajalca, da v pisni obliki obvesti delavce o začasni prerazporeditvi delovnega časa najmanj en dan pred razporeditvijo delovnega časa na pri delodajalcu običajen način.**

Delovni čas lahko delodajalec v skladu s splošno ureditvijo v Zakonu o delovnih razmerjih razporedi neenakomerno zaradi narave ali organizacije dela ali potreb uporabnikov. **Pri neenakomerni razporeditvi delovnega časa ter začasni prerazporeditvi polnega delovnega časa v skladu s 5. odst. 148. člena ZDR delovni čas ne sme trajati več kot 56 ur na teden. Pri neenakomerni razporeditvi ter začasni prerazporeditvi delovnega časa se upošteva polni delovni čas kot povprečna delovna obveznost v obdobju, ki ne sme biti daljša od šestih mesecev.**

Pri neenakomerni razporeditvi delovnega časa ali pri njegovi začasni prerazporeditvi delovnega časa je potrebno biti pozoren tudi na določbo 149. člena ZDR-1, da se delavcu, ki opravlja v neenakomerni razporeditvi delovnega časa ali začasni prerazporeditvi delovnega časa in ki v času pred prenehanjem delovnega razmerja med koledarskim letom opravi več ur dela, kot je določeno za delo s polnim delovnim časom, na njegovo zahtevo več opravljenih ure preračunajo v delovne dni s polnim delovnim časom. Tako izračunani dnevi se štejejo v delavčevo delovno dobo, kot če bi jih prebil na delu. Skupna delovna doba v koledarskem letu pa ne sme presegati 12 mesecev.

Ob vsem navedenem pa mora delodajalec upoštevati določbe ZDR-1 glede zagotavljanja:

- odmorov med dnevnim delom (154. člen ZDR), v trajanju najmanj 30 minut, če dela delavec polni delovni čas;
- počitka med zaporednima delovnima dneva (155. člen ZDR) v trajanju najmanj nepretrganih 12 ur v obdobju 24 ur, v primeru neenakomerne razporeditve ali začasne prerazporeditve pa v trajanju nepretrganih 11 ur;
- tedenskega počitka (156. člen ZDR), ki pripada delavcu v obdobju sedmih zaporednih dni (poleg pravice do dnevnega počitka) v trajanju najmanj 24 neprekinjenih ur.

Opozoriti pa velja še na kazenske določbe, ki izhajajo iz 218. člena ZDR-1, in sicer, v kolikor delodajalec razporedi delovni čas v nasprotju s 148. členom ZDR-1, se kaznuje delodajalec

– pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki opravlja samostojno dejavnost z globo od 1.500 do 4.000. EUR.

Z globo od 300 do 2.000 EUR pa se kaznuje manjši delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori tovrstni prekršek.

Tadeja Bučar,
svetovalka SPOT
Osrednjeslovenske regije

Na kaj moram biti pozoren, če sem dobil pomoč po ZPGVCEP?

Zakon o pomoči gospodarstvu zaradi visokih povišanj cen električne energije in zemeljskega plina (v nadaljevanju ZPGVCEP) velja od 10. septembra 2022 in podjetjem nudi (rok za vlaganje izjav za pomoč je sicer zaključen) določene nepovratne državne pomoči zaradi visokih stroškov električne energije in zemeljskega plina za upravičeno obdobje od 1. junija 2022 do 31. decembra 2022 (zaenkrat). Za izvajanje ZPGVCEP sta pristojna Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljevanju MGRT) in Javna agencija SPIRIT (v nadaljevanju SPIRIT).

ZPGVCEP v sedmem odstavku 10. člena določa, da mora upravičenec, ki je uveljavil pomoč za gospodarstvo po ZPGVCEP, v primeru, da je prišlo od uveljavitve ZPGVCEP do

izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, izplačanih v letu 2022 oziroma za leto 2022, o tem nemudoma oziroma najkasneje do 15. januarja 2023 pisno obvestiti pristojni organ. Prejeta sredstva mora podjetje vrniti po vročitvi odločbe skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od dneva uveljavitve pravic iz ZPGVCEP do dneva vračila.

Upravičenci so na podlagi ZPGVCEP lahko uveljavljali pomoč za gospodarstvo (enostavna in posebna pomoč) z elektronsko vlogo za dodelitev pomoči preko spletne aplikacije SPIRIT-a. Sestavni del vloge so bile tudi izjave oziroma dokazila. Nekatera dokazila je bilo moč preveriti na podlagi podatkov iz javnih evidenc, druga pa so (bila) izkazana z izjavami samega upravičenca.

Ključna razlika med uveljavljanjem enostavne pomoči v primerjavi s posebno pomočjo gospodarstvu je v dokazovanju plačil in drugih dokazil o pravilnosti podatkov o dejanskih stroških za izračun upravičenih stroškov in posledično državne pomoči, dokazovanje je (bo) potrebno pri uveljavljanju posebne pomoči gospodarstvu, ne pa tudi enostavne pomoči. Prejemniki enostavne pomoči tudi ne bodo v celoti podvrženi nadzoru, kot to velja za prejemnike posebne pomoči za gospodarstvo, temveč bo nadzor izveden samo na vzorcu upravičencev glede na oceno tveganja, ki jo je (bo) pripravil MGRT. ZPGVCEP v 11. členu določa tudi precej stroge sankcije, če bi MGRT smatral, da je upravičenec naklepno predložil nepravilne ali neverodostojne podatke. Sankcija ne vodi samo do vračila zneska neupravičeno prejete pomoči v 30 dneh od vročitve odločbe (v posameznih primerih celo z zakonskimi zamudnimi obrestmi od dneva uveljavitve pravic do vračila), temveč tudi do uvrstitve na seznam neupravičenih prejemnikov pomoči, kar pomeni, da takšna podjetja v prihodnje ne bi (ne bodo) mogla dostopati do nikakršnih izplačil po t. i. začasnem okviru.

Ob upoštevanju dejstva, da se bo energetska kriza v letu 2023 stopnjevala, čemur bodo (kot je razumeti iz vladnih informacij) sledile nove državne pomoči, je seveda smiselno v celoti spoštovati določila ZPGVCEP in se izogniti seznamu neupravičenih prejemnikov pomoči po začasnem okviru.

SLOVENSKA
POSLOVNA
TOČKA

REPUBLIKA SLOVENIJA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javna agencija.

Pregled podatkov po ključnih kolektivnih pogodbah dejavnosti zasebnega sektorja

Opombe: Preglednica je le delovni pripomoček in zajema ključne kolektivne pogodbe dejavnosti zasebnega sektorja.

Za morebitne napake pri vnosu ne odgovarjamo.

Poudarjena dejavnost pomeni, da ima kolektivna pogodba za to dejavnost razširjeno veljavnost.

OPOZORILO: Iz spodnjih tabel izhajajo podatki iz Uradnih listov, objavljenih do dne dne 25. 11. 2022.

OPOZORILO: Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo je z 31. 12. 2018 prenehala veljati, z 31. 12. 2019 pa se je prenehala uporabljati.

→ Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine Slovenije (Ur. l. RS, št. 52/18 in nasl.)

Podpisniki: TZS, GZS, OZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2022

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil,

46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili in

47 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 67/18).

Najnižje osnovne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2022 dalje*	594,08	616,88	653,52	697,60	777,59	936,49	1.116,88

*Najnižje osnovne plače se 1. julija 2019 uskladijo z inflacijo, merjeno z indeksom cen življenjskih potrebščin SURS VI 19/XII 18, če je inflacija višja kot 1 %, in sicer za razliko od 1 % do dejanskega % inflacije.

→ Kolektivna pogodba za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije (Ur. l. RS, št. 40/2021)

Podpisniki: GZS - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, ZDS in Zadruga zveza Slovenije

Časovna veljavnost: do 1. 5. 2021

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

01.110	01.120	01.130	01.140	01.150	01.160	01.190	01.210	01.220	01.230	01.240	01.250	01.260	01.270	01.280
01.290	01.300	01.410	01.420	01.430	01.440	01.450	01.460	01.470	01.490	01.500	01.610	01.620	01.630	01.640
03.110	03.120	03.210	03.220	10.110	10.120	10.130	10.200	10.310	10.320	10.390	10.410	10.420	10.510	10.520
10.610	10.620	10.710	10.720	10.730	10.810	10.820	10.830	10.840	10.850	10.860	10.890	10.910	10.920	11.010
11.020	11.030	11.040	11.050	11.060	11.070	12.000	81.300							

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur v EUR):

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 12. 2021 dalje	587,41	644,25	713,74	787,42	882,17	1.037,96	1.172,71	1.383,25

→ Kolektivna pogodba gradbenih dejavnosti (Ur. l. RS, št. 101/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo: 41 Gradnja stavb
42 Gradnja inženirskih objektov
43 Specializirana gradbena dela in

8.110	8.120	23.320	23.510	23.520	23.610	23.620	23.630	23.640	23.650	23.690	23.700
-------	-------	---------------	---------------	--------	--------	--------	--------	--------	---------------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 30/18 in 132/20). Označene in **42.110, 42.120, 42.130 in 42.910.**

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	IV./2	V.	V./2	VI.	VI./2	VII.	VII./2	VII./3	VIII.
od 1. 7. 2022 dalje	548,75	609,07	675,07	747,93	793,30	884,04	939,04	989,91	1.146,64	1.174,14	1.319,87	1.421,61	1.574,23

→ Kolektivna pogodba dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije (Ur. l. RS, št. 56/18 in nasl.)

Podpisniki: TGZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2022

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

55.100	55.201	55.202	55.203	55.204	55.209	55.300	55.900	56.101	56.102	56.103	56.104	56.105	56.210	56.290
56.300	77.340	79.110	79.120	79.900	85.510	86.220	92.001	92.002	93.110	93.120	93.130	93.190	93.210	93.291
93.292	93.299													

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 13/19).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. 1. 2021 - dalje	529,20	602,20	751,31	837,33	906,17	1.032,34	1.101,16	1.296,15

→ Kolektivna pogodba za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije (Ur. l. RS, št. 78/14 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje kovinskih materialov in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

24.100	24.200	24.310	24.320	24.330	24.340	24.410	24.420	24.430	24.440	24.450	24.510	24.520	24.530	24.540
25.500	32.110	32.120	32.130											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 39/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2022 dalje	567,24	628,14	690,78	789,96	861,30	1.005,72	1.176,24	1.346,76	1.586,88
na uro	3,26	3,61	3,97	4,54	4,95	5,78	6,76	7,74	9,12

→ Kolektivna pogodba za papirno in papirno-predelovalno dejavnost (Ur. l. RS, št. 110/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje papirne in papirno predelovalne industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki trajno opravljajo delo na območju Republike Slovenije in so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

17.110	17.120	17.210	17.220	17.230	17.240	17.290
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 35/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	V./1	V./2	VII.	VIII.
Od 1. 1. 2022 dalje	521,12	591,43	661,88	732,23	855,78	1.091,84	1.290,36	1.637,79	1.885,94	

→ Kolektivna pogodba grafične dejavnosti (Ur. l. RS, št. 77/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Medijska zbornica in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

18.110	18.120	18.130	18.140
--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 6. 2022 dalje	515,81	567,40	629,30	706,66	804,68	923,30	1.047,11	1.449,44	1.748,60

→ **Kolektivna pogodba za dejavnost elektroindustrije Slovenije** (Ur. l. RS, št. 108/05 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za elektroindustrijo in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost:

26.110	26.120	26.200	26.300	26.400	26.510	26.520	26.600	26.700	26.800	27.110	27.120	27.200	27.310	27.320
27.330	27.400	27.510	27.900	29.310	32.500	33.130	33.140	33.200						

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 47/09).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2019 dalje	577,68	591,60	649,02	730,80	796,92	927,42	1.078,80	1.231,92	1.449,42
na uro	3,32	3,40	3,73	4,20	4,58	5,33	6,20	7,08	8,33

→ **Kolektivna pogodba za kovinsko industrijo Slovenije** (Ur. l. RS, št. 6/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za kovinsko industrijo in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

25.110	25.120	25.210	25.290	25.300	25.400	25.611	25.619	25.620	25.710	25.720	25.731	25.732	25.910	25.920
25.930	25.940	25.990	27.520	28.110	28.120	28.130	28.140	28.150	28.210	28.220	28.230	28.240	28.250	28.290
28.300	28.410	28.490	28.910	28.920	28.930	28.940	28.950	28.960	28.990	29.100	29.200	29.320	30.110	30.120
30.200	30.300	30.400	30.910	30.920	30.990	33.110	33.120	33.150	33.160	33.170	33.190	33.200		

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 80/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 7. 2022 dalje	565,85	617,35	683,30	778,82	848,60	993,89	1.159,19	1.322,57	1.565,13
na uro	-	-	-	-	-	-	-	-	-

→ **Kolektivna pogodba za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin Slovenije**

(Ur. l. RS, št. 55/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za nekovine in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

08.110	08.120	08.910	08.930	08.990	23.110	23.120	23.130	23.140	23.190	23.200	23.310	23.410	23.420	23.430
23.440	23.490	23.910	23.990											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 24/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI./1	VI./2	VII.	VIII.
od 1. 4. 2018 dalje	528,21	586,90	650,93	729,18	821,66	923,04	999,51	1.122,23	1.419,24

→ **Kolektivna pogodba za tekstilne, oblačilne, usnjarske in usnjarsko predelovalne dejavnosti**

(Ur. l. RS, št. 18/14 in nasl.)

Podpisniki: ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

13.100	13.200	13.300	13.910	13.920	13.930	13.940	13.950	13.960	13.990	14.110	14.120	14.130	14.140	14.190
14.200	14.310	14.390	15.110	15.120	15.200									

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 25/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 4. 2014 dalje	433,26	462,84	504,60	553,32	614,22	725,58	817,80

→ **Kolektivna pogodba za lesarstvo Slovenije** (Ur. l. RS, št. 58/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje lesne in pohištvene industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za vse delodajalce, ki so registrirani za opravljanje pretežne dejavnosti v lesarstvu.

16.100	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	31.010	31.020	31.030	31.090	32.200	32.300	32.400	32.910	32.990
95.240														

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2019 dalje	477,92	521,76	574,94	637,26	712,24	831,92	937,07

→ **Kolektivna pogodba za cestni potniški promet** (Ur. l. RS, št. 197/20)

Podpisniki: GZS - Združenje za promet in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za določen čas do 31. 12. 2021.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 163/21).

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost 49.310 ali 49.391.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Vozno osebje
od 1. 1. 2022 dalje	730,82	759,33	847,07	955,40	1.038,53	1.201,96	1.322,60	1.060,00

→ **Kolektivna pogodba med delavci in družbami drobnega gospodarstva** (Ur. l. RS, št. 94/10 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Podjetniško trgovska zbornica

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Razširjena veljavnost: 85.530 Delno (Ur. l. RS, št. 4/18).

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

13.300	13.990	14.120	14.130	15.120	15.200	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	17.290	22.110	22.190	22.210
22.220	22.230	22.290	23.440	24.330	25.110	25.120	25.290	25.620	25.710	25.720	25.731	25.910	25.920	25.930
25.940	25.990	26.400	26.520	26.600	27.110	27.320	27.330	27.400	27.900	28.250	28.290	28.490	28.930	28.990
29.320	30.120	30.920	31.010	31.020	31.030	31.090	32.120	32.130	31.500	32.200	32.300	32.300	32.500	32.910
32.990	33.110	33.120	33.130	33.140	33.190	33.200	41.200	43.310	43.320	43.390	43.910	71.200	74.100	74.200
77.110	77.120	77.210	77.220	77.290	77.310	77.320	77.330	77.340	77.350	77.390	80.100	80.200	80.300	81.210
81.220	82.110	82.190	82.200	82.300	82.920	82.990	85.320	85.510	85.520	85.530	85.590	86.220	86.230	86.901
86.909	88.109	90.010	90.020	90.030	90.040	93.130	93.210	93.299	95.210	95.220	95.230	95.240	95.250	95.290
96.010	96.021	96.022	96.040	96.090										

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 2. 2020 dalje	583,99	665,75	747,48	840,93	940,21	1.121,25	1.273,09	1.518,34	1.822,02

KAKO DELODAJALEC UGOTOVI, KATERA KOLEKTIVNA POGODBA DEJAVNOSTI (ČE SPLOH KATERA) GA ZAVEZUJE?

1. korak: Najprej mora v Poslovnem registru Slovenije preveriti, katera je njegova registrirana glavna dejavnost.

2. korak: V evidenci KPD, ki jo vodi MDDSZ preveri, katera KPD vključuje šifro njegove (glavne) dejavnosti. Delodajalca lahko zavezuje več KPD.

3. korak: Preveri, ali ima KPD celotno ali delno razširjeno veljavnost. Če ima celotna KPD razširjeno veljavnost, delodajalca zavezuje. Če pa ima delno razširjeno veljavnost, je treba preveriti, ali jo ima glede dejavnosti, ki jo delodajalec opravlja (kot glavno) in član katerega delodajalskega združenja je.

4. korak: Če KPD nima razširjene veljavnosti, delodajalca zavezuje le, če je član delodajalskega združenja, podpisnika KPD.

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2022

Obvestilo FURS z dne 24.3.2022

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	8.755,00		16 %
8.755,00	25.750,00	1.400,80	+ 26 % nad 8.755,00
25.750,00	51.500,00	5.819,50	+ 33 % nad 25.750,00
51.500,00	74.160,00	14.317,00	+ 39 % nad 51.500,00
74.160,00		23.154,40	+ 45 % nad 74.160,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2022 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	729,58		16 %
729,58	2.145,83	116,73	+ 26 % nad 729,58
2.145,83	4.291,67	484,96	+ 33 % nad 2.145,83
4.291,67	6.180,00	1.193,08	+ 39 % nad 4.291,67
6.180,00		1.929,53	+ 45 % nad 6.180,00

Davčne olajšave:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2022:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	13.716,33	$4.500,00 + (19.261,43 - 14.042,7 \times \text{skupni dohodek})$
13.716,33		4.500,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	1.143,03	$375,00 + (1.605,12 - 1.404,27 \times \text{bruto dohodek})$
1.143,03		375,00

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava (o čemer obvesti delodajalca) se davčna osnova zmanjša za 375,00 eura.

2. Osebnolajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	18.188,61	1.515,72
zavezancu po dopolnjenem 70. letu	1.500,00	125,00
zavezancu, ki prostovoljno in nepoklicno opravlja operativne naloge zaščite, reševanja in pomoč nepretrgoma najmanj 10 let	1.500,00	125,00

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 3.500 evrov.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.510,03	209,17
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	9.094,90	757,91
za drugega vzdrževanega otroka	2.728,72	227,39
za tretjega vzdrževanega otroka	4.551,10	379,26
za četrtega vzdrževanega otroka	6.373,48	531,12
za petega vzdrževanega otroka	8.195,86	682,99
Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.822,38 evra (mesečno za 151,87 evra) glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka.		

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.510,03	209,17

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko

Največ do zneska premije, ki je enak 24% obveznih prispevkov za PIZ za zavarovance oziroma 5,844% pokojnine zavarovanca in ne več kot 2.903,66 evrov letno.

6. Minimalna plača

Minimalna plača	v eur
1.1.2021 - 31.12.2021	1.024,24
1.1.2022 - 31.12.2022	1.074,43

Najnižje osnove za plačilo prispevkov za delavce v delovnem razmerju

osnova	znesek PLP v eur	znesek v eur	velja za izplačila
60% PLP	1.856,20	1.113,72	od 1.1.2022 do 28.2.2022
60% PLP	1.969,59	1.181,75	od 1.3.2022 do 28.2.2023

DRUGI OSEBNI PREJEMKI IN POVRAČILA STROŠKOV NOVEMBER 2022

Vrsta prejema	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)
1. Prehrana med delom	
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	7,96 EUR na dan
1.2.	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (7,96 EUR) prišteje še 0,99 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu
2. Prevoz na delo in z dela	
2.1.	v višini 0,21 EUR za vsak polni kilometer razdalje med običajnim prebivališčem in mestom opravljanja dela za vsak dan prisotnosti na delu
2.2.	do višine 140 eur, če je delavec prisoten najmanj en dan na delu in oddaljen najmanj 1 km od mesta opravljanja dela
3. Dnevnica za službena potovanja v RS	
3.1. nad 6 do 8 ur	7,45 EUR
nad 8 do 12 ur	10,68 EUR
nad 12 ur	21,39 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %
4. Dnevnice za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (UL št. 76/2019)	
4.1. nad 6 do 8 ur	25% dnevnice
4.2. nad 8 do 14 ur	75% dnevnice
4.3. nad 14 do 24 ur	cela dnevnic
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	55 EUR
4.3.2. Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolarija, Romunija	40 EUR
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15%
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90% zneska po Uredbi za tujino
5. Prevoz na službenem potovanju	
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo	0,43 EUR za vsak prevožen kilometer
6. Prenočevanje na službenem potovanju	
prenočevanje na službenem potovanju	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi
7. Terenski dodatek	
terenski dodatek	4,49 EUR na dan
8. Nadomestilo za ločeno življenje	
nadomestilo za ločeno življenje	334 EUR na mesec

Vrsta prejema	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)
9. Regres za letni dopust	
regres za letni dopust	Neobdavčen in neoprispevčen: regres za letni dopust, ki je določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ali vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.
10. Jubilejne nagrade	
jubilejne nagrade	
za 10 let delovne dobe	460 EUR
za 20 let delovne dobe	689 EUR
za 30 let delovne dobe	919 EUR
za 40 let delovne dobe	919 EUR
11. Odpravnina ob upokojitvi	
odpravnina ob upokojitvi	4.063 EUR
12. Solidarnostna pomoč	
v primeru smrti delavca	3.443 EUR
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	3.443 EUR
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	1.252 EUR
13. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo	
1. letnik - dijak	172,00 EUR
2. letnik - dijak	172,00 EUR
3. letnik - dijak	172,00 EUR
4. letnik - dijak	172,00 EUR
študent	172,00 EUR
14. Plačila vajencem	
Do višin, ki jih kot minimalno višino vajeniške nagrade določa Zakon o vajeništvu	

Osnove za izračun prejemkov		
Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna plača (bruto) zadnjih treh mesecev
september 2022	1.986,82	1.999,00 EUR

Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja ne določa pravic delavcev, torej višine povračil stroškov do katerih je delavec upravičen z delovnopravno zakonodajo, temveč le neobdavčeno višino povračila. S 1.1.2020 se KPOP ne uporablja več. Delodajalce pozivamo, da pravice delavcev uredijo s Pravilnikom o delovnih razmerjih.

Pavšalni prispevki za zavezance, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic-pavšalisti

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Od 1.4.2022 dalje znaša 41,04 eur. Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje

Znesek prispevka za obdobje **od 1.1.2022 do 31.12.2022** znaša **40 EUR** (10 EUR + 30 EUR). Prispevek plačujejo zavezanci mesečno **do 20. v mesecu** za pretekli mesec, ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih - november 2022

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			60 % PP**	3,5 PP***
	Prehodni davčni podračun	Referenca	1.181,75	6.893,57
1.969,59				
Prisp. zavarovanja za PIZ	15,50%		183,17	1.068,50
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		104,58	610,08
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	287,75	1.678,58
Prisp. zavarovanja za ZZ	6,36%		75,16	438,43
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		77,52	452,22
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		6,26	36,54
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	158,94	927,19
Prisp. zavarovanja za starš. var.	0,10%		1,18	6,89
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,18	6,89
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,36	13,78
Prisp. zavarovanja za zaposl.	0,14%		1,65	9,65
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,71	4,14
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,36	13,79
Skupaj drugi prisp.			4,72	27,57
PRISPEVKI SKUPAJ			451,41	2.633,34

Vir: FURS

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) - november 2022

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			90 % PP**	3,5 PP***
	Prehodni davčni podračun	Referenca	1.772,63	6.893,57
1.969,59				
Prisp. zavarovanja za PIZ	15,50%		274,76	1.068,50
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		156,88	610,08
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	431,64	1.678,58
Prisp. zavarovanja za ZZ	6,36%		112,74	438,43
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		116,28	452,22
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		9,39	36,54
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	238,41	927,19
Prisp. zavarovanja za starš. var.	0,10%		1,77	6,89
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,77	6,89
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	3,54	13,78
Prisp. zavarovanja za zaposl.	0,14%		2,48	9,65
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		1,06	4,14
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	3,54	13,79
Skupaj drugi prisp.			7,08	27,57
PRISPEVKI SKUPAJ			677,13	2.633,34

Vir: FURS

Minimalna bruto urna postavka za začasno in občasno delo upokoencev in študentskega dela

Začasno in občasno delo upokoencev	Leto	MIN bruto urna postavka v EUR	MAX bruto dohodek v EUR
	od 1.3.2022 do 13.5.2022	5,77	8.639,07
	od 14.5.2022 do 28.2.2023	6,17	9.237,96

Študentsko delo	Veljavnost od	MIN bruto urna postavka v EUR
	od 15. 1. 2022	6,17

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2021 (PP): 1.969,59 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2022 znaša 60 % zadnje znane povprečne letne plače: 60 % od 1.969,59 = 1.181,75 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.969,59 x 3,5 = 6.893,57 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2021 (PP): 1.969,59 EUR

** Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2022 znaša 90 % zadnje znane povprečne letne plače: 90 % od 1.969,59 = 1.772,63 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.969,59 x 3,5 = 6.893,57 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Ne spreglejte spletnih izobraževanj v OZS

I. - 29.
december

Dihalne vaje in vaje za sproščanje za večjo produktivnost (12 srečanj po 30 minut)

Zaradi časa, v katerem živimo, je naše telo vsak dan napeto. To zakrčenost povzročata med drugim strah in stres. Kadar stres traja dlje časa, lahko škoduje vašemu zdravju. Z učinkovitimi vajami in s tehnikami dihanja dovolite vašemu telesu biti zdravo in sproščeno oziroma umirjeno.

Predavateljica: Armina Džafič

6.
december

Poslovne finance za podjetnike/obrtnike

Računovodstvo niso finance, tako kot dobiček ni denar. Likvidnost je zakon, zato vam predstavim pravila igre z denarjem v podjetju ter kaj zahtevati od zaposlenih in računovodje. Vse to s ciljem, da ne bi nikoli spoznali bolečine finančne stiske.

Predavatelj: dr. Jožko Peterlin

12.
december

Izvajanje ZPPDFT-2 v računovodskem servisu

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-2), ki velja od 5. 4. 2022, določa ukrepe, pristojne organe in postopke za odkrivanje in preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter ureja inšpekcijski nadzor nad izvajanjem njegovih določb. Seznanite se z novostmi, ki jih prinaša.

Predavatelj: Andraž Trtnik

14.
december

Pogoji za upokožitev, za nadaljevanje dejavnosti po upokožitvi in za delo upokožencev v 2022/2023, s poudarkom na aktualnih zakonskih spremembah

V letu 2023 se bo zagotovo začela pripravljati pokojninska reforma ZPIZ-3. Čeprav ni nujno, da bo začela veljati že z letom 2024, pa je prav gotovo dobro vedeti pod kakšnimi pogoji se bomo lahko do takrat upokojevali po sedaj veljavnem zakonu ZPIZ-2. Seznanite se z bonusi, ki so jih lahko deležni tisti zavarovanci, ki se ne upokojujejo takoj po izpolnitvi upokožitvenih pogojev, in značilnostmi dvojnega statusa, ki omogoča kombinacijo aktivnega opravljanja dejavnosti ob/po upokožitvi.

Predavatelj: Dušan Bavec

16.
december

MODROST

Vsi se zavedamo, da so modre odločitve izjemnega pomena v poslu, na delovnem mestu in privatnem življenju. Dobro vemo, da bi nam pogostejša uporaba modrih misli in besed prinesla boljše razumevanje s partnerjem, sodelavci in drugimi sogovorniki. Žal, pa se premalo zavedamo, da bi nam modro razmišljanje lahko olajšalo življenje strahu in prispevalo k notranjemu miru. Se imate dovolj radi in premorete dovolj poguma ter odločnosti, da v vašem vsakdanjem življenju uporabite vso modrost, ki jo premorete?

Predavateljica: Armina Džafič

21.
december

Osebni stečaj in odpust obveznosti za nepravnike

Izobraževanje je namenjeno vsem, ki se srečujete z osebnim stečajem in odpustom obveznosti, torej upnikom, dolžnikom, delodajalcem stečajnih dolžnikov in tistim, ki se zanimajo za nakup v osebnem stečaju. Na jasn in razumljiv način bomo predstavili kako postopek osebnega stečaja in odpusta obveznosti teče, na kaj morate paziti in kako se izogniti najbolj pogostim napakam.

Predavateljica: Maja Lajevce

Nacionalne poklicne kvalifikacije

19. - 26.
januar

NPK Vzdrževalec/vzdrževalka pnevmatik in vulkanizer/vulkanizerka

23.
marec

IZPIT NPK računovodja/računovodkinja

Dodatne informacije glede nacionalnih poklicnih kvalifikacij: **Jana Božič (01 58 30 520)**

Na vse dogodke se je potrebno prijaviti, podrobnejše programe dogodkov najdete na <http://www.svetovanje.si>, za dodatne informacije pa pišite na izobrazevanje@ozs.si.

SEKCIJA ZA PROMET

Prevozniki na skupščini o aktualnih izzivih in načrtih za prihodnost

Na svoji redni letni skupščini so se sredi novembra zbrali poslanci Sekcije za promet pri OZS. V širokem krogu stroke so spregovorili o vseh aktualnih odprtih vprašanjih, se ob tem seznanili z delom v minulem obdobju ter oblikovali tudi cilje za prihodnost. K razpravi na svoji skupščini so pritegnili še kolege s sorodne stanovske organizacije GZS, predstavnike resornega ministrstva za infrastrukturo in strokovnih služb naše stanovske organizacije.

Zbrane poslance skupščine, kolege iz upravnega odbora in druge goste, s katerimi sooblikujemo naš sektor cestnega transporta, je uvodoma pozdravil **Peter Pišek**, predsednik Sekcije za promet pri OZS. Predstavil je delo in dosežke sekcije v zadnjem letu ter posebej pojasnil problematiko dolgega reševanja odprtih vprašanj, ki je posledica politične nestabilnosti zadnjih let. Ta namreč številne že oblikovane in dorečene rešitve med prevozniki in državo na dokončnem izvedbenem nivoju zaradi spreminjajoče se politične volje pušča odprte in nedokončane. Zbrane so v nadaljevanju nagovorili še **Milan Slokar**, predsednik Sekcije za prevoz blaga pri GZS, **Damijan Leskovšek**, vodja Oddelka za ceste MZI, in **Danijel Lamperger**, generalni direktor OZS.

Aktualne odprte teme

Pomanjkanje delovne sile ostaja ključni aktualni problem. Voznikov z Balkana praktično ni več mogoče dobiti, novi viri so zdaj trgi dela Kazahstana, Ukrajine, Indije in Filipinov, kjer bi se morala vključiti tudi država in poskrbeti

za organiziran dotok delavcev, njihovo selekcijo in izobraževanje.

Zaposlovanje tujcev močno ovirajo predolgi roki za delovna dovoljenja, ki trajajo tudi po več mesecev. Prevozniki se zavzemajo za nemški model, kjer za delavca v času pridobivanja delovnega dovoljenja v celoti garantira podjetje, ki ga želi zaposliti, delavec pa lahko med tem poskusno dela in se tudi izobražuje.

Na to se navezuje izobraževanje voznikov, njihovo šolanje pred samostojnim delom traja tudi do dve leti. Prevozniki predlagajo oblikovanje projekta izobraževanja voznikov v domeni obeh stanovskih organizacij ter ministrstev za infrastrukturo in šolstvo, nujno pa je ponovno zagnati tudi institucionalno izobraževanje.

Številni prevozniki so sledili ideji zelenega prehoda in se odločili za nakup tovornih vozil na plin, a so s tem žal zašli v težave, saj plin ni predmet regulacije cen pogonskih goriv in je postal neobvladljivo drag. Nerentabilna vozila, okrog 400 jih je, so sedaj brez vrednosti obstala na parkiriščih. Problem se lahko reši po zgledu drugih evropskih sosed,

če država zagotovi subvencije za nakup plina.

Prevoznikom so bile v zadnjih letih zelo upravičeno obljubljene številne subvencije, zdaj pa se vedno bolj odmi-kajo. Od vseh so se realizirale le tiste za nabavo pnevmatik, vse ostale, za nabavo spojlerjev za izboljšanje aerodinamike, nabavo zelenih vozil na plin in prepotrebno digitalizacijo, pa so še vedno v fazi priprav zakonskih podlag ali usklajevanj med ministrstvi.

Prevozniški sektor, ki je informacijsko zelo podhranjen, je tako zaprosil za sedem do deset milijonov evrov subvencij, teh pa še ni. Digitalizacija je ena ključnih za boljšo pretočnost prometa na Zahodnem Balkanu, saj lahko zagotovi najave na mejah in s tem skrajša dolge čakalne vrste. Ob tem je bil sprejet sklep, da se MZI poda pobuda za sklic sestanka pristojnih ministrov balkanskih držav na temo iskanja rešitev za boljšo pretočnost skozi mejne prehode.

Aktualni sklad protikriznega ukrepa s kreditno linijo Promet 1 se je zaključil konec junija. Bil je izrednega pomena,

zato prevozniki predlagajo, da bi zaradi vse večje gospodarske krize, ki prihaja, sklad ostal aktiven še naprej. Ministrstvo za finance se s tem sicer ne strinja, prevozniki pa vseeno predlagajo delovni sestanek vseh deležnikov, kjer bi našli možnost za njegovo ohranitev.

Slovenski transport duši tudi nedorečeno poklicno zavarovanje. Dogovor o tem v zraku visi že dobro desetletje, ministrstvo za delo je bilo takrat dolžno uredbo pripraviti v roku pol leta, pa je še do danes ni. Pravnih in zakonskih osnov zato nimamo. Prevozniki predla-

gajo, da država za to področje čim prej poskrbi, do takrat pa na to temo vzpostavi moratorij.

Po sprejemu novega zakona o cestah sicer ni posebnih sprememb, razen pri izrednih prevozi, ki jih je po novem potrebno ustrezno najaviti, osebe, ki so v spremstvu, pa morajo imeti obnovlje-

no in veljavno strokovno usposabljanje.

Prevozniki podpirajo evropsko direktivo o uporabi vozil za cestni prevoz blaga, najetih brez voznikov, in njeno hitro implementacijo, saj so prepričani, da bo zagotovo prinesla nove prožnosti in povečala produktivnost.

Okrog samoizločanja tovornih vozil s priklopniki v zimskih razmerah izven AC in HC prevozniki menijo, da morajo o tem v bodoče odločati upravljavci cest, v zvezi s problematiko nakladov in razkladov ministrstvo soglaša s tem, da se to zakonsko uredi, okrog previsokih kazni za napake pri cestninjenju, pa se je MZI zavezalo, da bodo pri spremembah zakona kazni znižali.

Kljub temu da se na projektu dodatnih parkirišč na avtocestnem križu že dela, je skupščina sekcije prevoznikov sprejela še dodatni sklep, da od pristojnih zahteva ureditev dodatnih parkirnih mest v roku največ dveh let.

Čezmejno opravljanje storitev

Predlagana ureditev zakona določa, da delodajalec izpolnjuje pogoj za čezmejno opravljanje storitev le pod pogojem, da med drugim v zadnjih treh letih ni imel več kot ene ugotovljene kršitve delovne zakonodaje. Na to je nujno gledati širše, za vrsto kršitev voznika je odgovorno podjetje. Po predlogu zakona bi to nosilo posledice, čeprav je naredilo vse, da do kršitve ne bi prišlo. Take

ureditve drugod v EU ni, naša podjetja bi se zato znašla v neenakem položaju z evropsko konkurenco.

Na problematiko izdaje delovnih dovoljenj sekcija opozarja že dlje časa. Z novo ureditvijo se prepoveduje »bližnjica« do pridobitve potrdila A1 in potrdila o zaposlitvi voznika tujca, saj potrdilo o vlogi za podaljšanje ne bo več zadostovalo, temveč le še veljavno delovno dovoljenje.

Mali logistični centri in varovana parkirišča

Na 10. sestanku delovne skupine za vzpostavitev malih logističnih centrov in v tem okviru varovanih parkirišč za tovorna vozila so se prevozniki še pred skupščino sestali s predstavniki MZI, MOP in DARS ter obdelali aktualno stanje. Digitalizacijo in videonadzor bo DARS po novem izvedel sam, a s tem pol leta kasneje, do leta 2024 bodo na avtocestnem križu vzpostavili 90 dodatnih parkirišč, na lokaciji Luke Koper pa se v štirih letih načrtuje 270 parkirnih mest za potrebe luke in 66, namenjenih za DARS. Zasebni investitorji naj bi ob podpori DARS vzpostavili VVP za 120 vozil ob štajerski AC, DARS pa preučuje še šest drugih lokacij ob AC. Po končani rekonstrukciji naj bi na avtocestnem križu tako imeli skupno 1126 parkirišč.

ANTON ŠIJANEC

Čudovit božič
in uspešno novo leto!

YOU DRIVE, WE CARE.

STROKOVNO SREČANJE GOSTINCEV

Do višje dodane vrednosti v gostinstvu z digitalizacijo in komunikacijo

Na okrogli mizi na temo (r)evolucije gostinstva, ki se je odvila v sklopu 14. strokovnega srečanja gostincev v organizaciji Sekcije za gostinstvo in turizem pri OZS, so gostinci in deležniki v gostinski panogi iskali odgovore na to, kako dvigniti dodano vrednost v panogi. Ugotovili so, da lahko k temu pripomorejo digitalizacija, dobra komunikacija z gosti in tudi ustrezno plačilo zaposlenih.

V Sloveniji je dodana vrednost na zaposlenega v gostinstvu malo manj kot 29 tisoč evrov, medtem ko je v Avstriji dodana vrednost na zaposlenega 43 tisoč evrov. Govorci so ponudili različne rešitve, kako bi dodano vrednost dvignili. »Naše študije kažejo, da imamo do 10 odstotkov potrošnikov, ki bodo pri izboru destinacije izbrali na podlagi certifikata

Blaz Cvar, predsednik OZS

Patricija Furlan, predsednica Sekcije za gostinstvo in turizem pri OZS

Na okrogli mizi na temo (r)evolucije gostinstva v sklopu 14. strokovnega srečanja gostincev so gostinci in deležniki v gostinski panogi iskali odgovore na to, kako dvigniti dodano vrednost v panogi.

o trajnosti. Tudi zadnja študija, ki so jo naredili kolegi iz Anglije, je pokazala, da destinacije, ki imajo te certifikate trajnosti, niso bolj trajnostne od tistih, ki jih nimajo. Potrošniki teh zelenih shem še ne nagrajujejo. Gostinci niti nimajo kadrov, da bi učinke teh poslovnih modelov lahko izmerili,« je pojasnil **prof. Emil Juvan, UP FTŠ Turistica**. Juvan ugotavlja, da lokali nezadostno komunicirajo zeleno shemo. »Gostje razumejo, če jim razložimo, zakaj imamo nekaj v ponudbi in zakaj nečesa nimamo. To je treba znati skomunicirati,« je še poudaril Juvan.

Da gostje vse bolj prepoznajo trajnost v gostinstvu, pa je menil **Gašper Puhon, nekdanji predsednik JRE Slovenija**. »Naše izkušnje z zeleno shemo so pozitivne. Dodana vrednost na zaposlenega nam ne omogoča sproščenega razvoja. V JRE smo se vprašali, kaj naši gostje želijo. Ugotovili smo, da želijo, da jih postreže vi-

soko kvalificiran delavec, da vodo postrežejo brezplačno in v lepem kozarcu, da je restavracija urejena,« je pojasnil Puhon in dodal, da v JRE delajo na projektu, kjer skušajo vzpostaviti enoten rezervacijski sistem s kreditnimi karticami. Če gost ne pride, plača neko vsoto, ker ne pride. »Na tem področju nam lahko digitalizacija pomaga. Večina nas je vezana na slovenski trg. To pomeni, da moramo ta trg izobraziti,« je menil Puhon, ki je prepričan, da moramo tudi pošteno plačati svoje zaposlene. »Najslabše plačani zaposleni v šolah so prav kuharji. Prvi stik naših otrok z gostinstvom se začne z zaposlenimi v šolski kuhinji. Ali gledajo zadovoljne in nasmejane kuharje? Tukaj moramo začeti s promocijo,« je menil Puhon.

O trajnosti je spregovoril tudi **Valentin Bufolin, najboljši Sommelier Slovenije 2022**. »Kar se vin tiče, nimamo neke turistične strategije. Vinski turizem je

potisnjen na nek vogal znotraj gastronomije. Imamo vrhunska vina, vina pa prepustimo gostincem. Dodano vrednost lahko ustvarjamo tudi z vini, ne le z gastronomijo. Gostje vse bolj vedo, kaj si želijo, a ponudba ne zadovolji vedno njihovih potreb. Vedno je treba najti nek del ponudbe, ki bo gosta prepričal v nakup,« je pojasnil Bufolin, ki meni, da je treba tako goste kot zaposlene izobraževati o trajnosti.

Govorci so se spraševali, kakšne so metode za dvig dodane vrednosti. Covid kriza je med drugim prinesla to, da so posamezne restavracije namesto jedilnih listov gostom ponudile QR kode.

O tem, kako peljati tradicijo naprej, je spregovorila **Lucija Murko Hajtnik, Gostilna MURKO iz Slovenj Gradca**. »Gostu ne smemo ukiniti nečesa čez noč. Pokazati je treba, kaj vse še znamo. Bistvo je, da ponudiš neko ravnovesje med tradicijo in novimi trendi. Za promocijo lokala in novosti v lokalu je za nas odlična izkušnja s Tednom restavracij. Dobiš nove goste, stare goste in lahko pokažeš nekaj novega,« je pojasnila Murko.

Urška Krivograd, vodja projektov v kulturi in kreativni, pa je predstavila projekt, h kateremu so pritegnili gostince in kreativce. »Organizirali smo pop-up večerje na novih lokacijah. Jedi so se povezovale s posebej oblikovanim priborom. Šlo je za bolj senzorično izkušnjo. Vsak gost je potem dobil kupon, s katerim so lahko kupili oblikovalske izdelke.« Pojasnila je, da bi moral biti oblikovalec že na začetku vključen v gostinsko zgodbo.

Zbrane je uvodoma nagovoril **predsednik OZS Blaž Cvar**. »Gostinci smo tisti, ki znamo poskrbeti za dobro voljo in pozitivno vzdušje. Sposobni smo se tudi prilagajati težkim situacijam. Največja skrb ta trenutek je energetska kriza. Cena električne energije je že regulirana, ostaja pa še vrsta drugih vprašanj, ki se jih moramo in se jih tudi bomo lotili,« je dejal Cvar.

Patricija Furlan, predsednica Sekcije za gostinstvo in turizem pri OZS, je uvodoma izpostavila potrebo, da zaposlenim v gostinstvu omogočijo pogoje za rast in razvoj. Prepričana je, da se ni bati za prihodnost slovenskega gostinstva, o čemer pričajo najvišja priznanja.

MATE MATJAŽ – TOMI PREJEMNIK PRIZNANJA ZA ŽIVLJENJSKO DELO V GOSTINSTVU

Na slavnostnem dogodku so v okviru Dnevnov slovenskega turizma (DST) 2022 v Celjskem domu v Celju podelili najvišja priznanja v slovenskem turizmu, in sicer priznanje kristalni Triglav za osebnost leta, naziv ambasador slovenskega turizma, nagrado sejalec, priznanje za izjemen prispevek k razvoju slovenskega turizma, priznanje za življenjsko delo v gostinstvu, priznanje za izjemen prispevek pri razvoju turistične društvene organizacije ter priznanje kristalni Triglav. Mate Matjaž – Tomi je prejemnik priznanja za življenjsko delo v gostinstvu, ki ga podeljuje Sekcija za gostinstvo in turizem pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije.

Matjaž je leta 1978 odprl gostilno Tomi, ki jo je s sinovoma na čelu leta 2018 nasledila restavracija COB, danes nosilka prestižne Michelinove zvezdice. Matjaž je v preteklosti vodil sekcijo za gostinstvo in turizem in ostaja v njenih vodilnih organih.

Gostilniška tradicija družine Matjaž sega v drugo polovico 19. stoletja, in sicer od

Mozirja preko dunajskega dvora ter mesteca Bakar na Hrvaškem vse do Portoroža, kjer je Mate Matjaž leta 1978 odprl gostilno Tomi. To je po obsežni prenovi leta 2018 nasledil COB, kjer družinsko tradicijo nadaljujeta sinova Filip in Patrik Matjaž. Ob Gostilni Tomi so z ljubeznijo in osebnim odnosom celotne družine Matjaž zrasli še Hotel Tomi, Villa Fiesa, Villa Strunjan in Apartmaji Rab. Mate Matjaž je bil tri mandate predsednik Sekcije za gostinstvo in turizem pri OZS in en mandat

podpredsednik sekcije, član upravnega odbora sekcije, v katerem sodeluje že od leta 1986, pa ostaja še danes. Ves čas se je skupaj s kolegi zavzemal za izboljšanje pogojev za gostinstvo in turizem, sekcija pa je že pod njegovim vodstvom uspešno sodelovala z gospodarskim ministrstvom, Slovensko turistično organizacijo in drugimi združenji. Letos je restavracija COB s chefom Filipom Matjažem prejela Michelinovo zvezdico in postala prva istrska restavracija s tem prestižnim priznanjem. To je zagotovo nagrada tudi za Tomijev dolgoleten trud in prizadevanje za dvig kakovosti gostinske ponudbe na Obali.

M. Č., FOTO: NINO VERDNİK /BLEND A

Da je pred Slovenijo ambiciozna strategija doseganja višje dodane vrednosti v gostinstvu in turizmu, pa je uvodoma dejal **Matevž Frangež, državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo**. »Potrebujemo pa kader, zato se skupaj s STO in OZS trudimo za promocijo teh lepih poklicev.« Frangež je izpostavil, da lahko gostinci računajo na prijaznejše okolje, med drugim na bolj fleksibilen obratovalni čas.

»Poklice v gostinstvu moramo predstaviti kot privlačne,« je poudarila Barbara Zmrzlikar s Slovenske turistične organizacije.

Strokovno srečanje gostincev je letos potekalo v okviru DST 2022, ki so poleg plenarnega dne med drugim vključevali še Gostinsko turistični zbor, strokovne delavnice JRE Akademije, podelitev priznanj in tekmovanja v poklicnih spretnostih.

MIRA ČREŠNAR

PREJEMNIKI LETOŠNJIH PRIZNANJ ZA KAKOVOST GOSTINSKE PONUDBE:

Andrejka in Sebastijan Kovačič (Hiša Torkla, Korte), **Marjan Cigan** (Cigan, gostinstvo in turizem d. o. o., Srednja Bistrica), **Izidor Zelenc** (Gostilna Turk, Hotedršica), **Maksimiljan Jamnik** (Gostišče Dular, Kotlje), **Jože Grad** (Gostilna Grad, Ljubljana), **Primož Šauperl** (Gostilna Vernik, Ruše), **Primož Pintar** (Gostišče Tolc, Sorica), **Milan Stjepanović** (Gostilna pri hrastu, Nova Gorica) in **Aleš Leskošek** (Maribor, gostinsko, trgovsko in storitveno podjetje d. o. o., Maribor)

PREJEMNIKI LETOŠNJIH PRIZNANJ ZA KAKOVOST GOSTINSKE PONUDBE:

- **za 30 let:** **Darja Makorič** (Gostilna Makorič, Orehovlje), **Viljem Klančič** (Pizzerija Frnažar, Miren), **Saša Golob** (Ošterija Žogica, Solkan), **Marjan Kozlovič** (Bistro Admiral, Koper), **Maja Šiftar Vučko** (Gostišče Šiftar, Moravske Toplice), **Franc Kous** (Dnevni bar Gool, Gradišče), **Milena Kous** (Dnevni bar Kous, Krašči), **Mateja Koblar** (Gostilna Koblarjev zaliv, Kamnica), **Marvin Ivančič** (Restavracija ribji bistro, Maribor), **Saša Zupan** (Kavarna Zupan d. o. o., Kamnica), **Roman Mlakar** (Okrepčevalnica Mlakar, Kungota pri Ptuj), **Jože Stare** (Gostišče pri Francki, Mirna), **Ana Tibaut** (Okrepčevalnica Žabjek, Žižki), **Marija Škabar** (Okrepčevalnica Marička, Zalog pri Cerkljah), **Stane Pižent** (Gostilna pri izviru Hublja, Ajdovščina), **Herblan d. o. o.**, podjetje za gostinstvo, turizem, trgovino in proizvodnjo (Grahovo), **Janez Bratovž** (Restavracija »JB«, Ljubljana);

- **za 40 let:** **Vojko Valič** (Okrepčevalnica istrska klet Slavček, Koper), **Mihael Škufca** (Picerija in restavracija Škufca, Prevalje), **Anton Štiherle** (Gostilna Kunstelj, Radovljica);

- **za 50 let:** **Valerija Konečnik** (Pension Valerija, Zgornje Jezersko);

- **za 60 let:** **Vladimir Ražman** (Domačija Ražman, Gračiče);

- **za 90 let:** **Zdenka Lešnik** (Gostilna in motel pri Lešniku, Maribor).

Pot do večje vrednosti za vse

Slovenski turizem v aktualnem strateškem obdobju zasleduje vizijo zelene butičnosti z nižjim odtisom in večjo vrednostjo za vse. V zahtevnem okolju bo morala panoga ob nujnem soočanju z izzivi ostati osredotočena na ustvarjanje rasti v skladu z usmeritvijo »nekaj več in veliko bolje«, ki poudarja razvoj in trženje uravnotežene ponudbe trajnostnega butičnega turizma višje kakovosti, s tem pa slovenski turizem postaja vedno močnejši spodbujevalec trajnostnega razvoja.

Na Plenarnem dnevu letošnjih Dnevov slovenskega turizma (DST) v Laškem so deležniki razmišljali o konkretnih usmeritvah in priporočilih, kako vizijo zelene butičnosti uresničiti v praksi. Osrednji govorniki so se strinjali, da sta med ključnimi orodji še naprej močna osredotočenost na trajnost ter digitalna preobrazba. A v središču ostajajo ljudje.

Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo **Matjaž Han** je uvodoma poudaril, da strategija turizma do leta 2028 sledi načelu »nekaj več, a veliko bolje«. »To pomeni, da želimo zmerno povečanje števila turistov in njihovih prenočitev, a še posebej želimo dvigniti kakovost storitev in višjo dodano vrednost. Delo nas vseh bo zares opravljeno, ko bo turist za svoj denar dobil izkušnjo, ki smo jo obljubljali, ali še bolje – od nas odšel še z 'nekoliko več' in se z veseljem vrnil. V kratkem bo oblikovana medresorska delovna skupina, ki bo usmerjala izvajanje strategije in oblikovanje akcijskega načrta z jasno opredeljenimi ukrepi in finančnimi sredstvi. Pomembno pa bo, da bomo strategiji sledili vsi, tako odločevalci kot ponudniki in zaposleni v turizmu,« je dejal.

Slovenski turizem se sooča s številnimi izzivi, kot so kriza energentov, visoka inflacija, posledice vojne v Ukrajini, podnebne spremembe, prekomerni turizem na določenih območjih oz. v določenih časovnih obdobjih ter pomanjkanje kadrov. Direktorica STO **mag. Maja Pak** je spregovorila o umetnosti iskanja ravnotežja v tem zahtevnem okolju: »Vizija slovenskega turizma je zelena butičnost

z manjšim odtisom in večjo vrednostjo za vse. STO bo deležnikom na tej poti pomagala s številnimi promocijskimi, izobraževalnimi, razvojnimi in drugimi aktivnostmi. Podpirali bomo razvoj kakovostnih turističnih produktov višje dodane vrednosti ter prispevali h krepitvi znanja in kompetenc zaposlenih ter k dvigu ugleda poklicev v gostinstvu in turizmu, obenem pa nadaljevali z učinkovito promocijo slovenske turistične ponudbe na domačem in tujih trgih. Okolje, v katerem delujemo, je zahtevno. A ob nujnem soočanju z izzivi je naša najpomembnejša naloga, da ostanemo osredotočeni na cilje prihodnosti.«

Predsednik TGZS **Andrej Prebil** je ob izzivih, s katerimi se sooča panoga, navedel štiri ključne osnove, na katerih mora slovenski turizem v prihodnje še trdneje in odločneje graditi – to so trajnost in avtentičnost, petzvezdična doživetja, digitalni razvoj ter gostoljubnost s kakovostnim kadrom. »Po moji oceni transformacija turizma v Sloveniji še ni uspešna. Zakaj? Ker smo vsi skupaj zapomeli glagol 'spoznati'. Vsi skupaj moramo spoznati, da moramo biti bolj kot kdaj koli prej fleksibilni, se spreminjati in prilagoditi novim okoliščinam. Ne samo posamezniki, ampak vsi deležniki v turizmu. Ne samo spoznati, tudi dojeti in uresničiti. Priznati si moramo resnico, da je nujno delati drugače, boljše. Če kdaj, je sedaj, v krizi in kaosu, pravi čas za spoznanje, spremembe, akcijo in transformacijo!«

Predsednik OZS **Blaž Cvar** je izpostavil potrebo po dvigu dodane vrednosti v

gostinstvu, kar je mogoče doseči z novimi pristopi na področju digitalizacije in z boljšo komunikacijo z gosti. »A nič ne more nadomestiti pristnega človeškega stika v živo. Vsi, ki delamo v gostinstvu in turizmu, se moramo zavedati, da so naša največja moč ljudje, naši zaposleni, njihova čustva, toplina in odnosi, ki jih gradijo z našimi gosti. In ko zasledujemo cilja, da bi dvignili kakovost naše ponudbe in ublažili kadrovske problematiko, je ključno, da izboljšamo tudi položaj zaposlenih v gostinstvu in turizmu. Zadovoljstvo zaposlenih je namreč ključ do tega, da bodo zadovoljni tudi naši gosti,« je navedel. Izpostavil je potrebo po dodatni promociji in ustvarjanju pozitivne podobe poklicev v panogi ter dodal: »Naše gostinske lokale prevzemajo mlajše generacije, ki svet in življenje dojemajo drugače. Za nadaljevanje tradicije se nam torej ni treba bati, a idejam mladih moramo znati tudi prisluhniti, saj nas prav Michelinove zvezdice in druga mednarodna priznanja opominjajo na moč in sposobnost naših mladih gostincev. Prepričan sem, da bomo s tako vnemo in energijo, ki ju premoremo, naredili revolucijo v gostinstvu in turizmu.«

Predsednik TZS **Pavle Hevka** je menil, da je vsaka kriza tudi priložnost za tiste, ki so drzni, ki se ne bojijo seči v neznano in želijo preseči obstoječe okvirje delovanja: »To je pravi čas za vse zavzete, predane in delovne turistične delavce, ki jim turizem ne pomeni le sredstva za preživetje, ampak tudi način življenja, način komuniciranja z ljudmi ter skrb za kulturo, dediščino, zgodovino in vse, iz česar je spletena nevidna mreža sodelovanja in obstoja neke države. Znamo biti veliki in znamo predstaviti našo deželo kot veliko ter vredno pozornosti in občudovanja.«

Strokovni del Plenarnega dneva DST je orisal makroekonomsko okolje na nacionalni in globalni ravni v luči geopolitičnih izzivov, energetske krize ter draginje z vplivom na turizem. Naslovil je teme krepitve trajnostnega razvoja kot predpogoja za konkurenčnost podjetij ter pomen obvladovanja tveganj preko diverzifikacije ponudbe in iskanja poslovnih priložnosti v trajnostnem inoviranju.

MIRA ČREŠNAR

FOTOGRAFI

Dvodnevno strokovno srečanje tokrat v Sežani

Sekcija fotografov pri OZS je letošnje dvodnevno strokovno srečanje pripravila na Višji strokovni šoli Šolskega centra Srečka Kosovela v Sežani. V soboto in nedeljo, 19. in 20. novembra, so člani sekcije spoznavali način transferja fotografij na kamen in izvedeli, kako za povečanje prepoznavnosti in povečanje prodaje izkoristiti različne kanale.

V imenu vodstva Sekcije fotografov pri OZS je zbrane na začetku pozdravila predsednica sekcije **Katarina Podgoršek**. V nadaljevanju jih je nagovorila še ravnateljica Višje strokovne šole **Jelena Uršič**, **Andrej Korenč** pa jim je predstavil ključne modele NIKON brez zrcalnega sistema Z.

Sledila je delavnica transferja fotografije na kamen, ki jo je vodila fotografinja in predavateljica na Višji strokovni šoli v Sežani. Delavnica je bila orientirana tako, da je vsak od udeležencev sa-

mostojno po posebnem postopku izdelal fotografijo na kamnu.

Zvečer je sledil ogled vinske kleti Orel in vodena degustacija vrhunskih vin ter nato večerja v hotelu. Drugi dan je Manca Šalehar v dvourni delavnici predstavila, kako lahko fotografi izkoristijo različne kanale za povečanje prepoznavnosti in povečanje prodaje svojih storitev in izdelkov. Udeleženci so izvedeli, kako identificirati ciljne skupine, ki bodo od njih kupovale, kje jih najdejo in kako jih nagovorijo, kako uspešno promovirati

Predstavitve tehnoloških novosti.

NOV PRIPOČNIK:

AVTORSKO IN OSEBNOSTNO PRAVO V FOTOGRAFIJI

Sekcija fotografov pri OZS je izdala pravi priročnik za fotografe. V njem bodo poklicni ali ljubiteljski fotografi našli odgovore na pravna vprašanja, s katerimi se srečujejo pri svojem delu, na primer:

- Ali s fotografiranjem pridobim avtorske pravice in kaj to pomeni?
- Turistična agencija je brez dovoljenja objavila mojo fotografijo Bleda na svoji spletni strani, kjer oglašuje storitve v angleškem jeziku. Kaj lahko storim in kako?
- Ali lahko kot referenco objavim fotografije s poroke na svoji spletni strani? Koga moram prositi za soglasje?
- Ali lahko snemam poroko z dronom? Kaj moram upoštevati?

Avtorici priročnika sta **doc. dr. Špelca Mežnar**, ustavna sodnica in strokovnjakinja za avtorsko in civilno pravo, ter **Hana Hvala**, pripravnica v Odvetniški pisarni Vrtačnik, d.o.o., kjer se ukvarja tudi z avtorskim pravom.

Izpolnjeno naročilnico skupaj s potrdilom o plačilu pošljite na e-naslov: adrijana.poljansek@ozs.si.

Cena priročnika za člane OZS

39,00 €

(DDV je vključen)

NAROČILNICA:

Nepreklicno naročamo: _____ izvod-ov priročnika

Avtorsko in osebnostno pravo v fotografiji

Naziv in polni naslov naročnika:

Telefon: _____, E-naslov: _____

Zavezanec za DDV (obvezno obkrožite): DA NE

Dav. številka (obvezno): SI _____

št. kartice Mozaik podjetnih (obvezno): _____

Izjavljamo, da smo skupni znesek **ob naročilu plačali** na naslov: Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (za fotografski priročnik), št. tr. r. 02013-0253606416, NLB d.d., Ljubljana, sklic: 00 200004.

Kraj in datum: _____ Žig in podpis: _____

sebe kot blagovno znamko ter kako uporabiti družbena omrežja za promocijo in pridobivanje novih povpraševanj. Predsednica sekcije je na koncu srečanja udeležencem predstavila aktivnosti sekcije v obdobju, ko je vlada načrtovala uvedbo zajema fotografije za izdajo identifikacijskega dokumenta na upravnih enotah. Predsednica je člane ponovno opozorila, da pri elektronskem prenosu fotografij za dokumente na potrdilo z referenčno številko fotografije ne smejo vpisovati imen. Ponovno je prosila fotografe, da naj bodo previdni pri fotografiranju za dokumente, še posebej jih je opozorila na napake, kot so:

- nepravilen odmik obraza od roba fotografije,
- prevelika glava fotografirane osebe,
- pozicija obraza pri dojenčkih,
- neustrezno (presvetlo) ozadje,
- neustrezna ostrina fotografije,
- senca preko obraza, ki jo povzročajo korekcijska očala.

Ob koncu dvodnevne posveta so bili udeleženci zadovoljni in izrazili željo, da se kmalu spet srečajo na krajši delavnici.

A.P.

Postopek transferja fotografije na kamen.

ALUMINIJASTI SKLADIŠČNI ŠOTORI in INDUSTRIJSKE HALE

- lastna proizvodnja
- maksimalno prilagajanje dimenzij
- kratki dobavni roki
- hitra in enostavna montaža
- mobilnost
- skladnost z zakonodajo
- nakup ali najem

Petre šotori - hale d.o.o.

Čeplje 51 3305 Vransko
info@petre.si 03 703 21 00

PRIREDITVENI
ŠOTORI

SKLADIŠČNE
HALE

DODATNA
OPREMA

SERVIS IN
PROIZVODNJA

PETRE

Pokrijemo vse priložnosti

ODPRTJE SHOWROOM-A

Od 15. novembra smo prisotni tudi v Avstriji, v Showroomu v Völkermarkt 14, od ponedeljka do petka med 8.00 in 16.00. Vabljeni na ogled materialov, izdelkov in aluminijastega skladiščnega šotora v vseh izvedbah.

»Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj«

SEKCIJA OPTIKOV

Pogrešali so druženje

Člani sekcije optikov pri OZS so se po prisilnem premoru letos na strokovnem srečanju novembra zbrali ob Ribniku pri Lisjaku v Miklavžu pri Taboru. Osrednja tema srečanja je bila regulativa na področju medicinskih pripomočkov, med katere sodijo tudi očala in leče, poleg tega pa so optiki spoznavali še veščine prepoznavanja, branja in uporabe telesne govorice ter se učili, kako jih uporabiti pri prodaji izdelkov.

Predsednica Sekcije optikov pri OZS **Anja Sever**, ki je na začetku navedla pomen srečevanja in druženja, kar so zadnja leta vsi pogrešali. Poleg članov sekcije so ji pritrdili tudi sponzorji srečanja, ki so bili veseli številčne udeležbe. Na srečanju se je namreč zbralo skoraj 70 optikov.

Anja Sever, predsednica Sekcije optikov pri OZS

V nadaljevanju je o spremembah na področju medicinskih pripomočkov v prihodnje, ki bodo vplivale na poslovanje optikov, saj med pripomočke sodijo tudi očala in leče, spregovoril **Drago Perkič**, vodja oddelka za medicinske pripomočke na ZZS, ki je hkrati tudi poznavalec zakonodaje na področju medicinskih pripomočkov. Med drugim je povedal, da bodo spremembe na področju evropske regulative, ki zadeva medicinske pripomočke, zagotovo imele vpliv tudi na poslovanje optikov, a še vedno ni znano, kakšne bodo zahteve v resnici, saj Slovenija nove zakonodaje še ni sprejela. »Zakonodaja na področju medicinskih pripomočkov je kar zapletena. EU je sprejela novo uredbo, ki ureja področje medicinskih pripomočkov, katere cilj je zagotoviti višjo stopnjo varnosti pri uporabi medicinskih pripomočkov. Uredba je zelo obsežna, a kljub temu državam članicam prepušča ureditev področja. Tako naj bi v prihodnje dobili nov zakon o medicinskih pripomočkih,« je med drugim povedal Perkič.

Dotaknil se je tudi sprememb na področju zagotavljanja očal in leč v breme zdravstvenega zavarovanja. Poudaril je, da bodo te dogovorjene v okviru par-

tnskega dogovarjanja, v katerega je vključena tudi Sekcija optikov pri OZS, najverjetneje pa bo na področju optike ta še vedno dopuščal tudi doplačila za pripomočke.

Zbrani optiki so na srečanju spoznavali še veščine prepoznavanja, branja in uporabe telesne govorice ter se učili, kako jih uporabiti pri prodaji izdelkov. Pomen telesne govorice jim je predstavila **Ana Dragičević** iz OZS. Glede na to, da je tema zelo obsežna, so se udeleženci na tokratnem kratkem predavanju seznanili zgolj z osnovami ter izvedeli, kako te veščine najboljše uporabiti pri prodaji. »Telesna govorica je skupek več zloženih kretenj, dogodkov in situacij, zato nam le skupek vsega pokaže pravo sliko. Teh veščin se lahko nauči prav vsak, saj v osnovi ne gre za to, da z uporabo teh veščin izkoristimo svoje stranke za hiter zaslužek, ampak za to, da se naučimo biti sočutni do svojih strank in z njimi vzpostavimo pravi odnos,« je med drugim povedala Dragičević in dodala, da nam poznavanje telesne govorice pride prav tudi v vsakdanjem življenju, v odnosu do vseh ljudi, s katerimi smo v stiku.

EVA MIHELČ

Sponzorji strokovnega srečanja optikov 2022:

SLIKOPLESKARJI

Mednarodno praznovanje godu sv. Luka

Mednarodna zveza slikopleskarjev UIEP (Union Internationale des Entrepreneurs de Peinture) je 8. oktobra v katedrali sv. Štefana na Dunaju s slovesno sveto mašo obeležila god sv. Luka, zavetnika slikopleskarjev. Slavnostnega dogodka se je na vabilo predsednika zveze Helmuta Schulza in avstrijskega cehovskega združenja slikopleskarjev udeležil tudi član Sekcije slikopleskarjev pri OZS Dušan Presetnik. V vlogi praporščaka je ponosno nosil nov prapor sekcije, ki je bil ob tej priložnosti prvič javno predstavljen evropskim kolegom. Prvi obrtniški prapor v samostojni Sloveniji je s svojo zasnovo in izvedbo požel veliko občudovanja. Po slovesnosti v katedrali so imeli udeleženci priložnost za druženje, pogovor in povezovanje kot uvod v bližnje zasedanje skupščine zveze UIEP, ki je že nekaj dni zatem potekalo v Švici.

M. Z.

V SLOVO

FRANC TURŠIČ

Star slovenski pregovor pravi: »Moli, kot da boš jutri umrl, in delaj, kot da boš večno živel.« V duhu zapisanega je teklo delo in življenje pokojnega člana zbornice Franceta Turšiča. Frenka.

V rodnem Bezuljaku na Menišiji si je na domačiji pokojnih staršev ustvaril dom in družino. Vsakdan je tekel razpet med številnimi obveznostmi podjetnika in družine ter načrti za prihodnost, ki jih je tkal skupaj z ženo Jano in sinovoma, šestošolcema Žigom in Žanom.

Zadnjič sva govorila, ko sva končno uskladila termin, in me je obiskal z namenom, da mi na pomlad prestavi kozolec. Prej ne bi šlo, saj je bil čakalni seznam naročenih del razporejen za več mesecev vnapij.

Dlani so božale star, razsušen les, desetletja bičan z dežjem in soncem, in ločevale dobre dele od tistih, ki jih bo potrebno nadomestiti in ohraniti dediščino prednikov za prihodnje rodove. Beseda je ob tem tekla o vsem mogočem. O rodnem Bezuljaku, o hiši, ki jo je gradil, sinovih, ki sta že postajala prava »mala mojstra« znanja in veščin, ki sta jih nabirala ob gradnji hiše. O nekaj dneh počitnikovanja na morju, o sadju, ki je to leto dobro obrodilo, o ceni drv, o samooskrbi, stanju v svetu in doma, o politiki in zakonodaji ter zbornici.

Vsako delo, tudi delo poslanca v skupščini in UO OOO Cerknica ter v organih Sekcije kleparjev in krovcev pri OZS, je opravljal s polno odgovornostjo, nikoli ni manjkala nobeni seji, v svojih predlogih in idejah pa je bil vedno konstruktiven.

Bil je mojster svoje stroke. Tesar, krovec in klepar. Cenjen, spoštovan in iskan. Kot podjetnik, delodajalec je omogočil, da so si svoj dostojen kos kruha zaslužili tudi drugi, in ob tem žal, okusil tudi vso grenkobo zlorabe zaupanja in izprijenosti človeka, kar ga je močno prizadelo in morebiti nezavedno načelo zdravje.

Najbrž mu je srce vsakič posebej zaigralo, ko je iz Begunj zavil proti rodnemu Bezuljaku, uzrl v daljavi vas, obrise gora in dom, ki ga krasi velika planika in napis: »Žive naj vsi rodovi, ki hrepene dočakat dan ...«. Tam so ga čakali njegovi trije. Letos bodo sami postavili jaslice. Mah so nabrali skupaj v nedeljo, pred ponedeljkovim jutrom, ko je, preden je »omahnil«, tega še poravnal, da se prav posuši.

Nepregledna množica, ki je zadnjo novembrsko soboto v več vrstah čakala, da se poslovijo od Frenka v Bezovski cerkvi in številne besede zahvale so samo potrdile to, kar smo tisti, ki smo ga v življenju imeli priložnost osebno srečati, že vedeli. Da je človek z velikim srcem. Poleg odgovorno in dobro opravljenega dela in predanosti ter skrbi za družino je bil vedno pripravljen priskočiti na pomoč, vedno pripravljen delati za skupno dobro vasi, gasilcev, župnije, zbornice in posameznika.

Ja. Odšel je »Ulčarjov Frenk«. Velik Človek.

S. Š.

interzero[®]
zero waste solutions

NOVE AKTUALNE VSEBINE:

Urša Zgojznik, *okoljska aktivistka:*

Kako se izogniti zavajanju in napakam na področju trajnostnih zavez organizacij?

Danijela Palamar, *Interzero:*

Kako se učinkovito prilagoditi SUP direktivi?

Andrej Brezavšček (*Odvetniška pisarna Brezavšček Žgavec*):

Zakonodaja na področju upravljanja odpadkov v 2023

Podarite svojim zaposlenim **znanje!**

Prihaja veseli december, z njim pa večno vprašanje za vse delodajalce. Kako nagraditi svoje zaposlene?

Letos jim podarite nekaj neprecenljivega – znanje. Pomanjkanje znanja na področju trajnostnega delovanja podjetij je pogosto ključna ovira na poti trajnostnega prehoda v okolju prijazno družbo.

Interzero – družba, ki si v sedmih državah EU prizadeva za svet brez odpadkov – je vzpostavila **prvo spletno trajnostno izobraževalno akademijo**. Od 1. decembra dalje bodo lahko uporabniki spletne akademije prosto brskali po izobraževalnih vsebinah. Akademija bo vašim zaposlenim na voljo vse dni v letu, štiriindvajset ur na dan. Vse, kar potrebujejo, je uporabniško ime in računalnik!

Unovčite **otvoritveni popust** za akademijo **od 1. do 15. decembra 2022** in si pridobite **50 % popust na individualne vsebine!** V njih lahko uživate celo leto.

Ob koncu pregleda vseh izobraževalnih vsebin bodo vaši zaposleni bogatejši za **osebni trajnostni certifikat**, ki si ga lahko prosto naložijo tudi na platformo LinkedIn.

Ustvarjajmo svet znanja. Ustvarjajmo svet brez odpadkov. Znanje ni nikoli odveč. Pridružite se nam na <https://academy.interzero.si/>.

Koda za
50 % otvoritveni
popust:
»OTVORITEV50«

Interzero

Trajnostne rešitve za svet brez odpadkov d.o.o.
Beograjska ulica 4, 1000 Ljubljana
T 01 560 91 51 www.interzero.si

MARIBOR

Sejem poklicev in izobraževanja spet v živo

Mestna občina Maribor je v partnerskem sodelovanju z Območno službo Maribor ZRSZ, Univerzo v Mariboru, Štajersko gospodarsko zbornico, Območno obrtno-podjetniško zbornico Maribor, Fundacijo za izboljšanje zaposlitvenih možnosti Prizma in Mladinskim kulturnim centrom Maribor letos organizirala že 7. Karierni sejem – sejem poklicev in izobraževanja – tokrat pod sloganom Vesolje priložnosti. Pri izvedbi dogodka so sodelovale tudi številne osnovne in srednje šole iz Maribora in okolice.

Razstavljalci in obiskovalci kariernega sejma v športni dvorani Ljudski vrt Lukna v Mariboru so bili veseli, da je letošnji Karierni sejem po dveh letih potekal v živo, saj je tako lažje vzpostaviti dialog, razstavljalcem predstaviti in obiskovalcem spoznati izobraževalne ustanove, podjetja in obrtnike, javne službe, mladinske centre ter druge javne in zasebne organizacije s področja karierne orientacije mladih.

Na Kariernem sejmu za osnovnošolce so se razstavljalci predstavili na 99. razstavnih prostorih, organizirano ga je obiskalo 38 osnovnih šol. Organizatorji ocenjujejo, da je osnovnošolski sejem v celotnem dnevu obiskalo več kot 3.000 mladih, staršev, učiteljev in svetovalnih delavcev.

Na Kariernem sejmu za srednješolce se je na 118 razstavnih prostorih predstavilo tudi več delodajalcev, organizirano ga je obiskalo 11 srednjih šol, v celotnem dnevu pa se je na njem zvrstilo več kot 2.000 obiskovalcev.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Maribor je na svojih stojnicah v notranjosti dvorane na Obrtno-podjetniški ulici mladim predstavila poklice, tako da so delodajalci svoj poklic in podjetje predstavili v živo. Z njihovo prisotnostjo je ulica »oživila«. Predstavljene so bile dobre prakse delodajalcev, ki so, kot tisti, ki zelo dobro pozna-

jo potrebe svojih podjetij, pravi naslov, ki lahko učence, dijake in študente ustrezno navdušijo za različne poklice. Nekaj delodajalcev se je predstavilo tudi na zunanji ploščadi.

Strokovna služba zbornice je obiskovalcem sejma ponudila informacije o poteku praktičnega usposabljanja na delovnem mestu, možnosti štipendiranja, najavi in registru prostih učnih mestih, kadrovskih in materialnih pogojih delodajalcev za izvajanje praktičnega usposabljanja z delom za dijake in praktičnega izobraževanja v delovnem procesu za študente, vajence ...

Verjamemo, da so učenci in dijaki, ki so pobližje spoznavali obrtniške in podjetniške poklice, pridobili veliko koristnih informacij. Glede na njihove oblike, na katerih je bilo videti veliko navdušenja, je bil naš prvotni in glavni namen dogodka dosežen, otrokom na njihovi poti do izbire pravega poklica pa želimo veliko uspeha.

MARIJANA SAVIĆ KRAJNC

Projekt promocije poklicev, kariernih poti in podjetništva v lokalnem okolju

Petnajst let je od začetka izvajanja projekta, s katerim si prizadeva OOO Celje osnovnošolcem in njihovim staršem približati pomembnost pridobivanja informacij, ki jih učenci potrebujejo pri odločitvah o tem, kaj bi v življenju zares radi delali, in o izbiri nadaljevanja izobraževanja.

V skladu s pokojninsko zakonodajo imamo 40 let aktivnega življenja, kar je res dolga doba za opravljanje dela, zato se je potrebno odločati tako, da bomo z delom in življenjem čim bolj zadovoljni. Izbira poklica poleg opravljanja strokovnega dela v mnogih primerih vpliva na način življenja posameznika, zato so vse aktivnosti projekta namenjene prav temu, da osnovnošolcem olajšamo odločitve, kam po osnovni šoli.

Letos so v projektu sodelovali obrtniki, podjetniki in ZRSZ OS Celje. Za področje Mestne občine Celje smo za osnovnošolce in njihove starše izvajali dogodke v obliki predavanj in okroglih miz, na katerih so sodelovali gosti – obrtniki in podjetniki, člani OOO Celje, ki so predstavili svoje karijerne poti in poklice.

Udeležence dogodkov smo seznanili z možnostmi štipendiranja, kariernimi potmi, potrebnimi znanji, veščinami,

sposobnostmi in kompetencami ljudi današnjega časa, trgom dela, trendi na področju zaposlovanja in samozaposlovanja, deficitarnimi poklici in dejavniki odločanja za nadaljevanje izobraževanja.

Janko Trobiš, Mestna občina Celje, Oddelek za okolje in prostor ter komunalo, Sektor za gospodarjenje z nepremičnim premoženjem in pravne zadeve: »Zaradi velikega povpraševanja po deficitarnih poklicih je treba še več osnovnošolcev navdušiti, da bodo izobraževanje nadaljevali v poklicnih šolah. To je eden izmed pomembnih ukrepov Strategije za razvoj gospodarstva v Mestni občini Celje. Verjamem, da bi se mladi po končani osnovni šoli v večjem številu odločali za poklicne šole, če bi jih starši pri tem podpirali in jim predstavili številne prednosti deficitarnih poklicev. Glede na to, da gre za vsesplošni slovenski problem, bi pričakovali, da bodo snovalci šolskih programov promocijo poklicev vključili v obvezen kurikulum. Žal se to še ni zgodilo. Mestna občina Celje je to pomembno nalogo zaupala obrtno-podjetniški zbornici in na ta način pripomogla, da mladi v deficitarnih poklicih vidijo svojo priložnost, kar seveda vpliva na skladnejši razvoj gospodarstva v lokalni skupnosti.«

Peter Pišek, predsednik OOO Celje: »Zaključujemo 15. leto projekta promocije poklicev, kar kaže na to, da je projekt dobro sprejet in potreben, saj osnovnošolcem in njihovim staršem nudi informacije o dejavnih odločanjih, trgu dela in štipendiranju. Z vključevanjem podjetnikov in obrtnikov v aktivnosti projekta pa zbornica osnovnošolcem omogoča spoznavanje kariernih poti, poklicev in področja dela neposredno od realnih ljudi. Zahvaljujem se za podporo Mestni občini Celje in vsem sodelujočim v projektu.«

Delavnice in usposabljanja s finančno podporo občine

OOO Celje z več kot 50-letno tradicijo izvaja tudi vrsto projektov za razvoj in podporo podjetniškega okolja. V zadnjem obdobju je zbornica prešla na izvajanje delavnic in usposabljanj preko aplikacij na daljavo in v živo.

Letos OOO Celje poleg vseh drugih aktivnosti izvaja delavnice in usposabljanja s podjetniško tematiko, katerih izvedbo je finančno podprla Mestna občina Celje.

Lena Korber, Agencija NERA, poslovne storitve, računovodstvo in nepremičnine d. o. o.: »Vsebine delavnic in usposabljanj, organiziranih s strani OOO Celje, so aktualne in uporabne pri vsakodnevem delu. Znanja in informacije, ki jih udeleženci tovrstnih dogodkov pridobimo, krepijo našo konkurenčno sposobnost. Predavatelji so strokovni in praktično naravnani. Verjamem, da bomo imeli možnost pridobivanja znanja na ta način tudi v prihodnje.«

Janko Trobiš, Mestna občina Celje: »Križa je pokazala ranljivost podjetnikov, predvsem tistih, ki so na začetku svoje podjetniške poti in niso najbolje seznanjeni z vsemi pastmi birokratskih ovir. Kljub nekaterim izredno dobrim poslovnim idejam marsikateri podjetnik obupa, če ne dobi ustrezne podpore za delovanje. Ni nujno, da je ta podpora finančna ali materialna, včasih je dovolj že dober nasvet glede finančnega poslovanja ali pa seznanitev z možnostmi prijavljanja na razne razpise. Menimo, da s tem projektom, ki je bil zaupan Obrtno-podjetniški zbornici, lokalna skupnost pomembno vpliva k povečevanju gospodarske rasti v lokalni skupnosti.«

MAG. TATJANA ŠTINEK

MAG. TATJANA ŠTINEK

Gospodarstveniki Slovenije in Hrvaške na srečanju s predsednikoma

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je za zadnji državniški obisk izbral Hrvaško in na zadnji dan obiska sta se skupaj s predsednikom Republike Hrvaške Zoranom Milanovićem sestala z vidnejšimi gospodarstveniki obeh držav. Rdeča nit poslovnega srečanja, ki ga je pripravil SLO CRO Poslovni klub, je bila Energetika danes in jutri, aktualna tematika in »akutni« problem v gospodarstvu.

Slovenija in Hrvaška sta na gospodarskem področju pomembni partnerici, saj je v lanskem letu blagovna menjava dosegla skoraj 5,5 milijarde evrov, od tega več kot tri milijarde evrov izvoza iz Slovenije na Hrvaško. Za Posavje je Hrvaška najpomembnejša izvozna partnerica in ravno Krško (zaradi NEK) je tisto, ki najbolj povezuje regijo s Hrvaško.

Predsednik Republike Slovenije **Borut Pahor** je za zadnji državniški obisk izbral Hrvaško in na zadnji dan obiska sta se skupaj s predsednikom Republike Hrvaške **Zoranom Milanovićem** sestala z vidnejšimi gospodarstveniki obeh držav. Rdeča nit poslovnega srečanja, ki ga je pripravil, je bila Energetika danes in jutri, aktualna tematika in »akutni« problem v gospodarstvu. Oba predsednika sta pohvalila dobro sodelovanje gospodarstva, ki je eden izmed glavnih gradnikov uspešnosti medsebojnega sodelovanja obeh držav, po katerem bi se morala zgledovati tudi politika. Podjetniki so tisti, ki se najhitreje odzovejo in prilagodijo na vse krize, ki so nas doletele v zadnjih desetletjih (gospodarska in finančna kriza iz leta 2008, nedavna covid kriza in sedanja energetska kriza), in oba sta prepričana, da bosta obe državi našli izhod iz te krize ravno s pomočjo gospodarstva. Slovenija in Hrvaška sta tik pred podpisom solidarnostnega sporazuma o oskrbi s plinom, kar nakazuje na dobro sodelovanje obeh držav.

Krška obrtno-podjetniška zbornica že tradicionalno odlično sodeluje s Hrvaško, ima tudi skupno obrtno-podjetniško zadružno s sedežem v Zagrebu, dolgoletna direktorica OOOZ Krško, **Janja Starc**, pa je članica upravnega odbora SLO CRO

Poslovnega kluba, ki je bil skupaj s slovenskim veleposlaništvom organizator srečanja. Srečanja sta se poleg predstavnikov zbornice udeležila tudi dva gospodarstvenika iz Krškega.

V drugem delu srečanja so strokovnjaki energetskega področja spregovorili o izzivih na energetske trgu obeh držav z uvodnim nagovorom slovenskega resornega ministra **Matjaža Hana**, ki je namesto statističnih podatkov, ki jih je imel pripravljene za svoj nagovor, izpostavil predvsem pomen gospodarstva in tega, da mora politika prisluhniti gospodarstvu, ker prej kot ostali prepozna rešitve iz vsake krizne situacije. V panelu so sodelovali strokovnjaki energetskega področja iz obeh držav in ravno tu je bilo poudarjeno, da morata obe državi nemudoma sprožiti vse razpoložljive resurse za zagotovitev energetske neodvisnosti.

Strokovnjaki energetskega področja so na srečanju v Zagrebu spregovorili o izzivih na energetske trgu obeh držav.

Obnovljivi viri energije so dolgotrajen proces, za zagotavljanje stabilnosti pa je nepogrešljiva ravno Nuklearna elektrarna Krško. Izpostavljeno je bilo, da je takoj potrebno začeti aktivnosti JEK2, pri čemer bo imela pomembno vlogo Mestna občina Krško z umeščanjem novega jedrskega objekta.

Prihodnje leto bosta za slovenske gospodarstvenike, ki poslujejo na Hrvaškem, dva pomembna mejnika, saj Hrvaška prihaja v schengensko območje in z uvedbo enotne valute evra vstopa v monetarno unijo. Verjamemo, da bo to vzvod za še boljšo gospodarsko sodelovanje, saj gospodarstvo že sedaj ni poznalo meja.

JANJA STARC

ORMOŽ

Podelitev jubilejnih priznanj

Območna obrtno-podjetniška zbornica Ormož je pripravila prednovoletno srečanje svojih članov, obrtnikov in podjetnikov ter upokojenih obrtnikov, na katerem so jubilarantom podelili priznanja za večletno opravljanje obrtne dejavnosti.

V prostorih Bele dvorane Glasbene šole Ormož je prisotne najprej nagovorila predsednica OOO Ormož **Mojca Šalamun** in poudarila, da številni obrtniki in podjetniki vztrajajo v opravljanju dejavnosti in lastne delovne izkušnje prenašajo na

tistiških projektov. Prepričan je, da podjetništvo na ormoškem območju premore dovolj potenciala za ohranitev celotnega gospodarstva v dobri kondiciji.

Priznanja jubilarantom sta podeljevala predsednica OOO Ormož Mojca Šalamun

in podpredsednik Davorin Korpar. Za 10 let dela v obrti so priznanje prejeli: **SmoneL d. o. o., Janja Zemljič s. p., ZOKER d. o. o., HP Hlebec & partners d. o. o., Boštjan Kosajnc s. p., David Plohl s. p., Petra Miklin s. p.**; za 15 let: **Danilo Hlebec s. p., Tomi Niedorfer s. p., Drago Čavničar s. p., Ekoenergetika-dimnikarstvo d. o. o., Damjan Munda s. p., Petra Prapotnik s. p., Damjan Tišljarič s. p., Lidija Toplak s. p., Monika Kocuvan s. p., Davorin Planinc s. p.**; za 20 let: **Avtocenter Ormož d. o. o., Miran Antolič s. p., Damjan Krasnik s. p., Marjan Miško s. p., Aleš Novak s. p.**; za 25 let: **Borut Janžekovič s. p., Miran Čurin s. p., Ivan Babič s. p., GRAD-TRGO d. o. o.**; za 30 let: **Davorin Hergula s. p., Majda Lukaček s. p., Stanko Šipek s. p., Miran Kuharič s. p., Marjan Kupčič s. p., Marko Štamberger s. p., Brigita Zorec s. p.**; za 35 let: **Roman Lašič s. p.**

NIKO ŠOŠTARIČ

Roman Lašič, prejemnik priznanja za 35 let dela v obrti in podjetništvu, s podeljevalcema, predsednico OOO Ormož Mojco Šalamun in podpredsednikom Davorinom Korparjem.

mlajši rod. Verjame v njihovo znanje in napredek, kar zagotavlja obstoj in nadaljnji razvoj te pomembne gospodarske panoge. V imenu vseh treh občin, iz katerih izhajajo obrtniki in podjetniki OOO Ormož (Ormož, Sv. Tomaž, Središče ob Dravi), je nekaj besed udeležencem namenil župan Občine Središče ob Dravi Jurij Borko. Povedal je, da časi za podjetništvo niso najboljši, zaveda se, da je v minulih nekaj letih na njihovem območju propadlo kar nekaj podjetij, zato je toliko bolj hvaležen vsem obrtnikom, podjetnikom in malim podjetjem, da uspešno opravljajo svoj poklic, hkrati pa obljubil vso občinsko pomoč pri uresničevanju obrtno-podje-

Prejemniki jubilejnih priznanj za 30 let dela v obrti in podjetništvu.

Po treh letih spet podelili jubilejna priznanja

Območna obrtno-podjetniška zbornica Idrija je 17. novembra na slavnostni skupščini podelila priznanja članom, ki dejavnost opravljajo več kot 20 let. Ker jubilejna priznanja v minulih dveh letih zaradi znanih omejitev niso bila podeljena, so jih letos prejeli vsi tisti, ki so okrogle jubileje obeležili v letih od 2020 do 2022.

Že 46 let je minilo, odkar so se pobudniki za ustanovitev združenja samostojnih obrtnikov občine Idrija strinjali, da za zastopanje svojih interesov na ravni občine in države potrebujejo svojo organizacijo. Pol leta kasneje so pobudo na ustanovnem občnem zboru Združenja samostojnih obrtnikov, gostilničarjev in avtoprevoznikov občine Idrija tudi uresničili.

Tudi po skoraj petdesetih letih se obrtniki in podjetniki še vedno zavedajo, da so močnejši, bolj slišni in bolj prepričljivi, če svoje interese zagovarjajo pod okriljem obrtno-podjetniške zbornice, ne pa vsak posebej. Pomen povezovanja je med drugim v nagovoru zbranim izpostavila tudi predsednica OOO Idrija **Tina Makuc**, ki je na slavnostni skupščini skupaj s predsednikom skupščine OOO Idrija **Samuelom Gantarjem** podelila kar 85 jubilejnih priznanj članom, ki so v letih od 2020 do 2022 obeležili okrogle jubileje poslovanja.

Gostinca **Božidar Kos** in **Franko Bergnach** sta ob tej priložnosti prejela priznanje bronasti ključ OZS. Kos, ki je bil kot član skupščine ter nadzornega in upravnega odbora 30 let aktiven član vodstva OOO Idrija, je leta 2020 obeležil 35 let dejavnosti, med tem ko je Bergnach, eden od pobudnikov za ustanovitev združenja samostojnih obrtnikov občine Idrija, prav tako pred dvema letoma praznoval že 55 let dela v gostinstvu in še vedno vztraja.

EVA MIHELIČ

35 let dela v obrti in podjetništvu sta praznovala Robert Medved (levo) in Božidar Kos (desno), kar 55 let pa Franko Bergnach (na sredini)

PREJEMNIKI JUBILEJNIH PRIZNANJ OOO IDRIJA

20 let: Mladen Barić, Dušan Erjavec, Emil Gruden, Simon Lapanje, Alenka Ličer, Jakob Menegatti, Damjan Mikuž, Erik Rupnik, Bojana Leskovec, Irena Polanc in Simon Rupnik

25 let: Metod Bogataj, Leon Bolčina, Tomaž Čuk, Peter Debeljak, OCG d.o.o., Vasja Gnezda, Nataša Ivanović, Jože Kacin, Uroš Kenda, Ivan Kofol, Janko Kosmač, Davorin Lampe, Ivan Lapajne, Peter Martinčič, Henrik Mavri, VINE d.o.o., Boštjan Močnik, Jože Podobnik, Ivan Poženel, Miroslav Prek, Peter Primožič, Metod Razpet, Franc Rupnik, Aleš Šifrar, Miroslav Špik, Tomaž Trček, Tomaž Troha, Danilo Tušar, Franc Tušar, Slavko Tušar, Aleksander Vehar, Zoran Albreht, Mihael Mlakar in Jožef Vončina

30 let: Bager team d.o.o., Rajko Balant, Marijan Bavcon, Bio pharma d.o.o., Darko Božič, Brus d.o.o., Matjaž Erjavec, Marko Flander, Gaber d.o.o., Tomaž Gantar, Darko Gatej, Gotrade d.o.o., Aleš Hladnik, Dragan Jurić, Kaskader d.o.o., Zdenka Kenda, Marta Lamper, Stojan Lampe, Irena Mihelj, Borut Mikuž, Marjan Mikuž, Mont d.o.o., Naš dom d.o.o., Odrezovanje d.o.o., PO transport d.o.o., Matjaž Razpet, Damjan Rupnik, Franc Seljak, Spider d.o.o., Šifrer Vehar Marja, Igor Vogrič, Srečko Vončina in Janja Žigon.

35 let: Božidar Kos, Robert Medved, Brunči Kolakovič in Andra Gostiša

40 let: Feliks Bogataj in Ivan Jurman

55 let: Branko Bergnach

SLAVNOSTNO SREČANJE OOOZ AJDOVŠČINA

Kaj moramo znati obrtniki in podjetniki? Vse, itak!

Pod zelo resničnim geslom iz naslova je sredi novembra potekalo slavnostno srečanje članic in članov Območne obrtno-podjetniške zbornice Ajdovščina. Na njem so z jubilejnimi priznanji počastili vrsto svojih članov, ki so v zadnje dobre pol stoletja s svojim delom in aktivnostmi soustvarjali zgodovino obrti in podjetništva v Ajdovščini in Vipavi ter uspešno razvijali eno naših najbolj priljubljenih območnih stanovskih organizacij.

OOOZ Ajdovščina uspešno deluje že več kot 40 let. Združuje dve občini in v svojih 18. sekcijah povezuje skoraj 600 članov. S svojim delovanjem je močno vpeta v lokalno okolje in ga na več področjih tudi uspešno povezuje. Priza-

predsednik OOOZ Ajdovščina, ki je v svojem nagovoru izpostavil izvrstno sodelovanje z lokalno skupnostjo in njeno vitalno infrastrukturo od zdravstvenega doma do civilne zaščite, kar je bilo v letih pandemije obrtnikom in podjetnikom v veliko pomoč.

Poudaril je dobro sodelovanje s krovno stanovsko organizacijo in izpostavil ves trud, ki je bil med tem vložen v pogajanja z državo, da je lahko čim več dejavnosti kar se da normalno delalo in da so kot zbornica lahko svojim članom pravilno, pravočasno in na vsakem koraku preudarno svetovali.

S ponosom je izpostavil dobro sodelovanje s člani in se jim zahvalil za njihovo visoko zaupanje, ob tem pa poudaril, da morajo v svoje vrste pritegniti čim več mladih, ki z delom šele začenjajo, ter hkrati izpostavil dobro prakso njihovih Kluba mladih podjetnikov in Združenja za razvoj turizma Vipavske doline, ki ju za vzgled postavljajo že marsikje po državi.

Zavzel se je za vlogo zbornice, ki bo še naprej povezovala tudi centre znanj z industrijo, saj v tem vidijo velik potencial za razvoj. Pohvalil je podporo lokalnega

Leonida Hrovatin, Igor Šček, Miroslava Hrovatin, Klavdij Šček, Robert Batič in Korina Trošt, prejemniki jubilejnih priznanj OOOZ Ajdovščina za 50 in več let dela v obrti in podjetništvu.

okolja in izgradnjo novih poslovnih con, ki so zagotovilo, da bo industrija lahko ostala v domači dolini in se še naprej inovativno razvijala.

Nesmiselno vojno, ki nas z vrsto učinkov vodi v novo globalno krizo, pa je označil za zgodovinsko napako, ki jo ljudje žal neprestano ponavljamo.

V nadaljevanju je zbrane goste pozdravil še **Danijel Lamperger**, generalni direktor OZS, in vsem prenesel tudi pozdrave **Blaža Cvara**, predsednika OZS, ki se zaradi bolezni dogodka ni mogel osebno udeležiti. Skupaj z vodstvom območne zbornice so v osrednjem delu prireditve članicam in članom ter zaslužnim iz lokalnega okolja podelili jubilejna priznanja območne zbornice in priznanja krovne organizacije ter v prijetnem vzdušju stanovskega druženja sklenili slavnostni večer.

ANTON ŠIJANEC

Jubilanti OOOZ Ajdovščina in prejemniki drugih visokih priznanj so v celoti napolnili slavnostni oder Dvorane prve slovenske vlade v Ajdovščini.

Zbrane je uvodoma pozdravil David Pizzoni, predsednik OOOZ Ajdovščina, in s ponosom poudaril dobro sodelovanje s člani ter se jim zahvalil za njihovo visoko zaupanje.

devni ekipe funkcionarjev in strokovnih sodelavcev vse to uspeva z le dvema zaposlenima in res vzorno organizacijo delovanja.

Zbrane goste na slavnostni prireditvi je uvodoma pozdravil **David Pizzoni**,

Sekcija gostincev naše krovne stanovske organizacije je posebno priznanje OZS podelila Gostilni pri izviru Hublja, prejela sta ga Stane in Tomaž Pižent.

Posebno presenečenje so člani pripravili Marku Rondiču, direktorju OZS Ajdovščina, in mu podelili posebno priznanje za njegov trud in predanost delu.

DARS SVETUJE:
ZAVORNA POT LETNE PNEVMATIKE
JE LAHKO V ZIMSKIH RAZMERAH

DVAKRAT DALJŠA

OD ZAVORNE POTI ZIMSKE PNEVMATIKE. ZATO JE UPORABA
ZIMSKIH PNEVMATIK V ZIMSKIH RAZMERAH NUJNA!

Preden se v zimskih razmerah odpravite na pot, očistite stekla in v celoti
odstranite sneg z vozila ter se pozanimajte o razmerah na cestah.

 1970

promet.si

DARS

ORMOŽ

Po Banja Luki

Pred nekaj tedni so se članice in člani OOO Ormož odpravili v Bosno in Hercegovino, natančneje v Banjo Luko. Kot je bilo videti, so ekskurzijo zelo težko čakali, saj so avtobus zapolnili do zadnjega sedeža.

Po prihodu v Banjo Luko smo se najprej odpravili na tržnico, se načudili količini vsega, kar se tam prodaja, in si v bližini ogledali še trg pri »krivi uri«. Zanimivo je, da ura ne kaže točnega časa, ampak gre za repliko ure, ki kaže čas 9.11, ko je 27. oktobra 1969 Banjo Luko prizadel močan potres.

Pot smo nadaljevali po Gosposki ulici, ki je ena najbolj znanih in gotovo najstarejših v mestu. Najlepši del te glavne promenade predstavljajo edinstvene stare zgradbe, ki so nastale v času Avstro-Ogrske, na koncu ulice pa stoji palača

republike s čudovito arhitekturo in neda leč stran še banski dvor oziroma sedanja občinska stavba.

Ogledali smo si še eno najlepših pravoslavni cerkva – cerkev Kristusa odrešenika – ki je bila leta 2010 popolnoma obnovljena, trdnjavo Kastel, ki je v središču mesta, z njenega obzidja pa je lep razgled na reko Vrbas, na koncu pa še notranjost mošeje Ferhadija.

Seveda Banje Luke nismo mogli zapustiti, ne da bi poskusili lokalne čevapčice, nato pa smo se odpravili proti domu in družno sklenili, da ekskurzijo

prihodnje leto ponovimo.

Ob tem se zahvaljujemo Turistični agenciji ATP, Patriciji in Borutu, da sta poskrbela za nas in nas varno pripeljala tja in nazaj.

DAMJAN ŠTIBLER

V SLOVO

BRANKO MEŽNARŠIČ

Iz vrst metliških upokojenih obrtnikov se je v 85. letu poslovil Branko Mežnaršič, nekoč gostilničar, znan tudi v širši okolici, ter ustanovni član in dolgoletni funkcionar zbornice.

Branko je bil najstarejši od treh otrok in je bil 4. rod Mežnaršičevih, ki je nadaljeval gostinsko dejavnost. Gostilna, v sklopu katere je bila včasih tudi mesarija, je bila v starem mestnem jedru Metlike že pred več kot sto leti. Družina je živela v isti hiši, zato je bil Branko že od otroških let dobro vpet v obrtniško življenje.

Izučil se je za mesarja. Star komaj 23 let je decembra leta 1961 prevzel domačo gostilno. Gostilna Pri Bartusu je bila daleč naokoli znana po odličnih vampih, teleflajšu, po domačih kolinah, skratka po okusni domači hrani.

V Metliki se je včasih vse dogajalo v starem mestnem jedru, zato je bila Mežnaršičeva gostilna še kako primerna za kratka srečanja ali za svečane dogodke, kraj, kjer se je dogovorilo in zaključilo nemalo pogodb, pa tudi rešil kak spor.

Obrtniki v tistih časih niso bili organizirani. Branko je s svojimi stanovskimi kolegi kmalu začutil potrebo, da niso dovolj samo nedeljska srečanja na Placu, ampak da

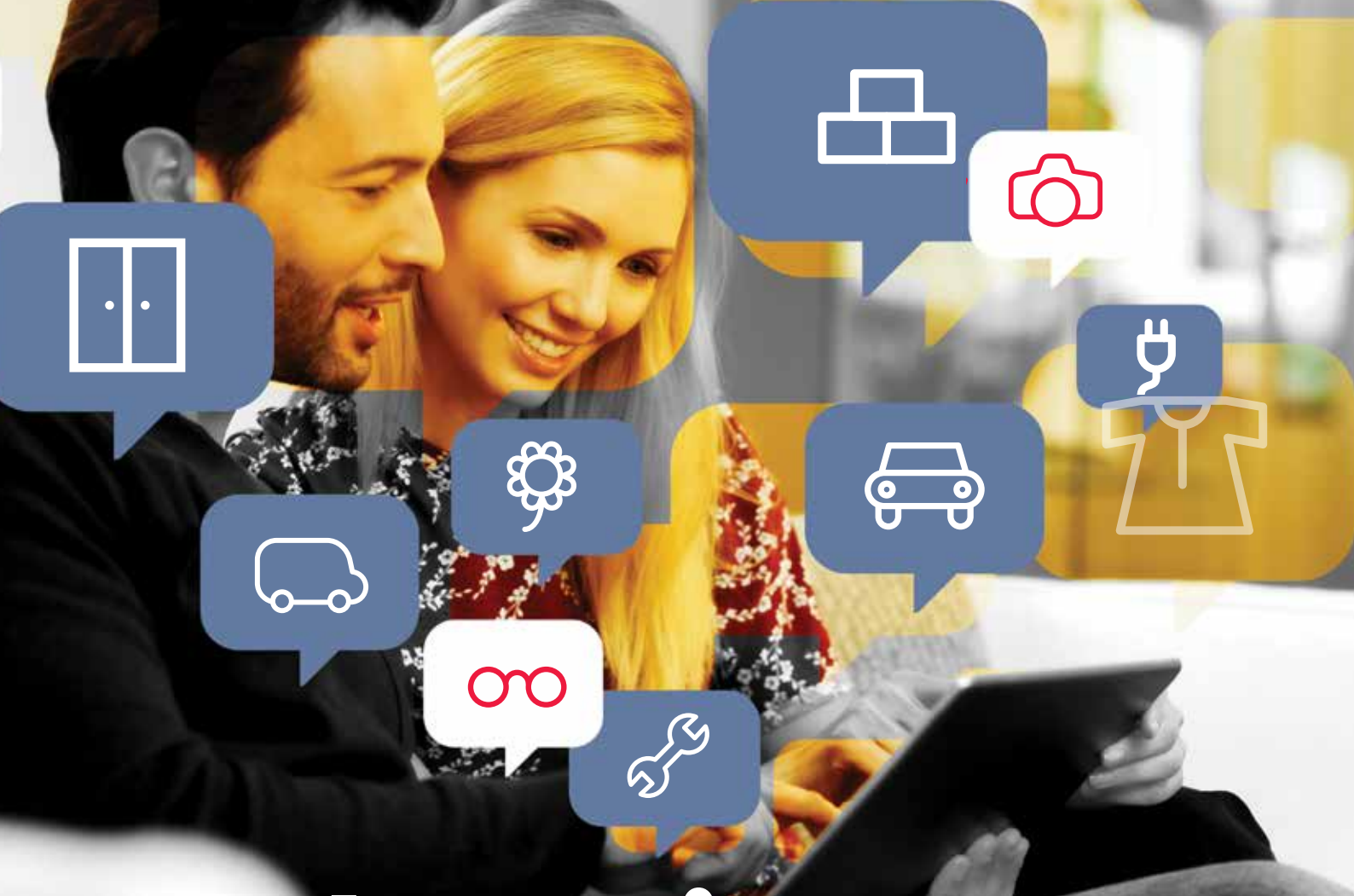
si bodo povezani lažje našli mesto, ki jim v družbi pripada.

Leta 1976 je bil med ustanovitelji Društva samostojnih obrtnikov občine Metlika, ki se je še posebno trudilo za obnovo in oživitve obrtnega doma, da bi ponovno služil svojemu namenu. Ko se je leta 1979 ustanovilo Obrtno združenje Metlika, današnja obrtno-podjetniška zbornica, je bil kot priznan obrtnik izvoljen v ustanovno skupščino. Bil je natančen in zanesljiv, zato je deloval tudi v upravnem odboru kot blagajnik, kasneje pa še v nadzornem odboru. Še posebno dobro je spremljal razmere v gostinski stroki. Aktivno je sodeloval v sekciji gostincev pri naši zbornici in tudi na ta način skrbel, da se je kakovost gostinskih storitev stalno izboljševala. Upokojil se je leta 1995 po 33 letih dela v obrti.

Branka Mežnaršiča bomo, hvaležni za vse dobro pri razvoju obrtništva v našem kraju, ohranili v lepem spominu.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Metlika

Ko kupci iščejo ponudbe, naj bo vaša med njimi!

**Kupci oddajajo
povpraševanja preko
portala Moj obrtnik.**
Kot naročnik portala jih lahko
pregledate in oddate svojo
ponudbo. Kupci vas čakajo!

SOS obrtnik je opcija
portala Moj obrtnik, kjer lahko
kupci najdejo obrtnike za
nujna opravila. Ti so na voljo
24/7. Bi se prijavi mednje?

Prijavite se še danes na
mojobrtnik.com/postanite-ponudnik

Moj brtnik
Ponudnik

VIŠJE STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE

Prihodnost višjega strokovnega šolstva gradimo z gospodarstvom

Skupnost višjih strokovnih šol (Skupnost VSS) je organiziralo nacionalni posvet o prihodnosti višjega strokovnega izobraževanja, ki je potekal 9. novembra. V ospredju posveta so bile postavljene številne prednosti povezovanja izobraževalnega sistema z gospodarstvom.

kem času sposobno odzvati in prilagoditi na potrebe gospodarstva ter družbe», je poudaril Pipan. Programi višjih strokovnih šol (teh je 35) vsebujejo 40 odstotkov praktičnega izobraževanja v podjetjih, predavatelji pa so večinoma priznani strokovnjaki iz gospodarstva. Rezultat tesnega sodelovanja višjih strokovnih šol z gospodarstvom je tudi podatek, da so višješolski diplomanti najbolj zaposljivi med terciarno izobraženimi diplomanti.

Večja podpora višjemu strokovnemu šolstvu

Študentje višjega strokovnega izobraževanja predstavljajo kar 13 odstotkov celotne študentske populacije v ter-

Odzivi na potrebe delodajalcev

Delodajalci imajo ključno vlogo in prispevek k izobraževanju višješolskih diplomantov, istočasno pa jim višješolski študijski programi že v času študija ponujajo izjemno priložnost za privabljanje pravih kandidatov. Da so višješolski študijski programi »fleksibilen del terciarnega izobraževanja, usmerjeni v odzivanje na potrebe delodajalcev«, je poudaril tudi državni sekretar na ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport **dr. Darjo Felda**, ki je nagovoril udeležence in udeleženko nacionalnega posveta višjega strokovnega šolstva.

Na prilagodljivost višjega strokovnega izobraževanja kot dela terciarnega izobraževanja, ki temelji na praktično usmerjenem študiju, je posebej opozoril predsednik Skupnosti VSS, **Egon Pipan**. »Višje strokovno šolstvo se je v krat-

Na nacionalnem posvetu o prihodnosti višjega strokovnega izobraževanja so bile izpostavljene številne prednosti povezovanja izobraževalnega sistema z gospodarstvom.

V sklopu posveta je tem posameznikom Skupnost VSS podelila nagrade za izjemno delo na področju višjega strokovnega izobraževanja.

ciarnem izobraževanju in 18 odstotkov dodiplomske populacije, kar uvršča višje strokovno izobraževanje na drugo mesto, takoj za Univerzo v Ljubljani. »Kljub velikosti pa je višjemu strokovnemu šolstvu namenjeno zgolj štiri odstotke sredstev iz postavke proračuna za terciarno izobraževanje,« je na nezadostno financiranje s strani države opomnil Pipan.

Osrednja točka posveta je bila razprava o sistemu izobraževanja glede na potrebe gospodarstva in družbe, kar se je odrazilo v široki zastopanosti predstavnikov s strani izobraževalnega sistema in gospodarstva. O prispevku višjega strokovnega izobraževanja so razpravljali predsednik Skupnosti VSŠ Egon Pipan, generalni direktor GZS mag. Aleš Cantarutti ter predstavniki OZS, MIZŠ, NAKVIS ter Zavarovalnice Triglav. Pregled nad prispevkom višjega strokovnega izobraževanja v evropskem in slovenskem prostoru pa sta predstavila Anthony F. Camilleri iz podjetja Knowledge Innovation Centre in predsednik OZS Blaž Cvar.

Izjemno delo na področju višjega strokovnega izobraževanja

Skupnost višjih strokovnih šol bogata je številni strokovnjaki, ki skozi svoje delo nenehno krepijo poslanstvo višjega strokovnega šolstva. V sklopu posveta je tem posameznikom Skupnost VSŠ podelila nagrade za izjemno delo na področju višjega strokovnega izobraževanja. Nagrade so prejeli dr. Jože Gašperšič iz Šolskega centra Celje, VSŠ, Alicia Leonor Sauli Miklavčič iz Skupnosti VSŠ, Miroslav Novak iz Višje strokovne šole za les in oblikovanje v Mariboru, mag. Vida Perko iz višje strokovne šole Academia, Sebastjan Plevčak iz Višje strokovne šole za gostinstvo in turizem iz Maribora in mag. Jasna Kržin Stepišnik iz Biotehniškega izobraževalnega centra Ljubljana.

SKUPNOST VSŠ

SREDNJA ŠOLA ZA STROJNIŠTVO ŠC ŠKOFJA LOKA

Vabljeni na dneve odprtih vrat

Srednja šola za strojništvo Šolskega centra Škofja Loka učencem, ki se odločajo o nadaljevanju šolanja, odpira svoja vrata. Zanje pripravljajo več dogodkov, na katerih bodo izvedeli vse o šolanju na tej šoli, kariernih možnostih, ki jim jih ponuja izobraževanje, preizkusili pa bodo lahko tudi svoje ročne spretnosti.

Letos bo dan odprtih vrat v četrtek, 8. decembra, prihodnje leto pa bodo še štirje taki dogodki, in sicer 12. in 19. januarja ter 2. in 9. marca, vsakič ob 16. uri. Pred obiskom šole se je treba prijaviti preko spletne strani www.scs.si, za več informacij pa lahko pišete na e-naslov irena.kristan@scs.si. E. M.

več kot šola

- STROJNI TEHNIK
- AVTOSERVISNI TEHNIK
- STROJNI MEHANIČ
- AVTOSERVISER
- AVTOKAROSERIST
- INŠTALATER STROJNIH INŠTALACIJ
- OBLIKOVALEC KOVIN-ORODJAR
- POMOČNIK V TEHNOLOŠKIH PROCESIH

**SREDNJA ŠOLA
ZA STROJNIŠTVO
ŠC ŠKOFJA LOKA**
Podlubnik 1b, Škofja Loka

vabi na
DNEVE ODPRTIH VRAT

- januar 2023: 12., 19. ob 16. uri
- marec 2023: 2., 9., ob 16. uri

Za obisk se prijavite na scs.si.

Več informacij: irena.kristan@scs.si

Pridite preizkusiti svoje ročne spretnosti!

ZIDARSTVO MAUČEC, GRADBENIŠTVO, PROIZVODNJA, TRGOVINA D. O. O., GANČANI

Kakovostne in cenovno sprejemljive gradbene storitve

Gančani so naselje v občini Beltinci, z manj kot tisoč krajani. Vas je bila znana po sodarjih, v sedemdesetih letih jih je bilo več kot dvajset, danes je aktiven le še eden. Sedemdeseta leta prejšnjega stoletja sta v Gančanih med drugim zaznamovali dejavnosti na športnem in obrtniškem področju. Leta 1973 je bil ustanovljen nogometni klub, šest let pozneje pa se je domačin Štefan Maučec začel ukvarjati z zidarstvom.

Viljem in Simona Maučec nadaljuje ta družinsko tradicijo z izvajanjem gradbenih del, proizvodnjo in trgovino. Srednje veliko gradbeno podjetje, ki je stopilo v peto desetletje poslovanja, slovi s kakovostnimi storitvami na območju severovzhodne Slovenije, zlasti Prekmurja in Prlekije.

Prvotna obrtna gradbena dejavnost Štefana Maučeca je temeljila na zidarskih in fasaderskih opravilih, ki jih je v začetku opravljal kar sam, pozneje pa z do petimi zaposlenimi. Ob novogradnjah zlasti stanovanjskih hiš so v poštev prišla vsa manjša pa tudi bolj zahtevna zidarska dela. Po ustnih izročilih je Štefan veljal za enega najboljših obrtnikov s področja gradbenih storitev takratnega časa. Zidarstvo Maučec se je v družbo z omejeno odgovornostjo preoblikovalo leta 1991, z izbrisom s. p. in vpisom v obrtni register leta 2003 pa družinsko podjetje vodita Viljem in Simona Maučec.

Podjetje se je s časom začelo ukvarjati tudi z ostalimi gradbenimi deli, ne le klasičnimi obrtniški, pač pa tudi z nizkimi gradnjami in zunanjo ureditvijo. Povečalo se je število zaposlenih, ki je v sezonskem obdobju znašalo celo do 40 delavcev. Danes se ta številka giblje med 20 in 25 zaposlenih delavcev, najrazličnejših poklicnih profilov – od zidarjev in fasaderjev, strojnikov, gradbincev s srednjo in višjo šolsko izobrazbo do šoferjev in ekonomistov. Prokuristka podjetja Simona Maučec pravi, da obstoječi kader trenutno povsem zadostuje vsem njihovim izzivom in opravljanju del, ki jih izvajajo. V širok spekter izvedbe sodijo vsa gradbena dela, ki zajemajo novogra-

dnje stanovanjskih in poslovnih objektov, adaptacije, notranje in zunanje strojne omete, toplotne izolacijske fasade, cementne estrije, polaganje kanalizacije in tlakovanje okolice objektov.

V podjetju Maučec se s ponosom in posebnim zadovoljstvom ozirajo na dosežke, ki so jih ustvarili v več kot štirih desetletjih poslovanja. Zlasti na območju Prekmurja in Prlekije so zgradili številne stanovanjske in poslovne objekte, ki zgovorno pričajo o njihovi estetski, sodobni in kakovostni gradnji. Vrsta pohval na račun podjetja Maučec je bila izrečena od enega najbolj znanih prleških gostincev, ki je letos obnavljal in razširjal svoj poslovni lokal. »Že njihov profesionalni pristop do izvedbe del je dal slutiti, da imam opravka z elitno gradbeno ekipo. Dokaj zahtevna gradbena dela na objektu so posamezniki z lastno strojno opremo opravili v dogovorjenem roku, brez najmanjših pripomb, pa tudi cenovno so bili povsem sprejemljivi,« je povedal nosilec gostinske obrtne dejavnosti iz okolice Ljutomera. Prav v tem, da posedujejo vso potrebno mehanizacijo za opravljanje storitev in neodvisnost od del posrednikov, je njihova prednost pri uresničitvi vseh zasta-

Nedavna razširitev dejavnosti družine Maučec se kaže v ustanovitvi novega podjetja Betoni Maučec d. o. o., v katerem se ukvarjajo s proizvodnjo in transportom betonskih mešanic.

vljenih nalog na področju gradbeništva.

Zidarstvo Maučec temelji na družinski tradiciji. V poslovanje se vključuje že tretja generacija, na kar so še posebej ponosni. S korektnim podjetniškim konceptom delovanja so si ustvarili ugled in visoko mero zaupanja pri uporabnikih najrazličnejših gradbenih storitev. Upravičeno so lahko zadovoljni s projekti, ki so jih skozi dolgo obdobje več kot uspešno uresničevali. V pomurski regiji sodijo za enega najbolj zanesljivih, kakovostnih in cenovno dostopnih izvajalcev gradbenih del. Zato verjamejo v svetlo podjetniško prihodnost, saj jim idej in s tem povpraševanj po njihovih storitvah ne primanjkuje. S posodabljanjem in širitvijo lastne strojne mehanizacije ter zaposlovanjem strokovno usposobljenih delavcev dosegajo visoko stopnjo konkurenčnosti v gradbeni stroki.

NIKO ŠOŠTARIČ

Trideset let uspešnega delovanja

Podjetje Petre šotori – hale je letos zabeležilo 30 let obstoja in kar 40 let od začetkov obrtniške dejavnosti družine Petre. Družinsko podjetje vodita Marija in Jožef Petre, ob njima pa hči Ane Mari Petre Aubreht in njen mož.

Dejavnost družinskega podjetja zajema prodajo, najem šotorov in hal za vse priložnosti in storitve, povezane s tem. Podjetje Petre šotori – hale so eno izmed vodilnih podjetij, ki ponuja skladiščne šotore in hale z aluminijastimi konstrukcijami in eden največjih slovenskih ponudnikov kakovostnih prireditve-

nih, VIP in ostalih šotorov, pagod, paviljonov, odrov, podov, catering opreme in ostalih komponent za najrazličnejše dogodke.

Letos z odprtjem showrooma v avstrijskem Völkermarktu načrtujejo pospešeno utrjevanje blagovne znamke tudi na avstrijskem trgu.

Marija Petre se spominja začetkov obrtniške dejavnosti, ki je bila povezana s strojnimi ključavničarstvom njenega moža. Z možem sta nekaj let živela v Nemčiji, tam tudi videla in se navdušila na šotori. Po vrnitvi v Slovenijo sta začela dejavnost, ki jo opravljata še danes.

Danes podjetje Petre šotori – hale razpolaga z več kot 40.000 m² prireditvenih in skladiščnih šotorov za namene najema, zaposluje pa več kot 30 ljudi.

S. P.

Jožef in Marija Petre

PODJETJE M.TRADE PREJELO PLAKETO OBČINE GORNJA RADGONA ZA DOSEŽKE V GOSPODARSTVU

Sodelujejo z največjimi svetovnimi proizvajalci v branži prenosne tehnike

Ob praznovanju 27. občinskega praznika je župan občine Gornja Radgona Stanislav Rojko skupaj s podžupanom Davidom Roškarjem med drugimi podelil tudi plaketo za dosežke v gospodarstvu. Prejelo jo je podjetje M.Trade Gornja Radgona d. o. o., ki ga je leta 1996 ustanovil Franc Munda.

Priznanje je, čeprav podjetje že več let vodi sin Tomaž, na slavnostni prireditvi sprejel ustanovitelj podjetja Franc Munda. Ob njem sta na fotografiji še podeljevalca radgonski župan Stanislav Rojko (levo) in podžupan David Roškar (desno).

Podjetje, ki je od prvega dne obstoja zastopalo najbolj prepoznano svetovno blagovno znamko za ležaje SKF, je začelo svoje delovanje v prostorih sedanjega A1 v centru Gornje Radgone. Tam so se ponudili tudi prvi pogoji za zaposlovanje. Ker se je podjetje hitro razvijalo, je bilo treba najti nove prostore. Ti so se pokazali v zapuščenih prostorih bivše vojašnice JLA, tudi v središču mesta penine in sejmov. Uredila se je zunanost zgradbe, ki je bila že v zelo slabem stanju, in skladiščni prostori v garažah JLA. S temi novimi, boljšimi pogoji je lahko lastnik in direktor Franc Munda dodatno zaposloval in tako je bilo na tej lokaciji že osem ljudi. Zanimivo, prav vsi zaposleni so bili iz radgonske občine. Tako kot prej, zaradi dobrega vodenja, je podjetje raslo in dokaj hitro zapolnilo kapacitete v tej zgradbi.

Franc Munda se je odločil za ponov-

no selitev, zato je kupil zgradbo bivše tekstilne tovarne Mura na Prešernovi ulici v Gornji Radgoni. Zgradbo, ki je bila prej prav tako že dalj časa zapuščena, so popolnoma obnovili, povečali so tudi število zaposlenih. Istočasno se je podjetje začelo širiti izven meja občine Gornja Radgona in je odprlo poslovne enote v Mariboru in Ljubljani. Leta 2005 je bilo v podjetju že 20 zaposlenih. Leta 2008 je podjetje začelo graditi nove, moderne in predvsem prostorsko velike poslovne prostore v Industrijski coni Gornja Radgona na Ljutomerski ulici. Vse gradnje in adaptacije do sedaj je lastnik podjetja vedno zaupal domačim obrtnikom in tudi s tem pomagal pri razvoju lokalnega gospodarstva.

Franc Munda je skozi vsa leta razumel, da podjetje mora vračati v lokalno okolje, v katerem deluje. Vsa leta je podjetje darovalo v dobrodelne namene, naj

si bo to Rdečemu križu, gasilcem, Osnovni šoli Gornja Radgona, Pediatričnemu oddelku Splošne bolnišnice Murska Sobota itd.

Podjetje M.Trade je danes, 26 let po ustanovitvi, zelo poznano na obočju celotne nekdanje Jugoslavije ter bližnjega vzhoda. Z dobrim vodenjem podjetja je podjetje skozi leta pridobilo nove distributerske pogodbe z največjimi svetovnimi proizvajalci v dejavnosti prenosne tehnike.

Podjetje z njegovim ustanoviteljem je bilo s strani predlagateljev, vodstva Območne obrtno-podjetniške zbornice Gornja Radgona in Liste za Gornjo Radgono, predlagano za plaketo občine za dosežke v gospodarstvu, saj je z dobrim poslovanjem in dobrim renomejem podjetja poneslo v svet tudi lepo in dobro predstavo o občini Gornja Radgona.

O. B.

Bigstock

							REVILJA OBRTNIK	POVEST IVANA CANKARJA	SISTEM PRESKRBE VOJAŠKIH ENOT	KMET, KI ORJE NJIVO	SIMBOL ZA BARJ	GALEBU PODOBNA VODNA PTICA	KRAJ OB SOTLI PRI POD- ČETRTKU	NAŠ ČARODEJ (MIRAN)
							VOLNA, ZVITA V KRO- GLASTO OBLIKO							
							ZVEZNA DRŽAVA V SEVERNI BRAZILJI							
							LJUDSKO IME ZA VRBO IVO				DEDNA OSNOVA PRODUKT ŽGANJA APNENCA			
							OBRAT ZA IZDELO- VANJE ŽICE							
							NACE SIMONČIČ			SOLUNSKI NOGOMET- NI KLUB POMA- RANCA				
							EGIPCAN- SKI BOG SONCA					HOLAND. KRAJINAR (AERT VAN DER)	DVOROČNA GOZDAR- SKA SEKIRA	VAS V EGIPTU, ZAHODNO OD DELTE NILA
							AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC (JOE)							
							SOVICA SVETLANE MAKA- ROVIČ				NEMSKI OPERNI PEVEC (KARL) PUNCA			
							LJUBE- ZENSKI ZMENEK PLANIKA (REDKO)							
AVTOR: MARKO DREŠČEK	VODJA UPORA RIMSKIH SUŽNJEV	NERGAČ, DLAKO- CEPEC	VODA V TRDEM STANJU	LUNINO ŠTEVILO	ŠPELA ROZIN	GRŠKA ČRKA COPASTA KOKOŠ			NAŠ KOŠARKAR (DOMEN) IZRASTKI NA GLAVI					
SKLEŠ- ČENA VEJA, SKLESTEK								LOŠČILO POPOTNIK KLEMEN- ČIČ				SREDINA KOČJE GLAVNO MESTO ARMENIJE		
PRODAJA KUPLJE- NEGA BLAGA										KRALJ BRI- TANJE TELO- VADNE HLAČE				
OPERA GIUSEP- PEJA VERDIJA					ŠTENSKI SLOP ROMULOV BRAT DVOJCEK								GRAJSKA SOBA S KAMINOM	OKREPEČ- VALNICA, BIFE
SKRAJNI KONEC POL- OTOKA			OGLA- ŠANJE VRAN GRŠKA MUZA								IZPITJE PIJAČE NA DUŠEK			
PRITOK REKE PARANE V BRAZILJI						JUDOVSKI NAD- ANGEL VRHUNEC VROČINE					TURŠKO MESTO V ANATOLIJI STEBLO TRAV			
ZELEN- KASTO MODRA BARVA									PRED- SEDNIK (BARACK) POSUSE- NA TRAVA					
VZHODNO- AFRISKI GRM, RAJSKA ROZA				LJUDSTVO BREZ PRAVIC	CELOVSKI HOKEJSKI KLUB OTROŠKA OKONCINA			MEHKA, TALJIVA TEZKA KOVINA ZADNJICA						
PRVA POMOČ: GIRONDA, ELGAR, PILASTER	KRVNA SIROTKA PREBIV. BALKAN. NARODA					PROSTOR, POVRŠINA RAŽENJ						NICOLE KIDMAN TRŽNICA		
STRA- DANJE								AZIJSKI VELETOK VLADO JUG			IGRALEC HUNTER SIMBOL ZA ALUMINIJ			
REPNO LISTJE, NAT						ZEMLJE- VID ZA AVTOMO- BILISTE								
NIZOZ. PISATELJ (MENNO TER)						SOVRAŽ- NICA ŽELEZA			ANG. SKLA- DATELJ (EDWARD)					

BREZPLAČEN MALI OGLAS ZA ČLANE OZS!

- Na podlagi sklepa kolegija upravnega odbora OZS z dne 4. 3. 2010 imajo člani OZS, ki ne dolgujejo več kot dve članarini, **pravico do enega brezplačnega malega oglasa** (do 30 besed) na leto. Člani »A plus« pa imajo pravico do petih (5) brezplačnih malih oglasov na leto in do 25-odstotnega članskega popusta pri okvirjenih oglasih (na barvni podlagi).
- Vsi, ki želijo izkoristiti zgoraj naštetosti brezplačnega oglaševanja, nam morajo ob predaji oglasa sporočiti člansko številko OZS (najdete jo na prvi strani kartice Mozaik podjetnih). Brez tega brezplačni mali oglasi niso možni.

MALI OGLAS ZA OSTALE NAROČNIKE

- Cena malega oglasa (do 30 besed) je **17 EUR** (+ 22 % DDV).
 - **1 cm stolpca** okvirjenega malega oglasa na barvni podlagi stane **19 EUR** (+ 22 % DDV).
- Prosimo vas, da nam ob vseh naročilih oglasov napišete podatke za izstavitve računa (naziv, naslov in **davčno številko**) ter navedete, ali ste zavezanec za DDV. Člani OZS naj sporočijo tudi **člansko številko OZS**. Prosimo, da so vaši dopisi **čitljivi**, opremljeni z **žigom in podpisom naročnika**. Pridržujemo si pravico do jezikovnih popravkov.

POŠILJANJE OGLASOV

Oglase lahko pošljete po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
 - klasični pošti na naslov: OZS, Revija Obrtnik podjetnik, Celovška 71, Ljubljana
 - NOVO – preko spletnega obrazca na www.ozs.si/Obrotnik/Narocilomalegaoglasa
- Malih oglasov po telefonu ne sprejemamo.**

STROJI IN OPREMA

COPIA BIRO d.o.o. - prodaja, servis in vzdrževanje Canon tiskalnih naprav: tiskalniki, multifunkcijske naprave, ploterji, produkcijske naprave in skenerji. Nudimo programske rešitve za centralizacijo tiskanja in dokumentni sistem. Informacije po tel. 01 242 58 14, e-pošta: prodaja@copia-biro.si, www.copia-biro.si. Šifra oglasa: 22-02-016

VSE ZA HIDRAVLIKO, PNEVMATIKO IN INDUSTRIJO. Izdelava cevi po naročilu. Delavnica na terenu. Cevi za odsesavanje, hidravlične cevi, priključki, ventili, črpalke, pripravne enote, akumulatorsko orodje, maziva, hitro in kvalitetno. Informacije po tel. 02 883 8690. Šifra oglasa: 22-02-017

PEKARNE, SLAŠČIČARNE, PICERIE, TESTENINARIJI! Nudimo novo, rabljeno in renovirano opremo za proizvodnjo kruha in peciva, piškotov, slaščic in pralin, pic, testenin in njakov ter strokovno montažo dobavljene opreme in tehnološko podporo. PEKSIM d. o. o., Ulica Gradnikove brigade 6, Nova Gorica, tel. 05 30 27 136, 031 690 872, faks: 05 33 30 818, e-pošta: peksim@volja.net. Šifra oglasa: 21-02-001

PRILožNOST ZA ŽELJNE PODJETNIŠTA, da bi nekdo nadaljeval s to dejavnostjo. Zaradi upokojitve prodamo stroje in opremo z zalogo materiala. Podjetje je v polnem delujočem stanju. Delavnica je v najemu, cena najema je zelo ugodna. Smo na obali. Dejavnost navtično tapetnistvo. Informacije: <https://tapetnistvo-mm.webs.com/>, tel. 040 937 239. Šifra oglasa: 22-02-020

ODDAM V NAJEM PODJETJE za izdelavo kovinskih konstrukcij z deset zaposlenimi, z možnostjo odkupa. Informacije po tel. 041 335 841. Šifra oglasa: 22-02-018

Ročni paletnik

- nosilnost: 2500 kg
- dolžina vilic: 1150 mm
- tovorna kolesa: POLYURETAN (PU)
- krmlilna kolesa: GUMA
- neto teža: 71 kg

Slika je simbolična.

Cena samo 270 € brez DDV www.ika.si

Tel.: 04 518 44 44
Fax: 04 518 44 00
E-mail: info@ika.si

OGLASI V RUBRIKAH OBRTNE STORITVE IN POSLOVNE STORITVE

Na podlagi zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno oglasov neregistriranih dejavnosti ne objavljamo! Če želite, da vam objavimo oglas za storitve, nam **pošljite dokumente o vaši registrirani dejavnosti.**

Oglasi v teh rubrikah morajo vsebovati popoln naziv in naslov, ki smo ga dolžni tudi objaviti!

ZADNJI ROK ZA ODDAJO MALEGA OGLASA

Zadnji rok za oddajo malega oglasa v **januarski** Obrtnikovi borzi je **21. decembra 2022.**

NAROČILO NA REVIZIJO OBRTNIK PODJETNIK

Letna naročnina na revijo Obrtnik podjetnik je **60 EUR** (5 % DDV je vključen v ceno). **Naročilo velja do preklica!**

Naročite se lahko po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
- navadni pošti na naslov: OZS, Celovška c. 71, 1000 Ljubljana

OBRTNE STORITVE

MONTAŽA IN SERVIS VSEH VRST DVIGAL

OSEBNA DVIGALA
TOVORNA DVIGALA
INVALIDSKA DVIGALA
MOSTOVNA DVIGALA
KONZOLNA DVIGALA
VERIŽNA DVIGALA
GRADBENA DVIGALA
VIŠEČI FASADNI ODRI

DVGALA BARTOL d.o.o., Badjurova ulica 22, Ljubljana
GSM: 041 668 069, Tel.: 01/4288 645, Fax: 01/4272 858
dvigala-bartol@siol.net, www.dvigala-bartol.si

NUDIMO: špedicijske storitve, logistiko, vulkanizirno za tovorna vozila, hidravlične cevi, avto klima. Informacije: Laptrans prevozi d.o.o., Veliki Gaber 109, 8213 Veliki Gaber, tel. 041 799 296. Šifra oglasa: 22-03-001

Zvezdogled d.o.o.

- Betonska dela
- Zidanje stavb, stopnišč in škarp
- Polaganje tlakovcev
- Železokrivska in druga zaključna dela

Salijaj Erdan, 070 180 119

FOTOGRAFSKE STORITVE - nudimo profesionalno izdelavo poslovnih portretov, produktov fotografij in fotografiranje dogodkov. slikaj.se Uroš Abram s.p., PE Jesenice, Cesta železarjev 2, e-p: info@slikaj.se, tel. 051 660 419. Šifra oglasa: 22-03-005

CITRE, LONČENI BAS, TRSTENKE in mnoga druga ljudska glasbila - darila, izdelava, popravila in delavnice. 30-letna tradicija. Ogled na www.glasbila-korosec.si, pokličite po tel. 041 503 863. Šifra oglasa: 22-03-006

H2O, d.o.o. - podjetje je specializirano za zagotavljanje celostnih storitev s področij ogrevanja, adaptacij, vodovodnih in drugih storitev s področja inštalaterstva in gradbeništva. Informacije po tel. 031 836 212, e-p: h2ostoritve@gmail.com. Šifra oglasa: 22-03-007

MATERIAL

VSE IZ PLEXI STEKLA

► plošče, bloki, cevi, palice, profili, krogle, kupole, ... ► mehanska in termična obdelava plexi stekla

T: +386 1 281 11 47
info@pecenko.com
www.pecenko.com

pečenko.

PODJETJE PRO-TRG Kovač, d.o.o. nudi odkup kosov, odrezkov manjših kosov jekla (različne debeline in dimenzije, kvalitete: konstrukcijsko jeklo S235/SR55, jekla za cementacijo 16MnCr, jekla za poboljšanje 42CrMo4, siva litina, poboljšana jekla 42CrMo4+Qt in CrMoS8 in ostala jekla) primernih za nadaljnjo uporabo. Več informacij po tel. 041 692 608 ali e-pošti: mihela@dbk-kovac.si. Šifra oglasa: 22-01-002

PRODAM NOVE patentirane, mineralne, trajnostne materiale za hidroizolacijo in odpravo plesni na zidovih ter recepture za izdelavo materialov, z navodili naredi si sam. Informacije po tel. 041 655 417, e-pošta: klanec@ingklan.si Šifra oglasa: 22-01-003

• plexi izdelki po naročilu
• svetlobne kupole • varnostna ogledala

PLEKSI OBLIKUJEMO
s svojim stilom

POSplastika
T +386 1 837 10 33
www.pos-plastika.si/trgovina

POSLOVNE STORITVE

V.I.P. Računovodstvo poskrbi: da plačate le toliko davkov, kot je potrebno in niti centa več, da so vaši dokumenti urejeni ažurno, kvalitetno in zanesljivo, da vam svetujemo tako, kot je za vas najboljša, da si vedno vzamemo čas za vaše poslovanje. Poslovalnice imamo po vsej Sloveniji. Pišite nam na: info@vip-racunovodstvo.si, pokličite na 08 2002 688. Šifra oglasa: 22-04-001

PSiS, računovodstvo, poslovne storitve in svetovanje, Matea Pichler s.p. nudi celovito računovodsko storitev, kadrovske storitve ter poslovno podporo in svetovanje podjetjem in podjetnikom. Informacije po e-pošti: info@psis-mateapichler.si, tel. 041 253 243. Šifra oglasa: 22-04-007

VRHUNSKA KULINARIKA, fine dining, čudovit ambient, catering pogostitve, poslovni in protokularni dogodki, možnosti seminarjev, poročna slavlja. Restavracija Nova Rajngla, Rajngla d. o. o., Preserje 9/a, 3314

Braslovče. Informacije po tel. 041 721 299. Za vse člane Obrtno-podjetniške zbornice - 5 % popusta pri koriščenju storitev. Šifra oglasa: 22-04-008

DOBER OKUS ŠTEJE, domače pristno bučno olje pa je pika na i vsake izbrane jedi. Jeruzalem SAT - Štajersko prekmursko bučno olje Slovenija najdete v vseh večjih trgovinah ali v spletni trgovini: www.oljarne-je-ruzalem.si, tel. 02 713 48 52. Izberite doživeto in praktično darilo, po katerem si vas bodo zapomnili. Šifra oglasa: 22-04-009

ČE RAZMIŠLJATE O MENJAVI RAČUNOVODSTVA, je sedaj pravi čas, da se opogumite za ta velik in pomemben korak. Naša ekipa strokovnih sodelavk vas bo prijazno seznanila z možnostmi sodelovanja in ukrepi, ki jih je smiselno izpeljati še pred koncem poslovnega leta. Rezervirajte si svoj termin na elektronski pošti: repcija@pro-fin.si ali po tel. 05 99 50 350. Šifra oglasa: 22-04-011

TRGOVSKO BLAGO

ZELIŠČARSTVO PREŽLA - predelava zdravilnih zelišč! Nudimo več vrst mazil, oblog, kapljic, čajev in krepil. Antonija Torkar s.p., Begunjska c. 23, 4248 Lesce, informacije po tel. 04 531 83 40. Delovni dnevi ob mlajui: december - 23., 24., 25., 26. in 27., delovni čas: delavnik od 8h - 13h in od 15h - 18h, nedelje in prazniki od 8h - 13h. Informacije in naročila po pošti, tel. 04 531 83 40, 051 649 793. Šifra oglasa: 22-05-001

EDINA SPLETNA TRGOVINA v Sloveniji z okrasnimi pogrebniimi žarami. Dostava po celi Sloveniji. Nakup za svojce posameznike ali za pogrebna podjetja. Velika izbira prelepih kovinskih, lesenih, biorazgradljivih ali ročno obdelanih. Pogrebne storitve Monumentum d.o.o., tel. 041 776 436, www.monumentum.si. Šifra oglasa: 22-05-003

BERTIS - nudimo PE rokavice za enkratno uporabo (po 100 kosov) s certifikatom EN374. Enostavna pritrditve k samopostrežnim avtomatom, na bencinskih avtomatih ali za prehrano itd. Informacije in naročila po tel. 031 379 265 ali e-pošti: bertis.lesce@gmail.com. Šifra oglasa: 22-05-004

NEPREMIČNINE

APARTMAJI STELLA, Dolenjske toplice: nastanitev se nahaja v neposredni bližini Term Balnea. Apartma ima dve spalnici. Nudimo brezplačen WiFi, parkirno mesto, popolnoma opremljeno kuhinjo z mikrovalovno pečico, jedilnico, pomivalnim strojem, hladilnikom, TV z ravnim zaslonom, posteljnino in zasebno kopalnico s prho. Informacije po e-pošti: stella.apartma@gmail.com ali po tel. 031 505 922. Šifra oglasa: 22-07-009

RAZNO

PRODAM INVALIDSKO PODJETJE s statusom invalidskega podjetja. Prodajam zaradi odhoda v pokoj, podjetje je aktivno, kaj več pa v razgovorih. Informacije po tel. 041 757 135, Marko. Šifra oglasa: 22-09-005

Vas zanima nakup dobro stoječega podjetja, ki se ukvarja z LASERSKIM in TIG varjenjem?

Nadaljujte uspešno poslovno zgodbo z utečenim kadrom, ki ob NAKUPU PODJETJA lahko ostane z vami!

Vse INFORMACIJE na 031 629 602.

pigo
pisarniški material

Registrirajte se na naši spletni strani www.pigo.si

Čaka vas **DODATNIH 10 % POPUSTA** na vse artikle, ki niso v akciji!
V košarici uporabite kodo za popust na popust se bo odštel!

KODA ZA POPUST: OZS-10

Nove ugodnosti - nove možnosti prihrankov!

"KARTICO UPORABLJAM PRI VSAJ DESETH PARTNERJIH."

Popuste in ugodnosti si izračunajte na mozaikpodjetnih.si

mozaik.podjetnih@ozs.si • 080 12 42

Borza EEN

Več oglasov s ponudbo in povpraševanjem si lahko pogledate na spletni strani <https://www.ozs.si/tuji-trgi/iskanje-poslov> ali na www.een.si v rubriki »Borza poslovnih priložnosti«.

Oddajte brezplačni oglaš (ponudba in povpraševanje), ki bo viden v okviru mreže Enterprise Europe Network.

Informacije:
Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
Enterprise Europe Network (EEN)
E-pošta: een@ozs.si

ROMUNIJA BORO20221128009 (poslovna ponudba): Proizvajalec rešitev za papirno embalažo išče preprodajalce in distributerje.

ROMUNIJA BRRO20221125007 (poslovna ponudba): Proizvajalec vrhunskih modnih izdelkov za ženske išče dobavitelje za ekološko certificirane tekstilne izdelke iz konoplje, lanu in volne.

NEMČIJA BODE20221107001 (poslovna ponudba): Podjetje, ki oblikuje in izdeluje inovativno vrtno dekoracijo, išče lokalne trgovce na drobno (vrtni centri, butiki), agente in veletrgovce.

FRANCIJA BRFR20221124012 (poslovno povpraševanje): Agencija, specializirana za zdravstveno industrijo, išče proizvajalce medicinskih pripomočkov in opreme za komercialne zastopniške/distribucijske pogodbe za Francijo in trge Bližnjega vzhoda in Afrike.

ŠVEDSKA BRSE20221117010 (poslovno povpraševanje): Podjetje išče proizvajalca tekstila za lastno blagovno znamko ženskega spodnjega perila.

POLJSKA BOPL20221121016 (poslovna ponudba): Proizvajalec pro-ekoloških pripomočkov za dojenčke in otroke išče distributerje.

ŠVEDSKA BRSE20221103008 (poslovno povpraševanje): Podjetje je zasnovalo novo serijo lesenega in išče proizvajalca stolov za proizvodnjo visokokakovostnih lesenih stolov. Iščejo izkušenega proizvajalca pohištva z visokim znanjem izdelave klasičnih lesenih stolov in njihovih specifičnih detajlov. Stoli bodo izdelani iz breze ali morebitne buke. Podjetje išče partnerja v Evropi za zunanje izvajanje.

MADŽARSKA BOHU20221123005 (poslovno povpraševanje): Podjetje išče proizvajalce embalaže za pakiranje njihovih kozmetičnih izdelkov iz steklenic in recikliranega papirja.

FRANCIJA BRFR20221122018 (poslovna ponudba): Podjetje proizvajalcem inovativnih in trajnostnih igrac za otroke, ki želijo vstopiti na francoski trg, ponuja pogodbo o komercialnem zastopstvu za distribucijo.

FINSKA BOFI20220713004 (poslovna ponudba): Agencija, ki ustvarja edinstvene in nepozabne digitalne izkušnje, išče partnerje.

BELGIJA BOBE20220811008 (poslovna ponudba): Proizvajalec išče veletrgovca ali distributerja za svojo biorazgradljivo namizno posodo za enkratno uporabo.

AVSTRIJA RDRAT20220811006 (R&R povpraševanje): Podjetje, ki razvija inovativne protimikrobne večnamenske kompozite, išče partnerje za razvoj izdelkov.

LITVA BOLT20220811005 (poslovna ponudba): Oglaševalsko podjetje išče stranke za njihove storitve oblikovanja in oglaševanja.

POLJSKA BOPL20220727011 (poslovna ponudba): Proizvajalec čokoladnih izdelkov in sladkorne vate v skodelicah išče distributerje.

PORTUGALSKA BOPT20220810010 (poslovna ponudba): Podjetje, specializirano za oblikovanje izdelkov in steklenic, išče partnerstva s proizvajalci vina in žganih pijač za razvoj izdelkov.

FRANCIJA BOFR20220809003 (poslovna ponudba): Podjetje, ki ponuja prehranska dopolnila v obliki gumijevk, išče distributerje.

SLOVAŠKA BOSK20220809010 (poslovna ponudba): Proizvajalec plastičnih izdelkov s tehnologijama brizganja in termoformiranja ponuja svoje proste proizvode zmogljivosti.

ROMUNIJA BORO20220809002 (poslovna ponudba): Podjetje za inženirsko topografijo išče mednarodne franšizojemalce za vstop na nove trge.

NEMČIJA BODE20220711005 (poslovna ponudba): Proizvajalec inovativnih izdelkov za travmatološko kirurgijo išče distributerje.

UKRAJINA BOUA20220803022 (poslovna ponudba): Proizvajalec embalažnih materialov za podjetja, ki gojijo sveže rezano cvetje, cvetje v lončkih in sveža zelišča, išče partnerje.

ITALIJA BRIT20220804017 (poslovno povpraševanje): Podjetje, ki se ukvarja z energetsko učinkovitostjo, potencialnemu dobavitelju ponuja svoje distribucijske in komercialne storitve.

LATVIJA BOLV20220803001 (poslovna ponudba): Proizvajalec valovitega kartona ponuja različne embalažne izdelke.

POLJSKA BOPL20220802008 (poslovna ponudba): Proizvajalec laserskih naprav išče distributerje.

ITALIJA BOIT20220803020 (poslovna ponudba): Zagonsko podjetje ponuja inovativno spletno platformo z informacijami, povezanimi z botaniko in nutraceutiki v okviru komercialnega sporazuma.

Poslovni nasvet pred vašimi vrati

Brezplačno svetovanje in pomoč pri iskanju mednarodnih partnerjev za:

- proizvodnjo ali distribucijo vaših izdelkov,
- dostop do novih trgov,
- tehnološke rešitve za rast inovacij v vašem podjetju,
- sodelovanje pri raziskovalno-razvojnem projektu.

www.een.si
#EENCanHelp

PRVI MEDIJ TRANSPORTA IN LOGISTIKE

Z vami na poti, v službi in doma!

V letu 2022 bomo za vas pripravili:

10 x revija Transport & Logistika

4 x strokovna priloga Logistika

2 x posebna priloga Servis & vzdrževanje

Postanite naš naročnik
ter dnevno spremljajte novice na **eTransport.si**

Zavarovanja za podjetja

Zavarovalnica Triglav nudi
poseben popust za imetnike
kartice **Mozaik podjetnih**.

triglav

Vse bo v redu.
triglav.si

